

www.
www.
www.
www.

Ghaemiyeh

.com
.org
.net
.ir

عباس رمضان علیزاده

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

رمضان نشان از قامت رعنا

نویسنده:

عباس رمضانعلی زاده

ناشر چاپی:

بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود (علیه السلام)

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۱۴	رمضان نشان از قامت رعنای
۱۴	مشخصات کتاب
۱۴	اشاره
۱۸	فهرست مطالب
۳۲	مقدمه
۳۲	۱. ماه و مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف
۳۳	۲. میهمانی خدا
۳۴	۳. جلسات قرآن
۳۵	۴. قرائت قرآن
۳۶	ولایت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف محور قرآن
۳۶	صوت دلربا
۳۷	رحمت الهی و یاد حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف
۳۹	رحمت بی بدیل ماه خدا
۴۰	افضل الاعمال و یاد مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف
۴۲	اذان و یاد مهدی علیه السلام
۴۳	اقامه و یاد مهدی علیه السلام
۴۴	نماز و یاد مهدی علیه السلام
۴۵	راه غلبه بر شیطان و یاد مهدی علیه السلام
۴۶	صف نماز جماعت و یاد مهدی علیه السلام
۴۸	دعای قنوت و یاد مهدی علیه السلام
۵۱	سجده شکر و یاد مهدی علیه السلام
۵۲	افطار و یاد مهدی علیه السلام
۵۲	اشاره

۵۳	۲. موقع دیدار خدا و حضرت مهدی
۵۴	۳. هنگام صدقه افطار
۵۴	۴. موقع خواندن سوره قدر
۵۵	تحمل تشنگی و یاد امام حسین و حضرت مهدی علیهم السلام
۵۵	اشاره
۵۵	۱. تشنگی و گرسنگی روز قیامت
۵۵	۲. تشنگی و گرسنگی امام حسین علیه السلام
۵۶	۳. یاد حضرت مهدی علیه السلام
۵۸	رفع عطش با صلوات بر مهدی
۵۸	صلوات و یاد مهدی علیه السلام
۵۸	اشاره
۵۸	۱. شرط قبولی نماز
۵۹	۲. مایه تمامیت نماز
۵۹	۳. جفا بر پیامبر
۶۰	۴. محرومیت از بوی بهشت
۶۰	سحر و یاد مهدی علیه السلام
۶۱	دعاهای ماه رمضان و یاد مهدی علیه السلام
۶۱	۱. شکوه فراق
۶۶	۲. دعای هر روزه — تعقیب هر نماز و یاد مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف
۶۶	اشاره
۶۹	روایات
۶۹	فراز اول
۷۱	فراز دوم
۷۳	فراز سوم
۷۴	فراز چهارم
۷۵	فراز پنجم

۱۱۰	۴. حق عبادت
۱۱۱	۵. حق توحید
۱۱۱	۶. حق افتتاح
۱۱۱	۷. حق اختتام
۱۱۱	۸. حق تعلیم
۱۱۳	۹. حق تزکیه و طهارت
۱۱۳	۱۰. حق تربیت
۱۱۳	۱۱. حق نعمت و روزی
۱۱۴	۱۲. حق بقاء مخلوقات
۱۱۴	۱۳. حق خلقت و ایجاد
۱۱۵	۱۴. حق زیارت
۱۱۶	رضا و تسلیم و یاد مهدی علیه السلام
۱۱۷	روز اول ماه رمضان رحلت اولین نایب امام زمان
۱۱۷	اشاره
۱۱۷	۱. دوران جوانی
۱۱۷	۲. وکیل امام هادی
۱۱۷	۳. مسؤول نهاد
۱۱۷	۴. وکیل امام عسکری
۱۱۸	۵. اعتماد امام عسکری علیه السلام به او
۱۱۸	۶. نشان دادن مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف به او
۱۱۹	۷. مسؤول عقیقه کردن برای امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف
۱۱۹	۸. نایب خاص
۱۱۹	۹. متولی غسل امام
۱۲۰	۱۰. مسؤول نامه ها
۱۲۰	۱۱. مسؤول بیت المال
۱۲۰	۱۲. تسلیت امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف

۱۲۱	۱۳. توثیق امام هادی علیه السلام
۱۲۲	۱۴. توثیق علمای رجال
۱۲۲	۱۵. شاگرد امام هادی علیه السلام
۱۲۲	۱۶. کرامات عثمان بن سعید
۱۲۲	۱. آدرس امانت
۱۲۳	۲. حق عموزادگان
۱۲۳	۳. اشاره
۱۲۴	۱. زمان رحلت
۱۲۴	۲. محل دفن
۱۲۴	روز دوم ماه رمضان (رحلت شیخ مفید) و یاد امام زمان علیه السلام
۱۲۴	۴. اشاره
۱۲۷	۵. مرثیه سرایی امام زمان برای شیخ مفید
۱۳۲	۶. دهم ماه رمضان، رحلت خدیجه جده امام زمان
۱۳۳	۷. شب چهارده ماه رمضان و یاد مهدی علیه السلام
۱۳۳	۸. اشاره
۱۳۳	۹. الف. بدر تمام
۱۳۳	۱۰. ب. قمر
۱۳۴	۱۱. ج. کوکب درزی
۱۴۴	۱۲. محبت امام صادق به پسر خدیجه
۱۳۴	۱۳. اشاره
۱۳۴	۱۴. فضائل خدیجه جده امام زمان
۱۳۴	۱۵. ۱. مبهات خدا به خدیجه
۱۳۵	۱۶. ۲. جهاد مالی خدیجه از زبان پیامبر
۱۳۵	۱۷. ۳. خدیجه انتخاب شده خدایی
۱۳۶	۱۸. ۴. خدیجه برترین زنان بہشت
۱۳۶	۱۹. ۵. بہشت مشتاق خدیجه

۱۳۷	۶. خدیجه از کُملین روزگار
۱۳۷	۷. سلام خدا به خدیجه
۱۳۸	۸. دفاع خدیجه از محمد صلی الله علیه و آله
۱۳۸	۹. ملاک انتخاب خدیجه، پیامبر را
۱۳۹	۱۰. هستی خدیجه فدای محمد
۱۴۰	۱۱. وصیت خدیجه
۱۴۲	۱۲. کفن بهشتی برای خدیجه
۱۴۳	۱۳. شفاعت خدیجه از شیعیان
۱۴۴	۱۴. رجعت حضرت خدیجه هنگام ظهور مهدی
۱۴۵	مدح خدیجه
۱۴۹	زبان حال پیامبر در سوگ همسرش خدیجه
۱۵۳	در عزای ام المؤمنین
۱۵۵	۱۳ ماه رمضان نزول کتاب انجیل و یاد مهدی
۱۵۵	اشاره
۱۵۶	منجی نزد مسیحیان
۱۵۷	مقصود از «فرزند انسان» کیست؟
۱۵۷	زمان ظهور منجی در انجیل
۱۵۸	علام ظهور منجی در انجیل
۱۵۹	وصاف یاران منجی در انجیل
۱۶۵	منجی باوری در انجیل
۱۶۶	روز چهاردهم ماه رمضان و یاد مهدی علیه السلام
۱۶۹	نیمه رمضان و یاد مهدی علیه السلام
۱۶۹	اشاره
۱۶۹	۱. شباهت
۱۶۹	۲. کرامت
۱۷۰	۳. نسب و حسب

۱۷۰	۴. حجت ابن الحسن از دیدگاه امام حسن علیه السلام
۱۷۰	۱. عبادت و انتظار
۱۷۰	۲. جوانی حضرت مهدی در عصر ظهور
۱۷۱	۳. تحقق حاکمیت آل الله با ظهور بقیه الله
۱۷۱	۴. حکمت صلح امام حسن و غیبت امام مهدی
۱۷۳	۵. سفارش امام حسن علیه السلام به دعای فرج
۱۷۴	هفدهم ماه رمضان، بنیان گذاری مسجد جمکران
۱۷۴	اشاره
۱۷۶	نماز تحيیت مسجد جمکران
۱۷۷	نماز امام زمان عجل الله تعالى فرجه الشریف
۱۸۰	توجه علماء، عرفاء، فقهاء به مسجد مقدس جمکران
۱۸۰	۱. حضرت آیت الله مرعشی نجفی
۱۸۱	۲. حضرت آیت الله گلپایگانی
۱۸۱	۳. آیت الله محمد تقی بافقی
۱۸۲	۴. آیت الله فاضل لنکرانی
۱۸۲	۵. آیت الله صافی گلپایگانی
۱۸۳	۶. آیت الله بهجت
۱۸۳	۷. آیت الله بهاء الدینی
۱۸۴	۸. آیت الله بروجردی
۱۸۴	۹. آیت الله سید محمد حجت کوه کمره ای
۱۸۵	۱۰. آیت الله خوانساری
۱۸۵	۱۱. آیت الله حاج شیخ مرتضی حائری
۱۸۷	۱۲. آیت الله خامنه ای
۱۸۸	هفدهم ماه رمضان، جنگ بدر و یاد مهدی علیه السلام
۱۹۰	هفدهم ماه رمضان، قتل عایشه
۱۹۰	اشاره

- ۱۹۰ انتقام مهدی از عایشه
- ۱۹۱ شب هجدهم ماه رمضان و مشاهده شیخ محمد کوفی شوشتري
- ۱۹۴ ۱۸ ماه رمضان نزول زبور بر داود و یاد مهدی
- ۱۹۴ اشاره
- ۱۹۴ منجی باوری در زبور داود
- ۱۹۴ آینده داران زمین
- ۱۹۵ شب های قدر و یاد مهدی علیه السلام
- ۱۹۵ اشاره
- ۱۹۶ روایات
- ۱۹۸ مشترکات شب قدر با شب نیمه شعبان
- ۱۹۹ طلب عافیت و یاد مهدی علیه السلام
- ۱۹۹ دعای فرج در شب قدر و یاد مهدی علیه السلام
- ۲۰۰ ۲۱ ماه رمضان وفات حضرت موسی و یاد حضرت
- ۲۰۰ اشاره
- ۲۰۱ شباخت حضرت مهدی به موسی علیه السلام
- ۲۰۱ تأخیر وفات موسی برای تعیین جانشین
- ۲۱۶ دعای حج و یاد مهدی علیه السلام
- ۲۱۷ شب بیست و سوم ماه رمضان و صیحه آسمانی
- ۲۱۷ اشاره
- ۲۱۹ ویژگیهای ندای آسمانی
- ۲۱۹ ۱. شنیدن تمام اهل زمین
- ۲۱۹ ۲. شنیدن اهل شرق و غرب
- ۲۲۰ ۳. شنیدن تمامی جانداران
- ۲۲۰ ۴. شنیدن هر قومی به زبان مادری
- ۲۲۰ ۵. یکنواختی صدا برای همگان
- ۲۲۰ ۶. غیرمنتظره بودن ندای آسمانی

- ۲۲۱ ۷. ایمان آوردن مردم
- ۲۲۱ ۸. بیرون آمدن دختران پرده نشین
- ۲۲۱ ۹. بیدار شدن افراد خواب
- ۲۲۲ ۱۰. وحشت افراد بیدار
- ۲۲۲ ۱۱. نشستن افراد ایستاده و ایستادن افراد نشسته
- ۲۲۲ نتیجه ندای آسمانی
- ۲۲۲ ۱. خروج حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف
- ۲۲۲ ۲. واکنش مومنان
- ۲۲۳ ۳. واکنش معاندان
- ۲۲۳ ۴. ندای شیطانی
- ۲۲۴ نتیجه ندای شیطان
- ۲۲۴ ۱. شک در ندای رحمانی
- ۲۲۴ ۲. برگشت از ندای رحمانی
- ۲۲۵ مژده به اهل ولایت
- ۲۲۶ دعای امام صادق علیه السلام و یاد مهدی علیه السلام
- ۲۲۶ بیست و پنجم ماه رمضان، رحلت صاحب مکیال المکارم
- ۲۲۹ اما کتاب: مانند نگارش کتاب کمال الدین و تمام النعمه
- ۲۳۱ نمونه دوم- دستور به نوشتن کتاب مکیال المکارم
- ۲۳۱ بهترین امور در زمان غیبت آن حضرت:
- ۲۳۲ دعای مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف به دعای فرج خوان
- ۲۳۳ ۲۷ رمضان و یاد امام زمان علیه السلام
- ۲۴۲ عید فطر و یاد امام زمان علیه السلام
- ۲۴۲ روز قدس و یاد مهدی علیه السلام
- ۲۴۳ قبولی اعمال به واسطه حضرت مهدی علیه السلام
- ۲۴۵ منابع
- ۲۵۰ درباره مرکز

رمضان نشان از قامت رعنا

مشخصات کتاب

سرشناسه : عباس رمضانعلی زاده. گردآورنده

عنوان و نام پدیدآور : رمضان نشان از قامت رعنا / عباس رمضانعلی زاده

مشخصات نشر : قم: بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه الشریف، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری : ۲۱×۵/۱۴ ص: ۲۱۶ س.م.

وضعیت فهرست نویسی : فاپا

یادداشت : فارسی - عربی.

موضوع : دعاها ماه رمضان

رده بندی کنگره : BP270 / ر ۸ پ ۹ ۱۳۹۴

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۷۷۴

ص: ۱

اشاره

رمضان نشان از قامت رعنا

(سیماه حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف در آئینه رمضان)

Abbas Ramadanali Zadeh

کاش در این رمضان لایق دیدار شوم

سحری با نظر لطف تو بیدار شوم

کاش منت بگذاری به سرم مهدی جان

تا که هم سفره تو لحظه افطار شوم

فهرست مطالب

۱. ماه و مهدی عجل الله تعالى فرجه الشریف ۱۲

۲. میهمانی خدا ۱۳

۳. جلسات قرآن ۱۴

۴. قرائت قرآن ۱۵

ولایت مهدی عجل الله تعالى فرجه الشریف محور قرآن ۱۶

صوت دلربا ۱۶

رحمت الهی و یاد حضرت مهدی عجل الله تعالى فرجه الشریف ۱۷

رحمت بی بدیل ماه خدا ۱۹

افضل الاعمال و یاد مهدی عجل الله تعالى فرجه الشریف ۲۰

اذان و یاد مهدی علیه السلام ۲۲

اقامه و یاد مهدی علیه السلام ۲۳

نماز و یاد مهدی علیه السلام ۲۴

راه غلبه بر شیطان و یاد مهدی علیه السلام ۲۵

صف نماز جماعت و یاد مهدی علیه السلام ۲۶

دعای قنوت و یاد مهدی علیه السلام ۲۸

سجده شکر و یاد مهدی علیه السلام ۳۱

افطار و یاد مهدی علیه السلام ۳۲

۲. موقع دیدار خدا و حضرت مهدی ۳۳

۳. هنگام صدقه افطار ۳۴

۴. موقع خواندن سوره قدر ۳۴

تحمل تشنگی و یاد امام حسین و حضرت مهدی علیهم السلام ۳۵

۱. تشنگی و گرسنگی روز قیامت ۳۵

۲. تشنگی و گرسنگی امام حسین علیه السلام ۳۵

۳. یاد حضرت مهدی علیه السلام ۳۶

رفع عطش با صلوات بر مهدی ٣٨

صلوات و یاد مهدی علیه السلام ٣٨

١. شرط قبولی نماز ٣٨

٢. مایه تمامیت نماز ٣٩

٣. جفا بر پیامبر ٣٩

٤. محرومیت از بوی بهشت ٤٠

سحر و یاد مهدی علیه السلام ٤٠

دعاهای ماه رمضان و یاد مهدی علیه السلام ٤١

١. شکوه فراق ٤١

٢. دعای هر روزه _ تعقیب هر نماز و یاد مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف ٤٦

روایات ٤٨

فراز اول ٤٨

فراز دوم ٥٠

فراز سوم ٥٢

فراز چهارم ٥٣

فراز پنجم ٥٤

فراز ششم ٥٥

فراز هفتم ٥٦

فراز هشتم ٥٧

فراز نهم ۵۸

فراز یازدهم ۶۱

فراز دوازدهم ۶۲

فراز سیزدهم ۶۳

فراز چهاردهم ۶۴

۳. دعای شب های دهه آخر ۶۵

دعای سحر و یاد مهدی علیه السلام ۶۸

دعای ابو حمزه ثمالی و یاد مهدی علیه السلام ۷۱

گناه مانع دیدار ۷۳

دعای جوشن کبیر و یاد مهدی علیه السلام ۷۵

دعای مجیر و یاد مهدی علیه السلام ۷۷

صبحگاه ماه رمضان و یاد مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف ۷۸

نماز اول وقت صبحگاه و شامگاه و یاد مهدی علیه السلام ۷۹

شب جمعه و درخواست حاجت طبق دستور حضرت مهدی علیه السلام ۸۰

جمعه روز مهمانی خصوصی هفتگی و روز ظهور ۸۲

جمعه روز شادی شیعه ۸۴

شفاعت جمعه از دعای فرج خوان ۸۵

رعایت حقوق در ماه رمضان و حق مهدی علیه السلام ۸۶

۱. حق پدری ۸۷

۲. حق سیادت ۸۷

۳. حق معرفت ۸۷

۴. حق عبادت ۸۷

۵. حق توحید ۸۸

۶. حق افتتاح ۸۸

۷. حق اختتام ۸۸

۸. حق تعلیم ۸۸

۹. حق تزکیه و طهارت ۸۹

۱۰. حق تربیت ۸۹

۱۱. حق نعمت و روزی ۸۹

۱۲. حق بقاء مخلوقات ۹۰

۱۳. حق خلقت و ایجاد ۹۰

۱۴. حق زیارت ۹۱

رضا و تسلیم و یاد مهدی علیه السلام ۹۲

۱. زمان رحلت ۱۰۰

۲. محل دفن ۱۰۰

روز دوم ماه رمضان (رحلت شیخ مفید) و یاد امام زمان علیه السلام ۱۰۰

مرثیه سرایی امام زمان برای شیخ مفید ۱۰۳

دهم ماه رمضان، رحلت خدیجه جده امام زمان ۱۰۸

شب چهارده ماه رمضان و یاد مهدی علیه السلام ۱۰۹

الف. بدر تمام ۱۰۹

ب. قمر ۱۰۹

ج. کوکب درّی ۱۱۰

محبت امام صادق به پسر خدیجه ۱۱۰

فضایل خدیجه جده امام زمان ۱۱۰

۱. مبارات خدا به خدیجه ۱۱۰

۲. جهاد مالی خدیجه از زبان پیامبر ۱۱۱

۳. خدیجه انتخاب شده خدایی ۱۱۱

۴. خدیجه برترین زنان بهشت ۱۱۲

۵. بهشت مشتاق خدیجه ۱۱۲

۶. خدیجه از گُتملین روزگار ۱۱۳

۷. سلام خدا به خدیجه ۱۱۳

۸. دفاع خدیجه از محمد صلی الله علیه و آله ۱۱۴

۹. ملاک انتخاب خدیجه، پیامبر ۱۱۴

۱۰. هستی خدیجه فدای محمد ۱۱۵

مدح خدیجه ۱۲۱

۱۳ ماه رمضان نزول کتاب انجیل و یاد مهدی ۱۲۶

منجی نزد مسیحیان ۱۲۷

مقصود از «فرزند انسان» کیست؟ ۱۲۸

زمان ظهور منجی در انجیل ۱۲۸

علائم ظهور منجی در انجیل ۱۲۹

او صاف یاران منجی در انجیل ۱۳۰

منجی باوری در انجیل ۱۳۶

روز چهاردهم ماه رمضان و یاد مهدی علیه السلام ۱۳۷

نیمه رمضان و یاد مهدی علیه السلام ۱۴۰

۱. شیاهت ۱۴۰

۲. کرامت ۱۴۰

۳. نسب و حسب ۱۴۱

۴. حجت ابن الحسن از دیدگاه امام حسن علیه السلام ۱۴۱

هفدهم ماه رمضان، بنیان گذاری مسجد جمکران ۱۴۵

نماز تحيیت مسجد جمکران ۱۴۷

نماز امام زمان عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف ۱۴۸

توجه علماء، عرفاء، فقهاء به مسجد مقدس جمکران ۱۵۱

۱. حضرت آیت الله مرعشی نجفی ۱۵۱

۲. حضرت آیت الله گلپایگانی ۱۵۲

۳. آیت الله محمد تقی بافقی ۱۵۲

۴. آیت الله فاضل لنکرانی ۱۵۳

۵. آیت الله صافی گلپایگانی ۱۵۳

۶. آیت الله بهجت ۱۵۴

۷. آیت الله بهاء الدینی ۱۵۴

۸. آیت الله بروجردی ۱۵۴

۹. آیت الله سید محمد حجت کوه کمرهای ۱۵۵

۱۰. آیت الله خوانساری ۱۵۶

۱۱. آیت الله حاج شیخ مرتضی حائری ۱۵۶

۱۲. آیت الله خامنه‌ای ۱۵۸

هفدهم ماه رمضان، جنگ بدر و یاد مهدی علیه السلام ۱۵۹

هفدهم ماه رمضان، قتل عایشه ۱۶۱

انتقام مهدی از عایشه ۱۶۱

شب هجدهم ماه رمضان و مشاهده شیخ محدث کوفی شوستری ۱۶۲

۱۸ ماه رمضان نزول زبور بر داود و یاد مهدی ۱۶۵

منجی باوری در زبور داود ۱۶۵

آینده داران زمین ۱۶۵

شب های قدر و یاد مهدی علیه السلام ۱۶۶

روایات ۱۶۷

مشترکات شب قدر با شب نیمه شعبان ۱۶۹

طلب عافیت و یاد مهدی علیه السلام ۱۷۰

دعای فرج در شب قدر و یاد مهدی علیه السلام ۱۷۰

۲۱ ماه رمضان وفات حضرت موسی و یاد حضرت ۱۷۱

تأخیر وفات موسی برای تعیین جانشین ۱۷۲

۴. هم سخن با خدا ۱۷۵

۵. فرج ۱۷۶

دعای حج و یاد مهدی علیه السلام ۱۸۷

شب بیست و سوم ماه رمضان و صیحه آسمانی ۱۸۸

ویژگیهای ندای آسمانی ۱۹۱

۱. شنیدن تمام اهل زمین ۱۹۱

۲. شنیدن اهل شرق و غرب ۱۹۱

۳. شنیدن تمامی جانداران ۱۹۱

۴. شنیدن هر قومی به زبان مادری ۱۹۱

۵. یکنواختی صدا برای همگان ۱۹۲

۶. غیرمنتظره بودن ندای آسمانی ۱۹۲

۷. ایمان آوردن مردم ۱۹۲

۸. بیرون آمدن دختران پردهنشین ۱۹۲

۹. بیدار شدن افراد خواب ۱۹۳

۱۰. وحشت افراد بیدار ۱۹۳

۱۱. نشستن افراد ایستاده و ایستادن افراد نشسته ۱۹۳

نتیجه ندای آسمانی ۱۹۳

۱. خروج حضرت مهدی عجل الله تعالى فرجه الشریف ۱۹۳

۲. واکنش مومنان ۱۹۴

۳. واکنش معاندان ۱۹۴

۴. ندای شیطانی ۱۹۴

نتیجه ندای شیطان ۱۹۵

۱. شک در ندای رحمانی ۱۹۵

۲. برگشت از ندای رحمانی ۱۹۶

مژده به اهل ولایت ۱۹۶

دعای امام صادق علیه السلام و یاد مهدی علیه السلام ۱۹۷

بیست و پنجم ماه رمضان، رحلت صاحب مکیال المکارم ۱۹۷

اما کتاب: مانند نگارش کتاب کمال الدین و تمام النعمه ۱۹۹

نمونه دوم - دستور به نوشتن کتاب مکیال المکارم ۲۰۱

بهترین امور در زمان غیبت آن حضرت: ۲۰۱

دعای مهدی عجل الله تعالى فرجه الشریف به دعای فرج خوان ۲۰۳

زمان رحلت ۲۰۳

۲۷ رمضان و یاد امام زمان علیه السلام ۲۰۴

عید فطر و یاد امام زمان علیه السلام ۲۱۲

روز قدس و یاد مهدی علیه السلام ۲۱۳

قبولی اعمال به واسطه حضرت مهدی علیه السلام ۲۱۳

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم

برای عاشق حضرت مهدی علیه السلام، در و دیوار، باغ و گلستان، ماه و خورشید و آسمان، همه و همه یادآور جلوه ای از معشوق است، و عاشق مهدی علیه السلام نیز، چنین عاشقانه همه جا حضرت مهدی علیه السلام را می نگرد؛ به ویژه آن که روایات و آیات فراوانی این نشانه ها را پر رونق و زیباتر به چشم جان نشان می دهد.

به صحرابنگرم صحراء ته بینم

به دریابنگرم دریا ته بینم

به هرجابنگرم کوه و در و دشت

نشان از قامت رعناته بینم [\(۱\)](#)

۱. ماه و مهدی عجل الله تعالى فرجه الشریف

یکی از اعمال در آستانه شب اول ماه رمضان همان «استهلال» یعنی طلب دیدن ماه است. از کلمه «ماه» می توانیم یادآور حضرت مهدی عجل الله تعالى فرجه الشریف شویم به دو جهت:

۱. چون در روایات و دعاها حضرت مهدی عجل الله تعالى فرجه الشریف تشبيه به ماه شده اند مثل: وجهه کالقمر الدری؛ [\(۲\)](#) چهره اش مانند ماه نورانی است و...

۱- باباطاهر.

۲- فردوس الأخبار، ج ۴، ص ۴۹۶.

کَفِلَقِهِ قَمَر؛^(۱) مانند پاره ماه است. و در دعای ندبه درباره صفات امامان معصوم علیهم السلام آمده که آنها «ماه های فروزانند... وَ الْأَقْمَارُ الْمُنِيرَةُ» که حضرت مهدی عجل الله تعالى فرجه الشریف یکی از آن هاست.

۲. همانطور که مؤمنین مترصدند و آماده می شوند که ماه شب رمضان را ببینند و وظیفه خود را عملی کنند، باید آماده باشند که «ماه فاطمه» چه زمانی از افق کعبه نمایان می شود، بلکه باید تاریکی های گناه را بزدایند تا هر چه زود تر چهره تابناک مهدی طلوع کند.

گیرند همه روزه و من گیسویت

جویند همه هلال و من ابرویت

از جمله این دوازده ماه تمام

یک ماه مبارک است و آن هم رویت

۲. میهمانی خدا

ماه رمضان، ماه «ضیافه الله» و میهمانی دادن خدادست که میزبان آن حضرت مهدی علیه السلام است. چون: بِيُمِنِ رِزْقِ الْوَرِى؛ به یمن و برکت حجت بن الحسن علیه السلام است که موجودات روزی می خورند.

گرچه، اگر با دیده دقت بنگریم در همه سال و همه آنات سفره میهمانی خدای کریم همراه میزبانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف برقرار است چنان که سید بن طاووس رحمه الله گوید:

نَزِيلَكَ حَيْثُ مَا اتَّجهْتُ رَكَابِيَ وَ ضَيْفُكَ حَيْثُ كَنْتُ مِنَ الْبَلَادِ^(۲)

۱- الخرایج، ج ۱، ص ۴۸۱.

۲- مفاتیح الجنان محدث قمی، زیارت امام زمان در روز جمعه.

ای امام زمان من بر تو نازل می شوم هر کجا که راحله ام روی آورد و مرا وارد نماید. و میهمان تو هستم در هر کجا که باشم از شهر ها (چون هستی مملوک توست).

میزبانی و خلق مهمانت

همه بنشسته بر سر خوانَت

جانب خلق دائمًا جاری است

ریزش سیل وار احسانت

۳. جلسات قرآن

جلسات قرآن که برپا می شود خارج از چند امر نیست: تلاوت — قرائت — ترجمه — تفسیر — حفظ.

وقتی در ماه مبارک رمضان مشغول امور مذکور هستیم باید بدانیم که مصدق اتم و اکمل و اجمل و بهترین تالی و قاری و مترجم و مفسر و حافظ قرآن، حضرت صاحب الزمان مهدی موجود عجل الله تعالی فرجه الشریف می باشند. چرا که در زیارتname آل یس و جامعه می خوانیم که:

۱. السلام عليك يا تالي كتاب الله (تلاوت)

سلام بر تو ای (امام زمان) که تلاوت کننده کتاب خدائی.

۲. السلام عليك... و ترجمانه — و رضيَّكُم ترجمةً لوحیه (ترجمه)

سلام بر تو ای امام زمان که ترجمه کننده کتاب خدائی.

۳. السلام عليك حين تقرء (قرائت)

سلام بر تو ای امام زمان که قرائت کننده کتاب خدائی.

۴. السلام عليك حين... تبيان (تفسير) (۱)

سلام بر تو ای امام زمان که تفسیر کننده کتاب خدائی.

۴. قرائت قرآن

ماه رمضان فصل «بهار قرآن» است همانطور که هر چیزی «بهاری» دارد کما قال النبي صلی الله علیه و آله و سلم : «لُكْلُ شَيِّ رَبِيعٌ وَ رَبِيعُ الْقُرْآنِ شَهْرُ رَمَضَانَ» (۲) همانطور که «ماه رمضان» بهار قرائت و تلاوت و تدبیر و تفکر در قرآن صامت است و از نفحات الهی و نسیم بهاری رمضان و قرآن، دل ها زنده می شود باید تفکر و تدبیر کنیم به قرآن ناطق که در هر عصری امام معصوم می باشد. چرا که پیامبر خاتم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: «انی تارک فیکم الثقلین کتاب الله و عترتی».

قرآن ناطق این زمان حضرت مهدی عجل الله تعالى فرجه الشریف می باشند که یکی از عترت پیامبر است که حضرتش فرمودند: «المهدی من عترتی مِنْ وُلْدِ فاطمَةٍ؛ (۳) مهدی از خانواده من، و از فرزندان فاطمه زهرا عليها السلام است. همان اندازه که به قرآن می اندیشیم به عدل و شریک قرآن هم بیاندیشیم که می گوییم «السلام عليك يا شريك القرآن». اگر مردم برای قرآن «بهاری» دارند و آن ماه رمضان است بهار دیگری هم دارند که آن حضرت صاحب الزمان عجل الله تعالى فرجه الشریف است که در زیارت نامه می گوئیم. السلام على

- ۱- مفاتیح الجنان، زیارت آل یس.
- ۲- وسائل الشیعه، ج ۱۰، ص ۳۰۲.
- ۳- سنن ابی داود، کتاب المهدی، ج ۴، ص ۴۷۳، ح ۴۲۸۰.

ربيع الانام. (۱) سلام بر بهار مردم.

ولايت مهدى عجل الله تعالى فرجه الشريف محور قرآن

امام صادق عليه السلام فرمود: «ان الله جعل ولايتنا اهل البيت قطب القرآن وقطب جميع الكتب عليها يستدير محكم القرآن وبما نوّهت الكتب و يستبين الايمان؛ (۲) خداوند، ولايت ما اهل بيت را مدار قرآن وجميع كتب آسمانی قرار داده است؛ آيات محكم قرآن بر محور آن می چرخد و به سبب آن کتب آسمانی بلند آوازه شده و ايمان آشکار گردیده».

روح قرآن؛ ولايت مهدى استعين ايمان، رضایت مهدى است

صوت دلربا

معمول است که در مقابل حرم هر امامی دعای ورود به حرم (اذن دخول) می خوانند.

ولی یک روز علامه سید بحر العلوم بر خلاف روزهای دیگر در ورود به حرم امیر المؤمنین عليه السلام بیت شعری را خواند.

چه خوش است صوت قرآن ز تو دلربا شنیدن

به رخت نظاره کردن سخن خدا شنیدن

وقتی از وی پرسیدند: مقام علمی و پارسائی شما و جایگاه مقدسی که ایستاده ای با این شعری که خواندی تناسب ندارد. علت

۱- مفاتیح الجنان. زیارت صاحب الزمان عج الله فرجه در سرداد مقدس.

۲- تفسیر عیاشی.

چیست؟

فرمود: چون خواستم وارد حرم شوم، دیدم حضرت مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف قسمت بالای سر جدش نشسته و با صدای روح بخش مشغول تلاوت قرآن می باشد. لذا این شعر را بالبداهه خواندم. [\(۱\)](#)

رحمت الهی و یاد حضرت مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف

در طلیعه خطبه نبوی آمده است:

یا ایها الناس انه قد اقبل اليکم شهر الله بالبرکه و الرحمة و المغفرة. [\(۲\)](#)

ماه خدا همراه با برکت و رحمت و آمرزش به شما رو کرده است.

بعد می فرماید:

فان الشّقى من حرم غفران الله فى هذا الشهر العظيم. [\(۳\)](#)

شقی و بدبخت کسی است که در این ماه بزرگ، از مغفرت الهی محروم شود.

در آیات و احادیث و ادعیه هم آمده است که خداوند، ارحم الراحمین است.

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم هم پدری مهربان و رحیم است که در قرآن آمده است:

۱- چهره هایی که در جستجوی قائم پیروز شدند، ص ۱۰۵.

۲- بحار الانوار، ج ۹۶، ص ۳۵۶.

۳- بحار الانوار، ج ۹۶، ص ۳۵۶.

«لَقْدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَوُوفٌ رَّحِيمٌ». [\(۱\)](#) هما نا پیامبری از جنس خودتان به سوی شما آمده است که آن چه شما را برنجاند بر او سخت است؛ بر هدایت شما حریص و دلسوز و به مومنان رئوف و مهربان است.

امام معصوم هم پدری مهربان و دلسوز و رحیم است. در زیارت امیرالمؤمنین علیه السلام در روز مبعث آمده است:

«كُنْتَ لِلْمُؤْمِنِينَ أَبَا رَحِيمًا أَذْ صَارُوا عَلَيْكَ عِيَالًا فَحَمَلْتَ اِنْقَالَ مَا عَنْهُ ضَعْفُوا». [\(۲\)](#)

«تو برای اهل ایمان پدری مهربان بودی، که آنان را به متزله خاندان خود می شمردی، سپس کارهای سنگین که در تحملش ناتوان بودند، تو بر دوش می گرفتی».

در زیارت آل یس هم حضرت مهدی علیه السلام را «رحمت واسعه» نامیده است... (و الرَّحْمَةُ الْوَاسِعَةُ). [\(۳\)](#)

در روایت آمده که خود امام مهدی علیه السلام فرموده:

ان رحمه ربکم وسعت کل شیء و انا تلک الرحمة؛ همانا رحمت پروردگارتان همه چیز را فرا گرفته است و من آن رحمت بیکران الهی هستم. [\(۴\)](#)

آری؛ امام زمان علیه السلام هم که بنده و نماینده خدا و خلیفه رسول الله و

۱- سوره توبه: ۱۲۸.

۲- مفاتیح الجنان، ص ۳۸۱.

۳- مفاتیح الجنان، زیارت امیرالمؤمنین ()، روز مبعث.

۴- بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۱۱.

فرزند امیر المؤمنین علیه السلام هست، برای امت پدری مهربان است.

از آن جا که هدف از آفرینش و خلقت، بندگی خداوند است و اساس بندگی همان شناخت و معرفت الهی است؛ و از طرفی عالی ترین تبلور این معرفت و شناخت، شناخت و معرفت پیامبر و اوصیای او علیهم السلام است؛ لذا شقی و بدبوxt کسی است که در این ماه رحمت، ارتباطی با خدا ندارد؛ همان طور که هر کس با مهدی عزیز که امامی رحیم و دلسوز است ارتباطی نداشته باشد چنین است. در زیارت جامعه آمده است:

من اتیکم نجی و من لم یأتکم هلک. هر کس به سوی شما آمد نجات یافت و آن که از این درگاه دور شد به هلاکت رسید.

(۱)

رحمت بی بدیل ماه خدا

انس بن مالک می گوید: پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم بر پله اول منبر بالا رفت و فرمود: «آمین» پس بر پله دوم منبر بالا رفت و فرمود «آمین» (۲) سپس بر پله سوم منبر بالا رفت و فرمود: «آمین» آنگاه بالای منبر نشست. اصحاب گفتند: ای رسول خدا! برای چه آمین گفتی؟ فرمود: هنگام صعود بر منبر جبرئیل نزد من آمد و در زمانی که در پله اول بودن گفت: به خاک مالیده باد بینی انسانی که نام ترا بشنود و لی بر

۱- مفاتیح الجنان، ص ۵۴۶.

۲- آمین یعنی خدایا مستجاب کن.

تو صلوات نفرستند. پس من گفتمی آمین. زمانی که در پله دوم بودم گفت: به خاک مالیده باد بینی انسانی که پدر و مادر خود را در کنده ولی اهل بهشت نشود، پس من گفتم: آمین. و زمانی که در پله سوم بودم گفت: به خاک مالیده باد بینی انسانی که ماه رمضان را در کنده ولی کاری نکند که مشمول رحمت واسعه الهی شود، پس من گفتم: آمین. (۱)

افضل الاعمال و ياد مهدى عجل الله تعالى فرجه الشريف

همه می دانیم که پیامبر عظیم الشان اسلام صلی الله علیه و آله و سلم در آخرین جمعه ماه شعبان خطبه ای مفصل درباره آداب و اعمال روزه داران در ماه رمضان ایراد کرد.

وقتی رسول الله الاعظم صلی الله علیه و آله و سلم ضمن خطبه شعبانیه فضائل ماه مبارک رمضان را توضیح می داد، امیرالمؤمنین علی علیه السلام سؤال کرد:

«با فضیلت ترین اعمال در این ماه چیست؟» فرمود: «يا بالحسن! با فضیلت ترین اعمال در این ماه رمضان، پرهیز از محرمات الهی

۱- عن عبدالله ابن مسلمه بن وردان قال: سمعت انس بن مالک يقول: ارتقى رسول الله (درجة ققال: آمین. ثم ارتقى الثانية). فقال: آمین، ثم ارتقى الثالثة فقال: آمین، ثم استوى فجلس، فقال اصحابه على ما امّت؟ فقال: اتاني جبرئيل فقال: رغم انف امری ذكرت عنده فلم یُصلِّ علیک فقلت: آمین، فقال: رغم انف امری ادرک ابویه فلم یدخل الجنه، فقلت: آمین فقال: رغم انف امری ادرک رمضان فلم یغفرله. فقلت: آمین. بحار الانوار، ج ۹۶، ص ۳۴۷.

است». [\(۱\)](#)

محرمات الهی همان چیزهایی است که حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و اجداد طاهرینش به ما آموخته اند.

در زیارت جامعه کبیره می خوانیم:

بموالاتکم علّمنا الله معالم دیننا. [\(۲\)](#)

به واسطه ولایت شما اهل بیت، خدای متعال «معالم دین» را به ما تعلیم داد.

ما وظیفه داریم «محرمات از آن معالم» را ترک کنیم و در دعای ندبه همین وظیفه را معین کرده اند:

... و أَعْنَا عَلَى اجتِنَابِ مُعَصِّيَتِهِ؛ [\(۳\)](#)

خدایا! ما را بر پرهیز کردن از معصیت مهدی علیه السلام کمک کن.

در حدیث نبوی نیز آمده است:

افضل اعمال اُمتی انتظار فرج الله عزوجل؛ [\(۴\)](#)

هر زمان، بهترین عمل امت من، انتظار فرج و ظهور مهدی عزیز است. در حدیث حضرت سجاد علیه السلام آمده است:

المنتظرون لظهوره افضل اهل كل زمان؛ [\(۵\)](#)

۱- بحار الانوار، ج ۹۶، ص ۳۵۶ و ۳۵۸.

۲- مفاتیح الجنان، زیارت جامعه کبیره.

۳- مفاتیح الجنان، دعای ندبه.

۴- بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۲۲.

۵- بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۲۲.

منتظران ظهورش بهترین و با فضیلت ترین افراد هر زمان هستند. در نتیجه بهترین مصدق انتظار آن است که با ترک گناه و محرمات الهی خود و جامعه را برای آمدن حضرتش آماده کنیم.

اذان و یاد مهدی علیه السلام

اذان، همان «اعلام» است؛ اعلام دخول وقت و اقامه نماز. هر کس می‌تواند این اذان را بگوید، در هر زمان و مکان و مادنه ای بلند یا کوتاه. تا مؤمنان برای اقامه نماز اجتماع کنند.

یک اذان هم داریم که از آسمان به گوش خلائق می‌رسد که توسط فرشته‌ای مقرب در روز ظهور اعلام می‌شود:

يا معاشر الخلايق! هذا مهدى آل محمد؛ يا يعوه تهتدوا ولا تُخالفوا امره فُتَضَّلُوا؛ (۱)

ای گروه انسان‌ها! این، مهدی آل محمد است. با او پیمان بینید تا هدایت شوید. مبادا از دستورات او سرپیچی کنید که گمراه خواهید شد.

وقت عبادت بزرگ رسید. وقت ظهور روح عبادت رسید، وقت اقامه عدل و نجات مستضعفان رسید، وقت زانو زدن در محضر مهدی عزیز، یوسف زهرا علیها السلام رسید.

اینک وقت ملاقات طرفینی شد. که:

متى ترانا و نريك وقد نشرت لواء النصر ترى اترانا نحّف بك

۱- بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۸.

و انت تأمّل الملاء.

آقا جان! چه زمانی که تو ما را و ما شما را بینیم در حالی که پرچم پیروزی را در عالم برافراشته ای و ما هم چون پروانه به دور شمع وجودت حلقه بزنیم و تو امت بی پناه را امامت کنی؟ [\(۱\)](#)

آری، آن روز تعییرها تغییر می کند. به جای «آین» می گوییم «هذا».

وصالت کی شود ما را میسر؟

که تا گردد دل و دیده منور

خوش آن روزی که برخیزد ز کعبه

طنین نغمه الله اکبر [\(۲\)](#)

اقامه و یاد مهدی عليه السلام

در اقامه هر نماز می گوییم:

قد قامت الصلوہ؛

همانا نماز بر پا شد.

در باره نماز روایتی وارد شده است که امیر المؤمنین علیه السلام فرمود: آنا صلوه المؤمنين [\(۳\)](#)؛ من نماز المؤمنين هستم. و موید این معناست آن چه در تفسیر آیه شریفه «و استعينوا بالصبر و الصلوہ» [\(۴\)](#) فرموده اند که مراد از صبر رسول خدا و از صلوه امیر المؤمنين

۱- مفاتیح الجنان، ص ۵۳۷، دعای ندبه.

۲- گردی از رهگذر دوست، ص ۳۹۳.

۳- پرواز در ملکوت، ج ۱، ص ۲۴.

۴- بقره، ۴۵.

صلواتُ الله عليهما می باشد. (۱) و محدث قمی در کتاب گران سنگ سفینه البحار از امام صادق علیه السلام نقل کرده است که فرمود: منظور از قد قامت الصلوہ قیام قائم عجل الله تعالی فرجه الشریف می باشد. (۲) اگر کلمه صلوه را مشتق از وصل بدانیم، پس ائمه معصومین علیهم السلام کسانی هستند که در مقام قرب و صالح حضرت حق به جایی رسیده اند که برای احدی از مخلوقین امکان وصول به آن مقام نیست.

نماز و یاد مهدی علیه السلام

هر گاه نماز می خوانیم، می توانیم از نمازی که حضرت مهدی می خواند یاد کنیم که در زیارت آل پس به هر فراز نمازش چنین سلام می دهیم:

السلام عليك حين تصلّى و تقنّت؛

سلام بر تو زمانی که در نماز و قنوتی!

السلام عليك حين تركع و تسجد؛

سلام بر تو زمانی که در رکوع و سجده ای!

السلام عليك حين تهَلَّل و تكبر؛

سلام بر تو زمانی که لا اله الا الله و الله اکبر می گویی!

۱- تفسیر المیزان، ج ۱، ص ۲۸۴.

۲- سفینه البحار، ج ۱، ص ۱۷، ماده اذن. متن روایت: عن خط الشهید عن ابی الولید عن الصادق (فی قوله: «قد قامت الصلوہ») آنما یعنی به قیام القائم.

السلام عليك حين تحمدُ و تستغفر؛^(۱)

سلام بر تو زمانی که به حمد و استغفار مشغولی!

راه غلبه بر شیطان و یاد مهدی علیه السلام

در خطبه شعبانیه که در فضایل ماه مبارک رمضان بیان شده آمده است:

والشیاطین مغلولَه^۲... و شیطان‌ها در بندند.

یاد آور می‌شویم راه‌های غلبه بر شیطان، زیاد است؛ از جمله:

۱. گفتن بسم الله در آغاز هر کار؛

۲. گفتن ان شاء الله موقع تصمیم کاری؛

۳. گفتن استغفر الله بعد از هر لغزشی؛

۴. گفتن سلام موقع ملاقات با دیگران؛

۵. وضع داشتن؛

۶. فرستادن صلوات بر محمد و آل محمد علیهم السلام . برای غلبه بر شیطان.

۷. علاوه بر راه‌های ذکر شده

یکی از بهترین وسایل شکست شیطان، نماز خواندن است که حضرت مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف در روایتی فرمود:

ما ارغم انف الشیطان افضل من الصلوه فصلها و ارغم انف

۱- مفاتیح الجنان، ص ۵۲۳، زیارت آل یس.

۲- بحار الانوار، ج ۹۶، ص ۳۵۸.

الشیطان؛ (۱)

هیچ چیز مثل نماز، بینی شیطان را به خاک نمی مالد؛ پس نماز بگزار و بینی شیطان را به خاک بمال.

صف نماز جماعت و یاد مهدی علیه السلام

از آن جا که ظاهر و باطن، لازم و ملزم یکدیگرند، برون انسان، درون او را و درون او برون او را می سازد و نظم ظاهربی در نظم باطنی مؤثر است.

اجتماع پیکرهای، اجتماع قلوب را پدید می آورد. اسلام به شرکت در اجتماع و نماز جماعت و جمعه تأکید می کند. در این راستا تاکید دارد حتی از جهت ظاهربی، در صفات های فشرده مرتب و منظم قرار گیرید که شیاطین نتوانند رخنه کنند و ابهت مسلمین از جهت وحدت و نظم ظاهربی، همچون سربازان در صفوف منظم، رعی در دل دشمنان اسلام ایجاد کند.

فیض کاشانی در کتاب منهج النجات روایتی را نقل می کند که هیچ قدمی نزد خدا محبوب تر از قدمی که برداشته شود تا صفات نماز به هم متصل گردد نیست. (۲)

و در حدیث دیگر فرمود:

۱- وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۲۳۶.

۲- منهاج النجات (ترجمه)، ص ۹۴.

در نماز جماعت صفات را هماهنگ و منظم کنید تا دل هایتان هماهنگ شود، به یکدیگر شانه به شانه متصل گردید تا با هم مهربان باشید. [\(۱\)](#)

لذا هر گاه صفات را نماز جماعت را منظم می کنیم، یادآور صفات منظم و پولادین لشکر حضرت مهدی علیه السلام باشیم که خدای متعال در قرآن از آن صفات مدارحی کرده است؛ آن جا که در سوره صفات می فرماید:

«إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفَاً كَانَهُمْ بُنيَانٌ مَرْصُوصٌ»؛ [\(۲\)](#)

همانا خداوند کسانی را که در راهش در صفات منظم همچون بیان‌های محکم مبارزه می کنند، دوست می دارد.

چه خوب است همانطور که خلل و فرجه‌های صفات نماز جماعت را پرمی کنیم، بکوشیم خلل‌ها و کاستی‌هایی که در صفوف مسلمین در سطح جهان است، اصلاح کنیم تا زمینه ظهور حضرتش آماده و آماده‌تر شود و قابلیت مساجده در رکاب حضرتش در مقابل دشمنانش را پیدا کنیم. در زیارت نامه آن حضرت آمده است:

... فابعثتی عند خروجه ظاهراً من حفترتی مؤترراً كفني حتى أجاهد بين يديه في الصفة الذي أثبتت على أهله في كتابك فقلت:
كانهم بنيانٌ مرصوصٌ؛ [\(۳\)](#)

۱- «استوا تستروا قلوبكم و تماسوا تراحموا» کنزل العمال، ح۵۷۵.

۲- سوره صفات: ۴.

۳- مفاتیح الجنان، ص۵۲۸، زیارت نامه امام مهدی (در سردادب مقدس سامرا).

... خدایا! مرا در روزی که حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف ظهور می کند، از قبرم در حالی که کفن پوشم خارج کن، تا این که در رکاب و مقابل روی مبارک آن حضرت جهاد کنم؛ در صفحی که در کتابت از اهل آن تجلیل نمودی و فرمودی: «گویی صفات آنان، مثل بنیانی محکم و استوار است».

دعای قنوت و یاد مهدی علیه السلام

در قنوت نماز که یکی از مستحبات موکد است، خواندن هر دعایی کافی است؛ خواه دعای قرآنی یا غیر آن؛ ولی چه خوب است که دعای قنوتمان، درباره حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و ظهور موفور السرور آن حضرت باشد؛ چرا که حضرات معصومین علیهم السلام در قنوت نماز و غیر آن، در فراق آن گل سرسبد آفرینش ناله ها سردانند و به خدا شکوه ها کرده اند که بعضی از آن ها را بر می شماریم:

۱. در روایت آمده است که امیر المؤمنین علیه السلام در قنوت نماز خود می خواند:

اللهم انا نشکو اليك فقد نبينا و غييه امامنا فرج ذلك اللهم بعدل تظهره و امام حق نعرفه.

خدایا! ما به تو شکایت می کنیم از رحلت و از دست دادن پیامبران و غیبت رهبرمان... خدایا! گشايشی فراهم کن با عدالتی که ظاهرسازی و پیشوای حقی که می شناسیم.

۲. امام باقر علیه السلام به زراره فرمود:

روز جمعه پیش از آن که برای خود دعا کنی، در قنوت نماز [برای ظهور حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف] دعا کن و این گونه بخوان:

اللهم انا نشکو اليك فقد نبينا و غييه ولیناصلواتك عليه و آله و شده الزمان علينا و وقوع الفتنة بنا و تظاهر الاعداء،

و کثره عدونا و قلّه عدنا فَأْفُرُجْ ذلکَ يا رب عنا بفتح منک تعجله و نصر منک تعزه و امام عدل تظهره الله الحق آمين.

خدایا! ما به تو شکایت می کنیم از فقدان پیامبرمان و از غیبت ولی امرمان. از سختگیری روزگار، از وقوع فتنه ها، از همدستی دشمنان، از فرونی دشمنان و کمی یاران.

پروردگارا! گشايشی فراهم ساز، همراه با يك پیروزی نزدیک، نصرت شکوهمند و پیشوای عادلی که برای ما ظاهر فرمایی. ای خدای حق! مستجاب فرما. [\(۱\)](#)

۳. امام صادق عليه السلام به شیعیان امر کرده است که در قنوت نماز بعد از کلمات فرج [\(۲\)](#) همان دعای قوت امیر المؤمنین عليه السلام را بخوانند. [\(۳\)](#)

۴. امام رضا عليه السلام به شیعیان دستور می دهد در قنوت نماز ظهر روز جمعه دعایی را در همین رابطه بخوانند. [\(۴\)](#)

۵. امام جواد عليه السلام برای تعجیل در امر فرج دعا کرده و می گوید:

... فاصبحوا ظاهرين و الى الحق داعين، و للامام المنتظر القائم بالقسط تابعين....

آن ها پیروز شده، به سوی حق فرا می خوانند و از امام منتظری که قائم به قسط است، پیروی می کنند.

۱- شیخ طوسی، مصباح المتهجد، موسسه فقه الشیعه، بیروت، ۱۴۱۱هـ، چاپ اول.

۲- کلمات فرج همان است که اولش آمده است: لا إله إلا الله الحليم الكريم... که دستور است به محضر تلقین کنند. شیخ عباس قمی، ۹، مفاتیح الجنان، ص ۴۲۴.

۳- دعای قنوت امیر المؤمنین همان اللهم انا نشكو اليک فقد نبینا...

۴- کتاب الذکری، شهید اول صاحب لمعه، ص ۱۸۴.

۶. امامین همامین عسکریین علیهم السلام نیز در قنوت نماز برای امر فرج دعا می کردند. (۱)

نقل شده است آیت الله بهاء الدینی رحمه الله در اواخر عمر خود، در قنوت نماز، دعای اللهم کن لولیک... را می خواندند. علت از او سؤال شد، فرمود: «حضرت پیغام دادند، در قنوت به من دعا کنید». یکی از علمای ایران می گوید: برای زیارت امیر المؤمنین علیه السلام به نجف اشرف شرفیاب شدم در نماز آیه الله خوبی رحمه الله شرکت کردم ایشان دعای اللهم کن لولیک الحجه بن الحسن را در قنوت خواندند. بعدها ضمن تشكر از ایشان گفت: خواندن این دعا در قنوت نماز توسط حضرت عالی درس بزرگی به دیگران است. ایشان فرمودند:... حدود پنجاه سال است که این دعا را در نماز هایم می خوانم و با آن انس دارم. (۲)

اگر خواهی به ما احسان کنی بهر ظهور خود

به درگاه خدا دست دعا بردار، مهدی جان

غم هجران ز دوش جان ما بردار مهدی جان

عنایت کن قدم بر چشم ما بگذار مهدی جان (۳)

تو فرمودی برای من دعا کن

ظهورم را تقاضا از خدا کن

روا گر حاجت ما را نکردي

خدایا حاجت او را روا کن (۴)

۱- مهج الدعوات، ص ۹۵.

۲- مسجد مقدس جمکران، تجلی گاه صاحب الزمان، ص ۲۹۲،

۳- گردی از رهگذر دوست، ص ۱۸۷.

۴- گردی از رهگذر دوست، ص ۴۲۴.

سجده شکر و یاد مهدی علیه السلام

یکی از آداب مهم و مؤکد بعد از نماز، سجده شکر است.

محدث قمی می گوید:

دعاهای این سجده بسیار است و آسان ترین آن ها این چند امر است: اول به سند معتبر از حضرت امام رضا علیه السلام منقول است که اگر خواهی، صد مرتبه «شکراً شکراً» بگو و اگر خواهی، صد مرتبه «عفوأً عفوأً...»^(۱)

و در جریان سجده شکر باید بدانیم که این عمل، از دیدگاه مبارک حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف خیلی مهم است.

در توقیعی که به افتخار محمد بن عبدالله حمیری از ناحیه مقدسه امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف درباره «سجده شکر» صادر شده آمده است:

سؤال: آیا جایز است پس از نماز واجب، سجده شکر نمود یا نه؟ اگر جایز است، سجده شکر نماز مغرب، بعد از نماز واجب انجام گیرد یا پس از نافله های مغرب؟

جواب: سجده شکر از لازم ترین مستحبات است و کسی که آن را بدعت خوانده، خود قصد ایجاد بدعت در دین را داشته است.

اما خبری که درباره سجده شکر روایت شده و در آن اختلاف است، که پس از نماز مغرب است یا پس از چهار رکعت نافله آن؛ بدان که فضیلت دعا و تسبيح پس از فرایض در مقایسه با دعا و تسبيح بعد از نوافل، مشابه فضیلت خود فرائض بر نوافل و سجده دعا

۱- مفاتیح الجنان، ص ۱۰۰، حاشیه کتاب.

و تسبیح می باشد؛ پس بهتر است بعد از فریضه و نماز واجب باشد. البته پس از نوافل هم جایز و صحیح است. [\(۱\)](#) از آن جا که انجام سجده شکر بعد از نماز مورد سفارش حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف می باشد حتی آن را در توقیع مبارک از لازم ترین مستحبات شمرده اند هنگام رفتن به سجده شکر به یاد حضرت باشیم نه آن که در خود سجده؛ زیرا در سجده باید به یاد خدا باشیم، لذا می گوئیم: شکرا اللہ.

افطار و یاد مهدی علیه السلام

اشاره

هنگام افطار دستور داریم دعا بخوانیم و بگوییم:

اللهم لك صمنا و على رزقك افطرانا فتقبل مثنا انك انت السميع العليم.

ای خدا! برای تو روزه گرفتیم و با روزی تو افطار کردیم؛ از ما پذیر، همانا تو شنو و توانایی.

[با آداب و شرایطی که حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و اجداد طاهرینش علیهم السلام برای ما معین کرده اند] و افطار می کنیم با رزق و روزی تو [که به وساطت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف به ما رساندی چون آن حضرت واسطه فیض و ولی نعمت ماست؛ پس، از ما قبول کن [که مهر و قبولی روزه و سایر عبادات همان ولایت بی چون و چرایی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و اجداد طاهرینش علیهم السلام می باشد].

پس بر هر روزه دار است که رضایت ولی نعمت خود حضرت حجت ابن الحسن العسكري علیه السلام را جلب کند، تا نشان قبولی به اعمالش

بخورد.

کاش در این رمضان لایق دیدار شوم

سحری با نظر لطف تو بیدار شوم

کاش منت بگذاری به سرم مهدی جان

تا که همسفره تو لحظه افطار شوم

درروایت آمده:

للصائم فرحتان. فرحة عند افطاره و فرحة عند لقاء ربها؛ (۱)

برای روزه دار دو خوشحالی است یکی موقع افطار و دیگری موقع ملاقات پروردگار.

۱. موقع افطار که پس از تحمل تشنگی و گرسنگی، جسمش متنعم می شود و به آب و غذای ظاهری و با انجام وظیفه همراه ولایت روحش شاد می شود؛ چون جلب رضایت خدا و امام زمانش حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف را می نماید.

۲. موقع دیدار خدا و حضرت مهدی

هر شخصی موقع وصال الهی و دیدار امامش خوشحال است که در قرآن آمده است:

یوم ندعوا كل أناس بamacهم. (۲) روزی که هر گروهی از مردم را با پیشوایشان فرا می خوانیم،

ما در اینجا موارد دیگری را اضافه می کنیم:

۱- من لا يحضره الفقيه، ج ۲، ص ۴۵.

۲- (اسراء، ۷۱).

۳. هنگام صدقه افطار

یکی از دستورات هنگام افطار، دادن صدقه است که محب حضرت مهدی می تواند صدقه افطار را به نیت سلامتی آن حضرت بدهد و یاد کند از اجداد طاهرینش، چهار تن از آل عبا (امیرالمؤمنین، فاطمه زهرا، امام حسن و امام حسین علیهم السلام) که اصل افطاری خود را به محتاجان کرم کردند.

«... و يطعمنون الطعام على حبه مسكيناً و يتيمًا و اسيراً». (۱)

ابرار کسانی اند که اطعم طعام کردند به مسکین و يتیم و اسیر با آن که خود به آن طعام نیاز مبرم داشتند.

۴. موقع خواندن سوره قدر

و این که یادآور شود پیوند این سوره را با حضرت مهدی علیه السلام و این که صبح سعادت با ظهر حضرتش طلوع می کند که فرمود: «سَلَامٌ هِيَ حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ». (۲) و دیگر این که امام زمان علیه السلام در شب نیمه شعبان در شکم مادرش نرجس خاتون لحظاتی قبل از ولادت سوره قدر را تلاوت کردند و امام حسن عسکری به عمه اش حکیمه خاتون که قابله آن حضرت بود دستور داد که با او همنوا شود و سوره قدر را بخواند.

۱- سوره هل اتی : ۸

۲- سوره قدر: ۵.

تحمل تشنگی و یاد امام حسین و حضرت مهدی علیهم السلام

اشاره

در ماه رمضان، هنگام غلبه تشنگی و گرسنگی در حال روزه یاد کنیم از سه چیز:

۱. تشنگی و گرسنگی روز قیامت

که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمود:

و اذکروا بجوعکم و عطشکم فيه جوع يوم القيمة و عطشه؛ [\(۱\)](#) با گرسنگی و تشنگی خود در این ماه گرسنگی و تشنگی روز قیامت را یاد کنید.

که تشنگی و گرسنگی قیامت به مراتب شدیدتر از تشنگی و گرسنگی دنیا است که با ذکر و یادآوری آن؛ این تشنگی و گرسنگی آسان می شود.

۲. تشنگی و گرسنگی امام حسین علیه السلام

چرا که خود امام حسین علیه السلام در پیامی که از حلقوم بریده به دخترش حضرت سکینه علیها السلام داد «تشنگی» خود را مطرح فرمود:

شیعی ما ان شربتم ماء عذب فاذکرونی او سمعتم بغریب او شهید فاندبونی [\(۲\)](#)

ای شیعیان من! هر گاه آب خوشگواری نوشیدید از (تشنگی) من حسین یاد کنید. یا هر گاه نام غریب یا شهیدی شنیدید بر من گریه

۱- خطبه شعبانیه، (بحار الانوار، ج ۹۶، ص ۳۵۶).

۲- نفس المهموم، ص ۳۴۴. کفعمی / مصباح، ص ۷۴۱. مستدرک الوسائل نوری، ج ۱۷، ص ۲۶. البته با مختصر تغیر در مصراع اول، شیعی ما اِن شربتم رَئِ عذب فاذکرونی.

کنید. علامه سید محمد حسن میر جهانی نقل کرده است که در مجلس بزرگ‌ترین امام حسین علیه السلام جواب سلام پسرش زین العابدین علیه السلام را داد و به او فرمود: بلغ شیعیانی منی السلام و قل لهم ان ابی مات عطشانا فاذکروه و مات غربیا فاندبوه و مضی شهیدا فابکوه.^(۱) شیعیانم را از من سلام برسان و برایشان بگو که پدرم تشنه شهید شد، او را یاد کنید. و غریب از دنیا رفت برایش ندبه و عزادری کنید. و شهید از دنیا رفت برای او گریه کنید.

علاوه بر تشنگی امام حسین علیه السلام از گرسنگی آن حضرت نیز یاد کنیم؛ چرا که به گفته سید بن طاووس در لهوف هرگاه آب و غذا نزد حضرت سجاد علیه السلام می‌گذشتند میل نمی‌کرد تا این که آب و غذا با اشک آن حضرت مخلوط می‌شد. وقتی علت را می‌پرسیدند که چرا آب و غذا میل نمی‌کنید؟ می‌فرمود:

قتل ابن رسول الله عطشاناً و قتل ابن رسول الله جاءعاً^(۲)

فرزند رسول الله تشنه شهید شد، فرزند رسول الله گرسنه شهید شد.

۳. یاد حضرت مهدی علیه السلام

چرا که هر کس جگر تفتیده و تشنه ای دارد، دنبال آب گوارا می‌باشد. باید بدانیم حضرت مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف «ماء معین» است.

۱- البکاء للحسين()، به نقل از معالی السبطین، ج ۲، ص ۲۳.

۲- لهوف، ص ۲۳۰.

هر انسانی ظاهر و باطن، و جسم و جانی دارد. اگر جسم انسان با همین آبی که از ابرها به اذن خدا نازل می‌شود سیراب می‌گردد، روح و باطن و جان انسانی هم با آب ولایت اشراب می‌شود که به فرموده امام صادق علیه السلام:

رحم الله شیعتنا خلقوا من فاضل طیتنا و عجنوا بماء ولایتنا؛ (۱)

خدا رحمت کند شیعیان ما را که از زیادی گل ما آفریده شدند و خاکشان با آب ولایت ما خمیر شده.

این که امیرالمؤمنین علیه السلام ساقی کوثر و حضرت مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف «ماء معین» است و حضرت رضا علیه السلام فرمود: «الامام الماء العذب على الظماء؛ (۲) امام آب گوارای شیرین است بر تشنگی».

لذا چه مناسب است هنگام تشنگی در حال روزه ماه رمضان برای رفع تشنگی جسم و جان خود در دنیا و آخرت به حضرت مهدی علیه السلام متولّ شویم.

عجب آبی است آب وصل چو نوشیدم ز دست تو

پس از نوشیدن آن آب، کامی تشنه تر دارم

تو با یک جرعه آب زندگانی

مرا هم ده حیات جاودانی

منم مشتاق دیدار جمالت

مگو در پاسخ من لُنْ تَرَانِی (۳)

۱- شجره طوبی، ص ۳.

۲- کتاب الغیبه، نعمانی، ص ۲۱۹.

۳- گردی از رهگذر دوست، ص ۴۴۸.

رفع عطش با صلوات بر مهدی

در روایت آمده که خدای متعال به حضرت موسی علیه السلام وحی کرد:

«ای موسی! دوست داری روز قیامت گرفتار تشنگی نشوی؟» عرض کرد: «بله ای رب العالمین!» خطاب آمد: «ای موسی! امروز در دنیا به حبیب من صلوات بفرست، تا فردای قیامت از تشنگی و عطش در امان باشی». [\(۱\)](#)

از آن جا که خود پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرموده اند: لا- تصلوا علی صلوه البتراء؛ [\(۲\)](#) بر من صلوات ناقص نفرستید (اللهم صل علی محمد)، بلکه صلوات را کامل کنید با اضافه کردن «آل محمد» و چون حضرت مهدی هم از آل محمد است صلوات بر آن بزرگواران علیهم السلام تشنگی قیامت را بر طرف می کند.

صلوات و یاد مهدی علیه السلام

اشاره

در روایات متعدد، قبولی اعمال، و ساکن شدن در بهشت بربین و وفای به پیامبر و تمامیت نماز مقید شده است به صلوات فرستادن بر پیامبر و اهل بیت طاهرینش علیهم السلام؛ از جمله درود و صلوات فرستادن به حضرت مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف؛

۱. شرط قبولی نماز

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمود:

۱- ختم و اذکار، جلد ۱، ص ۱۴۴.

۲- صواعق المحرقة، ص ۱۴۴.

هر کس نماز بخواند و بر من و اهل بیتم درود نفرستد، نمازش قبول نخواهد شد. (۱)

از جایی زن عید الله انصاری نیز نقل شده است:

لو صلیتُ صلاه لم اصل فيها علی محمد و آل محمد ما رأیت انّها تقبل (٢)؛

اگر نمازی بخوانم و در آن بر محمد و آل محمد درود و صلوات نفرستم فکر نمی کنم که آن نماز قبول شود.

۲. ماهه تمامیت نما

امام صادق عليه السلام فرمود:

بر داخت زکات فطره مایه تمامت روزه است همان گونه که فستادن صلوٰات بر محمد (و آل او) باعث تمامت نماز است.

(۳)

٣. حفایہ یامیر

پیامبر اکرم صلی اللہ علیہ و آلہ و سلم فرمود:

کسی که گل سرخ (گل محمد) بیوید و یز من و آل محمد صلوات نفرستد یز من چفا کرده است. (۴)

- ٤- قال النبي (: «من شم الورد الاحمر ولم يصلّى على و على آلى فقد جفاني». صلوات عزيزى، ص ١٠٧ .

٣- قال الصادق (: ان من تمام الصوم اعطاء الزكوه يعني الفطره كما ان الصلاه على النبي (من تمام الصيام...) (من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ١٨٢).

٢- صلوات، نوشته عزيزى، ص ١٠٦ .

١- قال النبي (من صلى صلوٰة لم يصل فيها على و على آلى لم تقبل منه. صلوات، نوشته عزيزى، ص ٩٥ .

۴. محرومیت از بوی بهشت

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمود:

کسی که بر من صلوات بفرستد ولی بر آل من صلوات نفرستد، بوی بهشت به مشامش نخواهد رسید. [\(۱\)](#)

سحر و یاد مهدی علیه السلام

در دوران غیبت، روزمان هم تاریک است، تا چه رسد به شب که تاریک است تاریک. و شب سحر نگردد و فجر طلوع نکند،
مگر آن زمان که مهر و ماه تابان آل محمد علیهم السلام طلوع کند.

السلام علی شمس الظلام و بدر التّمام؛ [\(۲\)](#)

سلام بر خورشید تاریکی ها و ماه تمام.

به یاد روز تو هر صبح تا شب عمر سر کردم

خيالت را در آغوش از سر شب تا سحر دارم

همان طور که در دعای ما رجب از زبان مبارک حجه بن الحسن عجل الله تعالى فرجه الشریف آمده است: يا مفر قا بین النور
و الدیجور؛ [\(۳\)](#) ای خدایی که جدا کننده نور از تاریکی هستی؛ بگوئیم ای خدا! تاریکی و ظلمت دوران ما را ببر و نور مهدی
فاطمه علیها السلام را به مابنما که در سحر گاه روز

۱- قال النبي:(من صلی عَلَیٖ وَ لم یصلِّ عَلَی آلیٖ لَم یجد ریح الجنة. مرآة العقول، ص ۹۶).

۲- مفاتیح الجنان، زیارت امام زمان().

۳- مفاتیح الجنان، ص ۱۳۴.

ظهور نوری در خانه های مومنین می تاپد، به یک دیگر می گویند: این نور چیست؟ تا این که در سپیده دم متوجه می شوند که حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف ظهر کرده است همان طور که به دعای فرشتگان تاریکی آسمان را با نور فاطمه زهرا علیها السلام بر طرف نمودی.

چه مبارک سحری بود و چه فرخنده شبی

آن شب قدر که این تازه براتم دادند [\(۱\)](#)

دعاهای ماه رمضان و یاد مهدی علیه السلام

۱. شکوه فراق

در دعای افتتاح مخصوصاً اواخر دعا که خود حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف در این دعا به ما یاد داده است، این گونه از درد لاعلاج غیبت به درگاه خدای چاره ساز شکوه نمائیم:

اللهم انا نشکو اليک فقد نبینا صلواتک علیه و اله و غیبه ولینا؛ خدایا! شکایت می کنم به تو از فقدان پیامبران و غیبت ولیمان.
و کثره عدوّنا، و قله عدّنا، و شدّه الفتنه بنا، و تظاهر الزّمان علينا؛ و زیادی دشمنان، و کمی یاران، و شدت فتنه ها و غلبه زمان
بر ما.

در دعای افتتاح، بیش از چهل مورد از حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف یاد شده است؛ از قبیل: اسم ظاهر، ضمیر،
القاب و اوصاف و شؤونات و برکات حضرت.

الحمد لله الذي يؤمن الخائفين، وينجى الصالحين ويرفع المستضعفين. ويضع المستكبرين ويهلك ملوكاً، ويستخلف آخرين.

باید بدانیم ناگریز، امنیت خانهان، نجات صالحان، رفع مستضعفان، وضع و زمین خوردن گردن کشان، هلاک ملوک و پادشاهان جور، و خلیفه شدن و امامت پاپرنگان بر کره زمین، به دست حضرت مهدی موعود عليه السلام است.

بر خوانندگان و شنوندگان دعای با عظمت افتتاح است که توجه داشته باشند این دعا ۷۰ سطر است که اعم از مناجات و مطالبی درباره چهارده معصوم عليهم السلام می باشد و مهم این است که از ۷۰ سطر آن درباره ۱۳ معصوم عليهم السلام و ۲۱ سطر آن، مخصوص امام زمان حضرت مهدی عليه السلام است. شاهد بر این معنا، همان ضمیر های مفرد «به» می باشد و این که نفرموده اند: «بهم» یعنی به حق حضرت مهدی حوائج ما را برآور.

... اللهم و صل على ولی امرک القائم المؤمل والعدل المنتظر و حفه بملائكتک المقربین و آییده بروح القدس يا رب العالمین.
اللهم اجعله الداعی الى کتابک و القائم بدینک استخلفه فی الارض كما استخلفت الذین مِنْ قبْلِهِ، مَکِّنْ دینه الذي ارتضيته له،
ابدله مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِ أَمَنًا، يَبْدُوكَ لَا يُشِرِّكُ بِكَ شَيْئًا، اللَّهُمَّ أَعْزَّهُ وَأَعْزِزْهِ، وَأَنْصُرْهُ وَأَنْتَصِرْهِ، وَانصُرْهُ نَصْرًا عَظِيزًا، وَافْتَحْ لَه فَتْحًا
يَسِيرًا، وَاجْعَلْ لَه مِنْ لَدْنِكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا، اللَّهُمَّ أَظْهِرْ بِهِ دِینَكَ، وَسُيَّّهَ نَبِيَّكَ، حَتَّى لَا يَسْتَخْفَى بِشِّي منَ الْحَقِّ مَخَافَةَ احِدٍ مِنَ
الْخَلْقِ، اللَّهُمَّ إِنَّا نَرَغِبُ إِلَيْكَ فِي دِولَهِ كَرِيمَهِ، تُعَزِّزُهَا إِلَاسْلَامُ وَ

أَهْلَهُ، وَتُدِلَّ بِهَا النَّفَاقَ وَأَهْلَهُ، وَتَجْعَلُنَا فِيهَا مِن الدُّعَاءِ إِلَى طَاعَتِكَ، وَالقَادِهِ إِلَى سَبِيلِكَ وَتَرْزُقُنَا بِهَا كَرَامَةَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَهُ، اللَّهُمَّ
مَا عَرَفْنَا مِنَ الْحَقِّ فَحَمِّلْنَاهُ، وَقَصَرْنَا عَنْهُ فَبَلَغْنَاهُ، اللَّهُمَّ امْمُونْ بِهِ شَعْنَا، وَأَشَعَّتْ بِهِ صَدَعْنَا، وَارْتُقْ بِهِ فَتَّنَا، وَكَثُرَ بِهِ قَتَّنَا، وَأَغْرِزَ بِهِ
ذِلَّتَنَا، وَأَغْنَ بِهِ عَائِلَنَا، وَاقْضَ بِهِ عَنْ مُغَرَّنَا، وَاجْبَرَ بِهِ فَقَرَنَا، وَسُدَّ بِهِ خَلَّتَنَا، وَيَسَّرَ بِهِ عُسْرَنَا، وَيَيْضُ بِهِ وُجُوهَنَا، وَفُكَّ بِهِ أَسْرَنَا،
وَأَنْجِحَ بِهِ طَلَيْتَنَا، وَأَنْجِزَ بِهِ مَوَاعِيدَنَا، وَاسْتَجَبَ بِهِ دَعَوَتَنَا، وَأَعْطَنَا بِهِ سُؤَلَنَا، وَبَلَغْنَا بِهِ مِنَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَهُ آمَانَنَا، وَأَعْطَنَا بِهِ فَوْقَ
رَغْبَتَنَا، يَا خَيْرَ الْمَسْؤُلِينَ، وَأَوْسَعَ الْمُعْطَيْنَ، اشْفِ بِهِ صُدُورَ رَنَا، وَأَذْهَبَ بِهِ غَيْظَ قُلُوبِنَا، وَأَهَدِنَا بِهِ لِمَا اخْتَلَفَ فِيهِ مِنَ الْحَقِّ
بِإِذْنِكَ، إِنَّكَ تَهْدِي مَنْ نَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ، وَانْصُرْنَا بِهِ عَلَى عُدُوْكَ وَعَدُوْنَا، إِنَّهُ الْحَقُّ أَمِينٌ...

خدایا درود فرست بر ولی خود صاحب الامر امام عدل منتظر، او را به سپاه فرشتگان مقریب فراگیر، و به روح القدسش موبد
بداره ای پروردگار عالمین.

خدایا او را مقرر فرما تا دعوت به کتاب آسمانی تو کند، و به ترویج دین تو قیام فرماید، و او را خلیفه خود در زمین گردان،
چنانچه پیشنبان او را امام و خلیفه گردانیدی، او را تمکین ده برای حفظ دین او که پسند توست، و خوف او را پس از این
مدت بدل به اینمی گردان تا تو را بپرستد و هیچ به تو شرک نیاورده

خدایا او را عزّت بخش، و ما را به ظهورش عزیز گردان، و او را

یاری کن، و ما را به او یاری فرما، و او را نصرت کامل با عزت و اقتدار بخشن، و به آسانی جهان را به دست او فتح کن، و از جانب خود او را سلطنت و قدرت عنایت فرما.

خدایا به دست او دینت را و سنت پیمبرت را آشکار ساز، تا آنکه دیگر چیزی از حق و حقیقت از ترس احدي از خلق مخفی نمایند

خدایا ما از تو امید و اشتیاق داریم که دولت با کرامت آن امام زمان را به ظهور آوری، و اسلام و اهلش را به آن عزت بخشی، و نفاق و اهل نفاق را ذلیل و خوار گردانی، و ما را در آن دولت حقه اهل دعوت به طاعت و از پیشوایان راه هدایت قرار دهی و به واسطه آن بزرگوار به ما کرامت دنیا و آخرت عطا فرمایی.

خدایا آنچه از حق که ما را به آن شناسا کردی بعمل آن هم وادرکن و آنچه شناخته ایم به معرفتش برسان. خدا یا پریشانی ما را به آن جمع گردان، و پراکندگی امور ما را بوجود او اصلاح فرما، و شکاف و تفرقه های ما را اتحاد بخشن، و عده ی قلیل ما را بسیار گردان، و ذلت ما را بوجودش بدل بعزم ساز، و نقص ما را مسدود ساز، و مشکلات ما را به برکتش آسان گردان، و بوجود او ما را روسفید گردان، و امیران ما را آزاد ساز، و حاجت های ما را روا گردان، و عده هایی که دادی منجز گردان، و به برکتش دعا های ما مستجاب، و درخواستهای ما را عطا فرما، و به آرزو هایی که در دنیا و آخرت داریم برسان، و به ما فوق آنچه مایلیم عطا فرما، ای بهترین سؤال شدگان، و وسیع نظر تراز همه عطا کنندگان، و به برکت او دردهای باطنی ما را شفابخش، به او خشم دلهای ما را فرو نشان، و به

وجودش ما را با همه‌ی اختلاف که شده است، به حق به التفات هدایت فرما، که تو البته هر که را خواهی به راه راست هدایت می‌فرمایی، و به ظهور او ما را نصرت بخش، بر دشمنان تو و دشمنان ما، ای خدای به حق، این دعا را به کرمت مستجاب فرما.

خواندن دعای افتتاح توسط حضرت مهدی و تشرف شیخ صالح قطیغی

عالی عامل، شیخ صالح قطیغی – صاحب کتاب اعمال السنہ – فرمود:

بعد از کشتاری که در روز یکشنبه ۲۷ ربیع‌الثانی سال ۱۳۲۵، در شهر قدیم که از بلاد فطیف و مسکن است من است. (واقع شد، در حالی که در محاصره دشمن بودیم به من مشغول تألیف این کتاب بودم و اغتشاش حواس داشتم.

شب جمعه‌ای بعد از اداء نماز فریضه در مسجد قدیم. مشغول نافله عشاء بودم، ناگاه صدای شخصی را شنیدم که از حفظ مشغول خواندن «دعای افتتاح» است و حال آنکه از اهل قدیم احدهای آن دعا را نمی‌توانست بخواند و آنها هم که می‌خوانندند. از حفظ نبودند خصوصاً در آن حال محاصره و دگرگونی اوضاع، این شخص، دعا را به لهجه عربی و با کمال رقت و حال حزن، که مناسب آن است، می‌خواند، که همه اینها موجب تعجب من گردید! در حین خواندن فقره «اللهم أنا نشكوا اليك فقید نبينا» متوجه او شدم ببینم که کیست که دعا را به این حال حزن و رقت می‌خواند، دیدم شخصی فقیر و مریض و بسیار صابر در فقر و مرض... غبطه خوردم که این

طور شخصی چنین حالی در عبادت دارد و من آن حال را ندارم.

مدتی مشغول شنیدن حال خواندن او بودم و خودم را سرزنش می کردم. به او خطاب کردم و از التماس دعا نمودم. او هم از من التماس دعا کرد. از مسجد بیرون آمدم و این قضیه را فراموش کردم. پانزده روز از این جریان گذشت. شب جمعه در همان مسجد، همان شخص را که اسم او مهدی بود، به همان حالت گذشته دیدم. از کثرت تعجب سؤال کردم: شما این دعا را که هر شب ماه رمضان خوانده می شود، از حفظ دارید، گفت: نه.

با خود گفتم: شاید اسم این دعا را نمی داند، لذا بعضی از فقرات آن را که از آن شخص شنیده بودم، خواندم که شاید به خاطر بیاورد. گفت: نه.

دانستم که خوانند. دعا در آن شب یا حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف یا یکی از اولیاء الله بوده است. (۱)

۲. دعای هر روزه _ تعقیب هر نماز و یاد مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف

اشاره

اللهم ادخل على اهل القبور السرور

اللهم اغن كل فقير

اللهم اشبع كل جائع

اللهم اكس كل عريان

اللهم اقض كل دين

۱- برکات ولی عصر (ترجمه العقیری الحسان، ص ۱۷۹).

اللهم فرج عن كل مكروب

اللهم رد كل غريب

اللهم فَكَّ كل اسير

اللهم اصلاح كل فاسدٍ من امور المسلمين

اللهم اشف كل مريض

اللهم سد فقرنا بغناك

اللهم غير سوء حالنا بحسن حالك

اللهم اقض عنا الدين

و اغنا من الفقر

انك على كل شيء قادر. [\(١\)](#)

دعای فوق، زمانی مستجاب می شود و به طور کامل جامه عمل می پوشد که حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف ظهور کند؛ و آن هنگام:

وفور نعمت شود؛

اهل قبور خوشحال شوند؛

هر فقیری بی نیاز شود؛

هر گرسنه ای سیر شود؛

هر عریان و برھنه ای پوشیده شود؛

هر دینی ادا گردد؛

هر غم زده ای خوشحال شود؛

هر غریبی به وطن برگرد؛

۱- مصباح، ص ۶۱۷

هر اسیری آزاد شود؛

هر فسادی اصلاح گردد؛

هر مريضي شفا يابد؛

و هر سوئي و زشتی تبدیل به حسن و زیبایی گردد؛

روایات

در اینجا به برخی از روایاتی که در رابطه با فرازهای این دعای عظیم الشان وارد شده می‌پردازیم.

فراز اول

اللهم ادخل على اهل القبور السرور

خدایا خوشحالی و سرور را به اهل قبور وارد کن.

سرور و خوشحالی اهل قبور

مومنانی که یک عمر در فراق یوسف زهرا به سر بردنده تا عمرشان به سر آمد خوشحال و سرور نمی‌شوند مگر زبانی که خبر دار شوند حضرت مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف ظهور نموده است.

امام صادق علیه السلام فرمودند: کانی بالقائم علیه السلام علی نجف الكوفه وقد لبس درع رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم و لا يبقى مومن ميت الا دخلت عليه تلك الفرحه في قبره و ذلك حيث يتزاورون في قبورهم و يتباشرون بقيام القائم.^(۱)

گویا می‌بینم قائم علیه السلام را بر پشت کوفه در حالی که زره رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم

را پوشیده و در آن حال هیچ مومنی در قبر نمی ماند مگر این که داخل شود شادی و سرور در قبر او و این در حالی است که آن ها در قبر ها و عالم بزرخ به دیدار هم می شتابند و ظهور قیام حضرت قائم علیه السلام را به یکدیگر بشارت می دهند.

خوشحالی همه موجودات

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند: *فیخرج من مکه متوجها الى الشام يفرح به اهل السماء و اهل الارض و الطير في الهواء و الحيتان في البحر* (۱)

سپس امام زمان علیه السلام را مکه بیرون آمد و به سوی شام حرکت می کند، اهل آسمان خوشحال می شوند اهل زمین نیز مسرور می گردند پرندگان هوا شادی می کنند ماهیان دریا خوشحالی می نمایند.

پس برای خوشحالی و شادمانی اهل آسمان و زمین حتی ماهیان دریا و پرندگان هوا و جهت تبدیل کردن حسرت اهل قبور و مردگان به مسرت برای فرج موافر السررو آن زبده عالم و آدم دعا کنیم.

اللهم عجل لوليك الفرج والعافيه والنصر واجعلنا من اعوانه و انصاره...

بالاخص برای خوشحالی اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام و به ویژه برای سرور و خوشحالی خواجه کائنات رسول الله الاعظم صلی الله علیه و آله و سلم و هر روز

۱- روزگار رهایی، ج ۱، ص ۴۹۰، حدیث ۶۱۲، از کشف الغمہ، ج ۳، ص ۲۵۹.

دعای عهد این خواسته را از حضرت حق تعالیٰ داریم:

اللهم و سر نیک محمدًا صلی الله علیه و آله و سلم ببرؤیته

خدایا با آمدن امام مهدی علیه السلام پیامبرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم را خوشحالی و مسرور نما.

فراز دوم

اللهم اغن کل فقیر

خدایا! هر فقیری را بی نیاز کن

بی نیازی فقیران

درد فقرا و مستمندان از نداری نیست بلکه از تبعیض نژادی و جناحی است و این معصل بزرگ اجتماعی حل نخواهد شد مگر در سایه عدالت و این عدالت در هیچ دولت و حکومتی به معنای واقعی اش اجرا نمی شود مگر در دولت کریمه امام مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم در این زمینه می فرماید:

یتنعم امتی فی زمانه نعیماً لم یتنعموا مثله قط. (۱)

مردم در زمان حضرت مهدی از نعمت هایی بهره مند می شوند که در هیچ زمانی بهره مندنده اند.

باز پیامبر عظیم الشان فرمودند: یکون فی امتی المهدی... المال یومئذ کدوس یقوم الرجل فیقول یا مهدی اعطنی فیقول: خذ (۲)

۱- بحار، ج ۵۱، ص ۷۸.

۲- بحار، ج ۵۱، ص ۸۸.

در زمان حضرت مهدی اموال مانند خرمن انباشته شود هر کس (فقیر) به محضر حضرت مهدی آید و بگوید: به من مالی عطا کن آن حضرت بدون تأمل می گوید: بگیر.

حقوق ماهیانه دو بار

امام محمد باقر عليه السلام فرمودند:... و يعطى الناس عطايا مرتين فى السنّة و يرزقهم فى الشّهر رزقين. (١)

امام مهدی در سال دو بار مرحمتی و بخشش دارد و در هر ماه دوبار حقوق می دهد.

محتاج پیدا نشود

امام باقر عليه السلام فرمودند:

ويسوى بين الناس حتى لا- ترى محتاجاً الى الزكاه. ويجيء اصحاب الزكاه بزكاتهم الى المحاویج من شیعته فلا- يقبلونها فيصررونها و يدورون في دورهم فيخرجون اليهم فيقولون: لاحاجه لنا في دراهمكم.

امام مهدی عجل الله تعالى فرجه الشريف اموال را به طور مساوی تقسیم می کند تا آن جا که نیازمند به زکات را نیابی. و صاحبان زکات خود را به نزد نیازمندان آورند ولی ایشان قبول نمی کنند پس آن ها زکات خود را در کیسه هایی می گذارند و خانه ها را دق الباب می کنند مردم از خانه ها بیرون می آیند و می گویند: ما نیازی به درهم و دینار شما

١- بحار، ج ٥٢، ص ٣٩٠، حدیث ٢١٢.

نداریم.

لذا امام صادق علیه السلام فرمودند: تواصلوا و تبارروا و تراحموا. فوالذی خلق الْجَهَّهَ و برا النسمه لیاتین علیکم وقت لا یجد احد کم لدیناره و در همه موضع‌ها یعنی لا یجد له عند ظهور القائم موضعاً یعرفه فيه لاستغناه الناس جمیعاً بفضل الله و فضل ولیه.

(۱)

به یکدیگر صله و نیکی و رحم کنید به محتاجان شیعه رسیدگی نمائید به آن خدایی که حبه و انسان را خلق کرد و سوگند که زمانی بر شما خواهد آمد که احدی از شما جایگاهی برای خرج کردن درهم و دینارش نیابد و آن در زمان ظهور قائم آل محمد علیه السلام خواهد بود زیرا همه مردم به فضل الهی و تفضل ولی الله الاعظم حضرت بقیه الله علیه السلام بی نیاز خواهد بود.

فراز سوم

اللهم اشیع کل جائع

خدایا هر گرسنه ای را سیر نما.

یکی از علتهای وجوب روزه همان چشیدن طعم گرسنگی است تا انسان بیابد که در طول سال به گرسنگان چه می گذرد.

امام زمان علیه السلام در حکومت جهانی اش مال اندوزی را بر ثروتمندان حرام می کنند و صاحبان گنج ها را مامور می نمایند تا گنجها را نزد حضرت آورده تا در مصارف عمومی خرج شود.

۱- الغیبه نعمانی، ص ۱۵۷.

قال امیرالمؤمنین علیه السلام :... فاذا قام قائمنا حرم علی کل ذی کتره حتی یأتوا به و یستَعِینُ به. (۱)

تا جایی که در حکومت آن حضرت توسط عمال امام زمان لقمه غذا به دهان افتادگان و ضعیفان نهاده شود همان گونه که جد ایشان حضرت هاشم که نان را در کاسه های آبگوشت برای نیازمندان خرد و تکه تکه می کرد.

امام صادق علیه السلام فرمودند: يلعق الزبد... (۲) یعنی لقمه کرده به دهان افتادگان می گذارد.

فراز چهارم

اللهم اکس کل عریان

خدایا بر هنگان را بپوشان.

امام صادق علیه السلام می فرماید: المهدی سمح بالمال... رحیم بالمساکین (۳)

مهدی علیه السلام بخشنده ای است که مال را به وفور می بخشد... بر بی نوایان بسیار رثوف و مهربان است که به طور کامل مساکین را تامین می کند از جهت خوراک، پوشان، مسکن و...

و آن امام مهربان از خاندانی است که جدش رسول الله لباس خود را به سائل می دهد و با حصیری که به خود می پیچد نماز می خواند و

۱- اصول کافی، ج ۳، ص ۶۱، روزگار رهایی، ج ۲، ص ۶۴۱.

۲- روزگار رهایی، ج ۲، ص ۶۵۰، حدیث ۹۱۷.

۳- روزگار رهایی، ج ۲، ص ۵۹۸، حدیث ۷۷۹.

نمای گزاران زمانی خبردار از این ایثار می شوند که حضرتش به نماز جماعت حاضر نمی شوند و عمار خبر می آورد که به علت نداشتن لباس حضرت به مسجد نیامده و جده اش حضرت فاطمه زهرا علیها السلام است که پیراهن عروسی اش را در شب زفاف به سائل می بخشد. و در روایت امام سجاد علیه السلام آمده است: و من کسا مومنا کسا الله من الثياب الأخضر. هر کس مومنی را لباس پوشاند خداوند از لباس های بهشتی او را می پوشاند. [\(۱\)](#)

فراز پنجم

اللهم اقض دین کل مدین

خدایا ادا کن دین هر مدیونی را.

دین هر مدیونی در زمان حضرت مهدی ادا می شود.

امیرالمؤمنین علیه السلام در این زمینه می فرماید:

... و لا غارماً الا قضى دينه. در روزگار ظهور بدھکاری نمی ماند مگر این که امام زمان عجل الله تعالى فرجه الشریف آن را ادا می کند.

و لا مظلمه لاحد من الناس الا ردها. و مظلمه و حقی به گردن کسی باقی نمی ماند مگر اینکه به صاحب حق بر گردانده می شود.

و لا يقتل الا قضى عنه دينه و الحق عياله في العطايا. [\(۲\)](#)

و کسی کشته نمی شود مگر این که دیه او را می پردازد و برای

۱- وسائل الشیعه، ج ۶، ص ۳۳۲.

۲- بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۲۲۴.

خانواده اش مستمری قرار داده می شود.

فراز ششم

اللهم فرج عن كل مكروب.

خدای هر گرفتاری را گشایش عنایت کن.

یفرج الله بالمهدي عن الامه. [\(۱\)](#)

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: خداوند به وسیله حضرت مهدی رفع گرفتاری از امت می نماید.

امام صادق علیه السلام فرمودند: هو المفرج الکرب عن شیعته بعد ضنك شدید و بلا طویل و جور فطوبی لمن ادرک ذلک الزمان.

او (حضرت مهدی) برطرف کننده رنجها و اندوه ها از شیعیان است و بعد از اندوهی سخت بلایی طولانی و ستمی جانکاه خوشابه حال آنان که آن زمان را درک کنند.

و خود امام زمان نیز فرمودند: انا خاتم الاوصیاء و بی یدفع الله عن اهلی و شیعی. [\(۲\)](#)

من خاتم اوصیای پیامبرم و خداوند به وسیله من بلاها و گرفتاری ها را از خاندان و شیعیانم دفع می کند.

و در توقیعی از آن حضرت آمده است: اکثروا الدعاء بتعجیل الفرج

۱- غیبت طوسی، ص ۱۱۴، روزگار رهایی، ص ۶۰۰، حدیث ۷۸۸.

۲- بحار، ج ۵۳، ص ۱۸۱.

فان ذلک فرجکم. [\(۱\)](#)

برای تعجیل فرج بسیار دعا کنید زیرا رسیدن فرج امام زمان علیه السلام و گشایش برای شماست.

فراز هشم

اللهم رد كل غريب.

خدایا هر غریبی را به وطن برگردان.

داود بن کثیر رقی گوید: به امام موسی بن جعفر علیه السلام در باره صاحب الامر سوال نمودند:

هو الطريد الوحيد الغريب الغائب عن اهله. [\(۲\)](#)

و او طرد شده تنها و غریب و پنهان از نزدیکانش می باشد.

آری امام زمان علیه السلام که خود غریب و غربت کشیده بلکه غریب الغربا است یکی از دعاها یش در باره سامان یافتن غریبان است که فرمود: اللہی بحق من ناجاک... و علی غرباء المؤمنین و المؤمنات بالردد الی اوطانہم سالمین بحق محمد و آلہ اجمعین. [\(۳\)](#)

خدایا به حق کسانی که با تو مناجات می کنند... و غریبان مومنین و مومنات را سالم و غانم به وطنشان برگردان.

۱- بحار، ج ۵۳، ص ۱۸۱.

۲- بحار، ج ۵۱، ص ۱۵۱.

۳- بحار، ج ۵۲، ص ۳۰۳، مفاتیح الجنان.

فراز هشتم

اللهم فك كل اسير، خدايا هر اسيری را رها کن.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:... یرد به سبی المسلمين حیث کانوا. [\(۱\)](#)

به وسیله مهدی علیه السلام همه اسیران اسلامی را در هر جا که باشند آزاد می کند.

آزادی برگان

از آن جایی که اسلام طرفدار آزادی و آزاد منشی انسان هاست لذا با فرهنگ بردگی به طور جدی مبارزه کرده است و یکی از جریمه های روزه خواری را آزادی بردگان قرار داده است.

حضرات معصومین علیه السلام غلامان و کنیزان را می خریدند و مدتی آن ها در خانه نگهداری می کردند و با تربیت آن ها به آداب و معارف اسلامی آن ها را آزاد می نمودند امام زین العابدین علیه السلام در هر عید فطری غلامان و کنیزان را برای رضای خداوند آزاد می کردند.

امیرالمؤمنین علیه السلام فرمودند:... فلا يترك عبداً الا اشتراه و اعتقه. [\(۲\)](#)

در زمان ظهور هیچ بردۀ ای نمی ماند مگر این که حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف او را می خرد و آزاد می کند.

امام صادق علیه السلام فرمودند:... ثم يعتق كل مملوٰكٍ و يعوض على أصحابه. [\(۳\)](#)

۱- الملاحم و الفتنه، ص ۱۰۸.

۲- بحار، ج ۵۲، ص ۲۲.

۳- روزگار رهایی، ج ۱، ص ۵۱۹، حدیث ۶۸۳.

آنگاه همه بر گان را آزاد می کند و قیمت آن ها را به صاحبانشان می پردازد.

و امام مهدی علیه السلام در عصر غیبت برای آزادی اسیران این گونه دعا می کنند: اللهم ارزقنا توفیق الطاعه... و على الاسراء بالخلاص والراحه [\(۱\)](#) خدایا به اسیران آزادی و راحتی مرحمت فرما.

فراز نهم

اللهم اصلاح كل فاسد من امور المسلمين.

خدایا هر فسادی و خرابی از امور مسلمانان را اصلاح بفرما.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم ... لیصلاح الامّه بعد فسادها. [\(۲\)](#)

خدا بوسیله مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف این امت را بعد از گرفتاری به فساد، اصلاح می کند.

و نیز در زمینه احقيق حق مردم فرمودند:

يَلْعُجُّ رَدُّ الْمَهْدِيِّ الْمَظَالِمِ حَتَّىٰ وَلَوْ كَانَ تَحْتَ ضَرَسِ اَنْسَانٍ شَيْءٌ اَنْتَزَعَهُ حَتَّىٰ يَرَدَّهُ. [\(۳\)](#)

حضرت مهدی علیه السلام چنان از ستمیدگان رفع ستم می کند که اگر حق کسی زیر دندان دیگری باشد آن را می گیرد و به صاحبش بر می گرداند.

۱- مفاتیح الجنان.

۲- بحار، ج ۵۱، ص ۸۳.

۳- روزگار رهایی، ج ۲، ص ۶۰۰، حدیث ۷۸۶.

و امام صادق عليه السلام فرمودند: و يذهب الزنا و شرب الخمر و يذهب الربا و يقبل الناس على العبادات و تؤدى الامانات و تهلك الاشرار و تبقى الاخيار. [\(۱\)](#)

روابط نا مشروع مشروبات الكى و رباخواری از بین می رود مردم به عبادت و اطاعت روی می آورند امانت ها را به خوبی رعایت می کنند اشرار مردم نابود می شوند و افراد صالح باقی می مانند.

و نیز فرمود: و لا يأخذ فى حكمه الرئيسي [\(۲\)](#) در دولت امام مهدی عجل الله تعالى فرجه الشريف رشوه راه ندارد.

و امير المؤمنین عليه السلام فرمودن: لَيُنْزَعَنَّ عَنْكُمْ قِضَاءَ السَّوءِ وَ لِيَقْبَضُنَّ عَنْكُمُ الْمَرَاضِينَ وَ لَيُعَزِّلَنَّ عَنْكُمْ أُمْرَاءُ الْجُورِ وَ لِيَطَهَّرَنَّ الْأَرْضُ مِنْ كُلِّ غَاشٍ. [\(۳\)](#)

امام زمان عليه السلام قاضیان بد را بـ کنار می کند و دست سازشکاری را از سرتان کوتاه می کند و حاکمان ستم پیشه را عزل می نماید و زمین را از هر انسان نیرنگ باز و فریبکار پاک می سازد.

فراز دهم

اللهم اكشف كل مريض: خدايا همه بيماران را شفا مرحمت کن. امام حسین عليه السلام فرمود: و لا يبقى على وجه الأرض اعمى و لا مقعد و لا مبتلى الا كشف الله عنه بلاءه بنا. [\(۴\)](#)

۱- روزگار رهایی، ج ۲، ص ۶۰۰، حدیث ۷۸۷.

۲- روزگار رهایی، ج ۲، ص ۶۳۷، حدیث ۸۷۶.

۳- بحار، ج ۱، ص ۱۲۰.

۴- بحار، ج ۵، ص ۶۲.

هیچ نایینا، زمین گیر و دردمندی بر روی زمین نمی ماند مگر آن که خداوند به وسیله ما اهلیت بیماری او را بر طرف می کند.

و در حدیث لوح وارد شده از قول خدای متعال که می فرماید: و أَبْرِى بِهِ مِنَ الْعَمَى وَ أَشْفَى بِهِ الْمَرْضَى. (۱)

و به دست مهدی کور را بینا و بیمار را شفا می دهم.

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند: من ادرک قائم اهل بیتی من ذی عاهه بَرِئَ و مِنْ ذِي ضَعْفَى قَوِىٌ. (۲)

هر کس قائم اهل بیت مرد را کند اگر به بیماری گرفتار شود شفا گیرد و اگر دچار ضعف و ناتوانی باشد توانا و نیرومند گردد.

و نیز فرمود:

و ترول كُل عاهه عن معتقدى الحق من شيعه المهدى. (۳)

هر مریضی که اعتقاد به حق داشته باشد و از شیعیان مهدی علیه السلام باشد شفا می یابد.

مهدی است آن که از نظری بر جمال او هر دردمند غمزده کسب شفا کند (۴)

و در دعای امام زمان علیه السلام آمده:

وعلى مرضى المسلمين بالشفاء والراحه خدايا! و به بیماران مسلمین شفا و راحتی مرحمت بفرما.

۱- روزگار رهایی، ج ۱، ص ۷۷، حدیث ۱۹.

۲- روزگار رهایی، ج ۱، ص ۴۲۱، حدیث ۴۹۵.

۳- روزگار رهایی، ج ۱، ص ۴۲۱، حدیث ۴۹۶.

۴- شعر از «حسان».

فراز یازدهم

اللهم سد فقرنا بعناک. خدایا به بی نیازی ات فقر و نیاز ما را بر طرف بفرما.

واژه فقر و غنا در این دعا می تواند به دو صورت باشد.

۱. مادی و ظاهری

۲. معنوی و باطنی

در حکومت مهدوی انسان از هردو جهت مادی و معنوی تامین و آباد می شود که فقر مادی به وسیله وجود نعمتی که خواهد بود و فقر معنوی هم به وسیله مناعت طبع و قناعتی که برای انسان حاصل می شود بر طرف خواهد شد.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: اذا خرج المهدی القى الله الغنى فى قلوب العباد. (۱)

در عصری که امام مهدی قیام کند خدا در دل های همه بندگانش غنا و بی نیازی را قرار می دهد.

و در دعای امام زمان علیه السلام آمده است:... و تفضل على فقراء المؤمنين و المؤمنات بالغنى والثروة (۲)

خدایا به فقیران از مردان و زنان مومن بی نیازی و ثروت تفضل فرما.

۱- الملحم والفتنه، ص ۱۷۱.

۲- مفاتیح الجنان.

فراز دوازدهم

اللهم غير سوء حالتنا بحسن حالك.

خدایا بدحالی ما را به نیکحالی خودت تغییر ده.

زمانی انسان خوش حال می شود که مودب به آداب و اخلاق الهی شود و رنگ و بویی از انسان کامل که آئینه تمام نمای الهی است ببرد. و مملکت وجودش را از صفات نفسانی و شیطانی تخلیه و وجود خود را به صفات حمیده الهی مزین نماید آن هم در حد اعلی و اکمل و احسن.

که در دعای تحویل سال می گوئیم: «حول حالتنا الى احسن الحال». (۱)

حال ما را به بهترین حالات مبدل کن.

روزی انسان نیکحال می شود که صفات رحمانی جایگزین صفات شیطانی شود.

۱. عدالت به جای تبعیض

۲. امانت به جای خیانت

۳. محبت به جای عداوت

۴. شکر به جای کفر

۵. تدین به جای توقع

۶. حسنہ به جای سیئہ

۷. تدبیر به جای تشتت

۱- مفاتیح الجنان، اعمال عید نوروز.

٨. تلقین مثبت به جای تلقین منفی
٩. امید به جای یاس
١٠. قرآن به جای رمان
١١. رضا به جای ریا
- ١٢ سعه. صدر به جای ضيق صدر
١٣. راز و نیاز به جای سازو آواز
١٤. توکل به جای تملق
١٥. توسل به جای تسائل
١٦. می توانم به جای نمی توانم
١٧. می شود به جای نمی شود
١٨. خدا به جای هوی
١٩. عبودیت به جای رقیت
٢٠. خوشبینی به جای بدینی، و...

فراز سیزدهم

اللهم اقض عنا الدين. خدايا دين ما را ادا کن.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: اول ما یبتدئ عَدْلُ المهدی ان ینادی فی جميع العالم. الا من کان له عند شیعتنا دین فلید کر، حتی یردالثومه و الخردله فضلاً عن القناطیر المقتصره من الذهب و الفضة و الاملاک فيوفیه ایاه. (۱)

۱- روزگار رهایی، ج ۲، ص ٦٤١، حدیث ٨٨٩

اولین چیزی که از عدالت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف ظاهر می شود این است که در سرتاسر جهان اعلام می شود که هر کس از یکی از شیعیان ما بستانکار است یاد آوری کند. اگر کسی به مقدار یک دانه سیر و یا یک عدد خردل بستانکار باشد به او اعطای می کند تا چه رسید به کسانی که هزاران درهم و دینار از طلا و نقره طلبکار باشند، هر کس هر مقدار طلبکار باشد به او عطا می کند.

فراز چهاردهم

و اغنا من الفقر خدا یا فقر و نیاز ما را به بی نیازی تبدیل نما.

در مدینه فاضله مهدوی بوی فقر مادی و معرفتی استشمام نمی شود.

در سایه آن دولت کریمه همه جوامع بشری در آسایش و آرامش بسر می برند تا جایی که مستحق زکات یافت نمی شود.

چهارده بند بودن این دعای شریف را به نام چهارده معصوم علیه السلام به فال نیک می گیریم امید است با فرج موافر السرور آن خورشید عالمتاب و رفع مشکلات مادی، معنوی، دنیوی، اخروی، ظاهری، باطنی، بشر به امنیت، حریت عدالت و عبودیت کامل نایل شود.

انک علی کل شیء قدری. پایان بخش این دعا سخن از قدرت خدادست که همراه با حکمت می باشد.

آن خدایی که بر هر چیز قادر است می تواند بنده صالح و ولی خودش حضرت بقیه الله الاعظم را برای قرون متمامی زنده و صحیح و سالم و با نشاط نگهداری کند و زمانی که مشیت او

قرار گرفت برای نجات بشر او را ظاهر کند.

نکته: هر کس دعای مزبور را بخواند دو نتیجه دارد

۱. خداوند گناهانش را می آمرزد

۲. ضمناً برای فرج امام زمان عجل الله تعالى فرجه الشریف دعا کرده است.

پیامبر عظیم الشان فرموده: من دعا بهذا الدعا فی شهر رمضان بعد المکتبه غفر الله له ذنبه الی یوم القیمه (۱) هر کس این دعا را در ماه رمضان بعد از هر نماز واجبی بخواند خداوند گناهان او را تا روز قیامت می بخشد.

۳. دعای شب های دهه آخر

در دعای هر شب دهه آخر ماه مبارک رمضان بعد از آن که خداوند را به اسماء و صفاتش می خوانیم هفده حاجت را مطرح می کنیم. بعد از صلوات بر محمد و آل محمد علیه السلام که رمز اجابت است از خدا می خواهیم:

خدایا!

۱. از تو می خواهم که بر محمد و آل محمد درود فرستی.

۲. اسم را در این شب در زمرة سعدا قرار دهی.

۳. روح و باطن را در زمرة شهدا قرار دهی.

۴. نیکوکاری را در اعلی علین قرار دهی.

۵. گناه کاری را در این شب بیامزی.

۱- بلد الامین کفعمی، ص ۲۲۲

۶. یقینی عنایتم کن که در جان و قلبم جای گیرد.

۷. ایمانی ارزانیم دار که شک را از من ببرد.

۸. راضی به قسمت تو باشم.

۹. در دنیا به ما حسنہ عطا کن.

۱۰. در آخرت به ما حسنہ عطا کن.

۱۱. ما را از آتش سوزان حفظ کن.

۱۲. در این شب یاد خود را به من ارزانی دار.

۱۳. در این شب شکر نعمتهايت را به من عطا کن.

۱۴. در این شب شوق و رغبت به سویت به ما روزی کن.

۱۵. در این شب حالت انا به و گریه به من عنایت کن.

۱۶. در این شب مرا موفق به توبه واقعی کن.

۱۷. در این شب مرا به آن چه که محمد و آل محمد را بر آن موفق کردی توفیق ده. (۱)

رمز احابت خواسته های مطرح شده در این دعا همان ولایت محمد و آل محمد علیهم السلام است. در ابتدا بر آن بزرگواران درود و صلوات می فرستیم بعد خواسته خود را مطرح می نمائیم و می دانیم یکی از آل محمد علیهم السلام حضرت مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف می باشد.

اگر می گوییم: «خدایا اسم مرا در این شب در زمره سعدا قرار

۱- اسئلک، ان تصلی علی محمد و ال محمد و ان تجعل اسمی فی هذه اللیله فی السعداء و روحی مع الشهدا و...؛ (کافی، ج ۴، ص ۱۶۴).

ده»، سعید چه کسی است؟ سعادت و شقاوت انسان به چیست؟ برای جواب به سراغ زیارت جامعه کبیره می‌رویم، که امام هادی علیه السلام فرمود:

سعَدٌ مِنْ وَالَّكَمْ وَ هَلَكَ مِنْ عَادَاكُمْ؛ (۱)

سعید کسی است که ولایت شما اهل بیت را دارد، و شقاوتمند کسی است که با شما عداوت دارد.

و اگر می‌گوئیم: «خدایا حسنہ در دنیا و حسنہ در آخرت به ما روزی کن»، حسنہ دنیا و آخرت چیست؟ در روایتی آمده است:

«حسنہ دنیا و آخرت همان ولایت و مودت اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام می‌باشد و....» (۲)

هر کسی جوید توسل بر امام

بی گمان در عافیت باشد مدام

دامنی را گر بگیرد در نجات

در رهائی باشد او را بر ثبات

از مهالک همچنان باشد به دور

چون زظلمت رهنما گردد به نور

رهنمایش سوی حق خواننده است

در ره ارشاد او پاینده است

گر شنیدی حکم او در هر مقام

کس نباشد اینچنین غیر از امام

اینکه بینی در محبت خاص و عام

عشق هر یک را گرفته بر دوام

زین جهت باشد که رمزش شد پدید

هر که یار گلرخان شد؛ شد سعید

من در این معنا کنم سوگند یاد

که بود تنها همینم رسم و داد

هر که بانیکو رخان گردید یار

هم سعادت یابد و هم رستگار

لیک اگر راه خصومت را گزید

در نجات خود هلاکت را خرید [\(۳\)](#)

۱- مفاتیح الجنان، زیارت جامعه کبیره.

۲- تفسیر البصائر، ج ۳۶، ص ۱۰۰۳، ذیل آیه ۲۳ سوره شوری، «و من یقترف حسنَه» از تفسیر ^{بذر} المتنور سیوطی.

۳- شعر از: احمد زمردیان، مخلص به «زار». (شرح جامعه کبیره، حقیقت ولايت).

دعای سحر و یاد مهدی علیه السلام

موقع خواندن دعای سحر و اسماء جمال و جلال الهی یاد آور می شویم که حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف مظہر اسماء جمال و جلال الهی است.

وَلِلّٰهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا [\(۱\)](#)

برای خدا اسمای حسنایی است، پس به وسیله آن ها خدا را بخوانید.

صدقاق بارز اسم احسن و اسم اعظم الهی، وجود مقدس حجت ابن الحسن العسكري علیه السلام است که به واسطه او باید خدا را بخوانیم.

نیز در دعای کمیل می خوانیم: «يا من اسمه دواء و ذكره شفاء»؛ [\(۲\)](#)

ای خدایی که اسمت دوا و ذکرت شفا است؛ آری؛ یاد و ذکر مهدی، یاد و ذکر مظہر کامل اسماء و صفات خداوند است.

امام محمد باقر علیه السلام فرمود: ان ذكرنا من ذكر الله؛ [\(۳\)](#)

همانا یاد ما یاد خدا است.

در این دعای عظیم الشأن که از لسان درر بار حضرت ثامن الحجج علی بن موسی الرضا علیه السلام نقل شده است، خداوند را به صفات زیر می خوانیم:

۱- اعراف: ۱۸۰.

۲- مفاتیح الجنان، ص ۶۷.

۳- عده الداعی، ص ۲۴۱.

بهاء، جمال، جلال، عظمت، نور، رحمت، عزت، مشیت، قدرت، علم، قول، شرف، سلطان، مُلک، علوّ، مَنْ، آیات، جبروت.

اللهم انی اسائلک من بهائک بآ بهاء و کل بهائک بهئی (۱)

عجیب در این دعا این است که بعد از آن که خداوند سبحان را به این همه صفاتش می خوانیم، در پی آن چیزی طلب نمی کنیم؛ گویا خواسته اند به ما بفهمانند که در اوچ شب های ماه رمضان، که همان سحرگاه است، خدا را بخوانیم، ولی نان و آبی نخواهیم، بلکه از جهت معرفت به جایی برسیم که از خدا، خدا را بخواهیم و بس و معرفت و ولایت او و امام زمان علیه السلام را که صرف خواندن خدا و معاشقه با او ملاک است. (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: الدّعاء مُخْ العباده؛ (۳) دعا کردن، مغز و روح عبادت است.

در اینجا توجه می کنیم به یک روایت خیلی شیرین.

امام محمد باقر علیه السلام فرمود:

- ۱- بحار الانوار، ج ۹۸، ص ۹۴.
- ۲- این دعا را امام باقر در سحرگاهان می خواند. امام رضا تأیید فرمودند: پدرم موسی بن جعفر از ابو جعفر الباقر (نقل کرد: اگر مردم عظمت این دعا را می دانستند برسر خواندن آن با شمشیر مقاتله می کردند. اگر سوگند یاد کنم که اسم اعظم در این دعا می باشد راست گفته ام، پس این دعا را بخوانید و از نا اهلان که همان منافقین و دروغگویان و منکران هستند کتمان کنید. این دعا معروف به دعای مباھله است.
- ۳- سفینه البحار، ج ۱، ص ۴۴۶.

پدرم حضرت امام سجاد علیه السلام می فرمود:

روزی سخت بیمار شدم، پدرم امام حسین علیه السلام فرمود: چه میل داری؟ عرض کردم:

«اشتهی ان اکون ممن لا اقترح علی ربی سوی ما یدبّره لی؛

دوست دارم چنان باشم که پیشنهادی به خداوند نداشته باشم (خواسته ای نخواهم) جز آن چه خدا برای من تدبیر فرماید».

پدر بزرگوارم فرمود: «آفرین بر تو! همانند حضرت ابراهیم خلیل علیه السلام شده ای، وقتی جبرئیل به او گفت: آیا نیازی داری؟ گفت: در مقابل خداوند متعال اظهار نظری ندارم، بلکه او برای من کافی است و خوب و کیل و نگهبانی است». [\(۱\)](#)

جواب سؤال

علامه طباطبایی رحمة الله در جواب درخواست راه حلی که علامه حسن زاده آملی داشته است فرموده:

دعای سحر حضرت امام محمد باقر علیه السلام را فراموش نکن که در آن «بهاء و جمال و جلال و عظمت و نور و رحمت و علم و شرف» است و حرفی از «حور و غلمان» نیست، اگر بهشت شیرین است، بهشت آفرین شیرین تر است. [\(۲\)](#)

۱- بحار الانوار، ج ۴۶، ص ۶۷.

۲- اذکار نافعه، ج ۱، ص ۵۴، نوشته محمود حسین پور علویه.

دعای ابو حمزه ثمالی و یاد مهدی علیه السلام

الف. اللهم انى احْدُ سُبُّيلَ المطالب اليك مُشْرِعًّه؛ و مناهل الرجاء اليك متزعًّه؛ والاستعانة بفضلك لمن امْلَكَ مباحًّه؛ و ابواب الدعاء اليك للصَّارخين مفتوحة؛

ای خدا! من راه حوایج خلق را به سوی تو باز می بینم و چشم های امید بندگان را به درگاهت پرآب می یابم و یاری جستن از فضل و کرمت، برای هر کس که آرزومند تو است، مباح و آسان است و درهای دعای فریادخواهان به سوی تو باز است.

یادآور می شویم امروز تنها راه رسیدن به حوایج (مادی، معنوی، دنیوی، اخروی، جسمی، روحی) و امید و آرزو و کمک کار بیچارگان امام زمان عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف می باشد. درهای دعا بدون معرفت و توصل به حضرتش بسته و مسدود است که با درود و صلوات بر مهدی عزیز و اجدادش باز می شود. امیر المؤمنین علیه السلام فرمود:

كُلُّ دُعَاءٍ مَحْجُوبٍ حَتَّى يَصَلِّي عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ؛ (١)

هیچ دعایی به آسمان اجابت نمی رسد، مگر این که دعا کننده بر محمد و آل محمد صلوات بفرستد.

ب. وَأَنَّ الرَّاحِلَ الْيَكَ قَرِيبُ الْمَسَافَةِ؛

و هر کس به سوی تو سفر کند، راهش بسیار نزدیک است.

در صورتی مسافت سالک الى الله نزدیک می شود که امام زمان عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف او را «ارائه طریق» بلکه «ایصال الى المطلوب» کند و الاّ نه تنها مسافت

دور است، بلکه به بیراهه می‌رود که هرگز به مقصد نمی‌رسد که خود حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف در تشریف یکی از علماء به محضرش فرمودند:

طلب المعارف من غير طریقنا اهل البیت مساوی لانکارنا؛ [\(۱\)](#)

طلب کردن علوم و معارف از غیر طریق ما اهل بیت، مساوی با انکار ما است.

در زیارت نامه آن حضرت در سرداد مقدس نیز می‌خوانیم:

السلام عليك يا سبیل الله الذى من سلک غیره هلك؛ [\(۲\)](#)

سلام بر تو ای راه خدا که هر کس غیر آن ره پوید، هلاک شود.

بود آثار تو هر جا پدیدار

نشانی دارد از تو هرچه آثار

خدا نشناس آن باشد که دارد

وجود باهر النور تو انکار [\(۳\)](#)

ج. و انک لا تحتجب عن خلقك....

خدایا! تو از خلق محجوب نیستی، همانا اعمال بد خلق است که بین آن‌ها و تو حجاب می‌افکند.

حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف از ما غایب نشده و پشت پرده غیبت قرار نگرفته است، مگر به واسطه اعمال بد امّت.

خود حضرت مهدی علیه السلام فرمود:

فما يحبسنا عنهم الا ما يتصل بنا مما نكرهه ولا يؤثره منهم؛ [\(۴\)](#)

۱- شیفتگان حضرت مهدی، ج ۳، ص ۶۰.

۲- مفاتیح الجنان، ص ۵۲۶.

۳- گردی از رهگذر دوست، ص ۳۹۰.

۴- بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۱۷۷.

پس تنها چیزی که ما را از آنان [=شیعیان] پوشیده می دارد همان چیزهایی است ناخوشايند که از ايشان به ما می رسد و خوشايند ما نیست و از آنان انتظار نمی رود.

در این زمینه امام باقر علیه السلام فرمود:

زمانی که خدا بر خلق خود غضب می کند ما را از مجاورت ايشان دور گرداشد. [\(۱\)](#)

گناه مافع دیدار

اصلی ترین علت محرومیت و مهجوری ما از وجود مقدس عنصری و معنوی امامان معصوم علیهم السلام بی لیاقتی و اعمال ناشایست ما است؛ اعمالی که قهر و غضب الهی را بر می انگیزد و توفیق بهره گیری از برترین نعمت الهی را از ما سلب می کند. آری، گناه و رفتارهای ستم گونه انسان را از امام خود دور می کند.

خيالی بس واهی و بیهوده است که با آلودگی و گناه آرزوی ارتباط و دیدار با پاک ترین وجود هستی را در سر بپورانیم.

استمرار گناه کاری و ارتکاب محرمات الهی، اگر با پشمیمانی قلبی و اشک توبه پاک نگردد، به تدریج انسان را از امام زمان دور و دورتر می کند، تا جایی که خدای ناکرده او را در مقابل امامش به جنگ و ستیز و امداد نداشته باشد. در این زمینه حضرت آیت الله بهجت می فرماید:

۱- قال الباقر(اذاغضب الله تبارك و تعالى على خلقه نحانا عن جوارهم» اصول کافی، ج ۱، ص ۳۴۳).

ترک واجبات و ارتکاب محرمات، حجاب و نقاب دیدار ما از آن حضرت است. اگر بفرمایید «چرا به آن حضرت دسترسی نداریم؟» جواب این است «چرا به انجام واجبات و ترک محرمات ملتزم نیستید؟» او به همین از ما راضی است. (۱)

دوری و مهجوری ما از امام زمان علیه السلام همه به سبب کوتاهی و ناقابلی ما است، و گرنه وجود مقدس او فیض مطلق است و در آن هیچ کوتاهی و بخلی نیست.

آن مرد صابون فروش را وعده وصل و دیدار دادند، در میانه راه چون باران گرفت، ناراحتی و نگرانی نیز او را گرفت که حالا صابون هایی که پشت بام پهنه کرده ام، از بین می روید... در آستانه خیمه مولا ندایی شنید که فرمود: «رُدْوَهُ أَنَّهُ رَجُلٌ صَابُونِي؛ (۲) او را واگذاری و بازگردانید!! همانا او مردی صابونی است».

ای شیعه! اینکه به دقت بنگر که تعلق اصلی دلت چیست؟ و آیا در ادعای محبت خویش نسبت به آن حضرت صادقی و آیا شوق دیدارت واقعی است یا آرزویی لحظه ای؟ برای نائل شدن به دیدار آن عزیز، باید دل را یکدله ساخت و پا بر تمام هواها و خواسته های نفسانی گذاشت.

فیض کاشانی چه زیبا سروده است:

گفتم که روی خوبت، از ما چرا نهان است

گفتا تو خود حجابی ورنه رخم عیان است

۱- روز شمار به سوی ظهور، ۲۳ آبان، سال ۱۳۸۷.

۲- عباری الحسان، ج ۲، ص ۱۳۴.

گفتم فراق تا کی؟ گفتا که تا تو هستی

گفتم نفس همین است؟ گفتا سخن همان است

د. این مواهیک - الهنیه این رحمتک الواسعه این صنایعک السنبه....[\(۱\)](#)

کجاست موهبت های گوارا، و رحمت واسعه تو و مرحمت های پر بهای تو؟

که همان مهدی عزیز است که بیش از ۱۱۷۰ سال عمر دارد و هنوز به مشیت الهی همچون جوانی رعنای با طراوت است که موقع ظهور مانند مردی چهل ساله نمایان می شود.

دعای جوشن کبیر و یاد مهدی علیه السلام

بنا بر نقل مرحوم مجلسی یکی از اعمال شب اول ماه مبارک رمضان [\(۲\)](#) خواندن «دعای جوشن کبیر» می باشد [\(۳\)](#) این دعا، مشتمل بر هزار اسم خدای متعال است؛ چرا که صد فصل دارد و در هر فصلی ده اسم خداوند خوانده می شود.

که در آخر هر فصل باید گفت:

سبحانک یا لا الہ الا انت الغوث الغوث خلّصنا من النار یا رب؛

پاک و متنزّهی تو ای خدایی که جز تو خدایی نیست، به تو پناه آوردم، به تو پناه آوردم. ما را از آتش قهرت آزاد کن، ای پروردگار من.

۱- مفاتیح الجنان محدث قمی – دعا ابو حمزه ثمالي

۲- زادالمعاد، ص ۱۲۷.

۳- مفاتیح الجنان محدث قمی، زیارت آل یاسین.

کلمه «الغوث» که به معنای «دادرس» است، سرتاسر این دعا، دویست بار تکرار می شود، به هدف آزادی از آتش جهنم.

همین واژه «الغوث» در زیارت نامه امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف نیز به کار رفته است؛ زیرا امام زمان مظہر اسماء و صفات الہی است:

السلام عليك أيها... و الغوث و الرحمة الواسعة. [\(۱\)](#) که امام زمان علیه السلام را مانند خداوند «فریدرس» می دانیم و در مشکلات، او را می خوانیم.

نکته:

در دعای جوشن کبیر برای جلب رحمت الہی دویست بار می گوییم «الغوث» همان طور که در نماز امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف دویست بار می گوییم: ایاک نعبد و ایاک نستعين.

آری «غوث» این امت امام زمان علیه السلام است.

یادلیل المحتیّرین، یا غیاث المستغیثین، یا صریخ المستصرخین، یا جار المستجیرین، یا امان الخائفین، یا عون المؤمنین یا راحم المساكین، یا ملجاً العاصین، یا غافر المذنبین یا مجیب دعوه المضطرين. [\(۲\)](#)

همان طور که خدای متعال دارای صفات فوق است، حضرت

۱- مفاتیح الجنان، ص ۵۲۳.

۲- مفاتیح الجنان، دعای جوشن کبیر، ص ۱۷۳.

مهدی عجل الله تعالى فرجه الشرييف هم راهنمای متخيران، [\(۱\)](#) فريادرس بيچارگان، پناه دهنده پناهندگان، امان خائنان، کمک و ياور مؤمنان، رحم کننده بر فقرا، پناه گناه کاران، عفو کننده گناهکاران و اجابت کننده بی چارگان است؛ زيرا خودش هم دل شکسته و مضطرب، از غير وارسته و به خدا پيوسته و از ديگران دل کنده و به خدا دل بسته است:

اين المضطرب الذى يجاب اذا دعى؟ [\(۲\)](#)

كجاست آن مضطرب که هر گاه دعا کند، اجابت شود؟

دعای مجیر و یاد مهدی علیه السلام

دعای مجیر سوغاتی جبرئيل است برای رسول خدا صلی الله عليه و آله و سلم، زمانی که کنار مقام ابراهيم مشغول نماز بود. وارد شده است هر کس دعاي مجير را در ايام البيض ماه مبارک رمضان (۱۳، ۱۴ و ۱۵) بخواند، گناهانش آمرزیده می شود؛ اگرچه به عدد دانه های باران و برگ درختان و ریگ بیابان باشد و برای شفای مریض و ادائی دین و توانگری و رفع غم و غصه نافع است. [\(۳\)](#)

مجير به معنای پناه دهنده می باشد که همان خدای متعال است که از آتش جهنم به او پناه می بريم. در طول اين دعاي شريف هشتادو هشت بار می گويم:

- ۱- البته پر واضح است که صفات فوق برای خداوند تعالی «ذاتی» است ولی برای انبیا و اوصیا و حضرت مهدی «عَرَضَی» است. به عبارت ديگر در طول صفات الهی است نه در عرض و مستقل.
- ۲- مفاتیح الجنان، دعاي ندب، ص ۹۶۸.
- ۳- مصباح، ص ۲۶۸.

اجرنا من النار يا مجير.

همان طور که خدای متعال پناه دهنده است، در عصر و زمان ما حضرت مهدی عجل الله تعالى فرجه الشریف باذن الله «پناه دهنده» امّت، بلکه هستی و ما سوی الله است و کسی که به امام زمان و آباء طاهرینش پناه ببرد به خداوند منان پناه برده.

صبحگاه ماه رمضان و یاد مهدی عجل الله تعالى فرجه الشریف

هر مسلمان در سحرگاه و در آستانه صبح صادق، برنامه ویژه ای را اجرا می کند از قبیل: خوردن سحری، دعا خواندن، قرآن خواندن و اقامه نماز؛ اما شیعه یک فوق برنامه، در هر صبحگاه دارد و آن، «عهد نامه» و «عقد نامه» و تجدید بیعت هر روزه است با حضرت مهدی عجل الله تعالى فرجه الشریف .

صادق آل محمد علیهم السلام فرمود:

من دعا بِهِ اربعین صباحاً کان من انصار القائم عليه السلام و اعطاه الله تعالى بكل کلمه الف حسنة و محى عنه الف سئنه؛ (۱)

هر کس چهل صبح این دعا [=دعای عهد] را بخواند، از یاوران قائم ما باشد و اگر پیش از ظهور آن حضرت بمیرد، خدا او را از قبر بیرون آورد، تا این که در خدمت آن حضرت باشد و حق تعالی او را در مقابل هر کلمه هزار حسن و پاداش کرامت کند و هزار گناه از او محو نماید.

اول آن دعا این است: اللهم رب النور العظيم...

در همین دعای عهد آمده:

اللهم انی اجدد له فی صبیحه یومی هذا و ما عشت من ایامی عهداً و عقداً و بیعهً له فی عنقی لا احوال عنها و لا ازول ابداً^(۱)

خدایا! من در بامداد هر روز و تمام دوران زندگانیم، عهد و عقد و بیعتی را که از حضرت مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف بر گردن دارم با او تجدید می کنم که هرگز از آن عهد و بیعت برنگردم و بر آن، پایدار بمانم.

نماز اول وقت صبحگاه و شامگاه و یاد مهدی علیه السلام

یکی از مسائل مهم برای مؤمنان در هر زمان و مکان «وقت شناسی» می باشد، مخصوصاً در ماه مبارک رمضان برای رعایت حق روزه که برای امساك و افطار در هنگام طلوع صبح صادق و مغرب شرعی و انجام فریضه نماز باید مترصد «زمان» باشند.

یکی از کسانی که در زمان «غیبت صغیری» بسیار مشتاق بود به محضر امام زمان عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف برسد، جناب زهری بود که این مهم با وساطت دومنین نایب خاص آن حضرت، جناب محمد بن عثمان عملی شد.

وقتی زهری به محضر حضرتش مشرف شد سؤالاتی بیان کرد و پاسخ شنید.

در لحظه جدایی، امام زمان علیه السلام مسئله مهمی را درباره «وقت شناسی» بدو فرموده و وارد منزل شد:

ملعون ملعون من اخْرَالعشاء الى اُنْ تشتِبَك النَّجُوم، ملعون است، ملعون است کسی که نماز مغرب را به اندازه ای تأخیر اندازد که ستاره ها در هم فرو رود،

ملعونٌ ملعونٌ من اخْرَ الغَدَهُ إلَى أَنْ تَنْقَضِي النَّجُومُ؛ ملعون است، ملعون است کسی که نماز صبح را به قدری تأخیر اندازد که ستاره ها کاملا ناپدید شوند. [\(۱\)](#)

شایان ذکر است نمازهای حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف در «اول وقت» می باشد چه خوب است که مؤمنان هم در «اول وقت» نماز بگذارند که علاوه بر تشابه به امام زمان، نمازشان همراه نماز آن حضرت نیز بالا رود و به طفیلی آن نماز واقعی، به درجه قبول برسد.

شب جمعه و درخواست حاجت طبق دستور حضرت مهدی علیه السلام

شب جمعه، شب دعا و استجابت دعا و توبه و ریزش رحمت واسعه الهی است. این شب، فرشته ای از طرف خدای سبحان بنده‌گان را دعوت می کند که خدا را بخوانیم. امام محمد باقر علیه السلام فرمود:

همانا خداوند، هر شب جمعه، فرشته ای را امر می کند که از بالای عرش از سر شب تا پایان آن ندا بدهد:

آیا بنده مؤمنی هست که برای دنیا و آخرتشن قبل از طلوع مرا بخواند، تا او را اجابت کنم؟

آیا بنده مؤمنی هست که قبل از طلوع فجر از گناهانش توبه کند، تا توبه اش را قبول کنم؟

آیا بندۀ مؤمنی هست که روزی اش را برابر او تنگ کرده باشم، پس قبل از طلوع فجر زیادی در رزق را از من بطلبد، تا بر او وسعت دهم؟

آیا بندۀ مؤمن بیماری هست که قبل از طلوع فجر از من شفا بطلبد تا او را عافیت بخشم؟

آیا بندۀ مؤمن زندانی ای هست که قبل از طلوع فجر، از من آزادی بطلبد، تا او را آزاد کنم؟

آیا بندۀ مؤمن مظلوم و گرفتاری هست که حقش را برده باشند و از من قبل از طلوع فجر طلب یاری کند، تا او را یاری کنم؟

(سپس امام فرمود): این نداها پیوسته تا صبح ادامه دارد. (۱)

چه خوب است برای گرفتن حاجت، پناهنده به نماز شویم به دو سبب:

۱. چون قرآن دستور می‌دهد در گرفتاری‌ها از نماز و صبر (روزه)

۱- عن ابی بصیر عن ابی جعفر (قال: «ان الله تعالى ليأمر ملکاً فینادی کل لیله جمعه من فوق عرشه من اول اللیل الى آخره. الا عبُدْ مؤمن یدعوني لآخرته و دنیاه قبل طلوع الفجر فاجیه، الا عبُدْ مؤمن یتوب الى من ذنبه قبل طلوع الفجر فاتوب عليه، الا عبُدْ مؤمن قد قتَّرتُ عليه رزقه فیسئلنى الزیاده قبل طلوع الفجر فازیده و اوسع عليه، الا عبُدْ مومن سقیم فیسئلنى ان اشفیه قبل طلوع الفجر فاعافیه، الا عبُدْ مومن مغموم محبوس یسألى ان اطلیقه من حبسه و افرج عنه قبل طلوع الفجر فاطلقه و اخلی سبیله، الا عبُدْ مؤمن مظلوم یسألى ان آخذ له بظلامته قبل طلوع الفجر فانتصر له و آخذ بظلامته. قال: فلا يزال ينادي حتى يطلع الفجر». بحار الانوار، ج ۸۹، ص ۲۸۲).

کمک بگیرید.

«وَاسْتَعِنُوا بِالصَّبَرِ وَالصَّلَاةِ» (۱)

۲. چون حضرت مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف در توقیعی که از ناحیه مقدسه صادر شده فرموده است:

من کانت له الی الله حاجه فليغتسيل ليله الجمعة بعد نصف الليل و يأتي مصلاه... (۲)

هر کس خواسته ای از خداوند دارد، باید شب جمعه بعد از نیمه شب غسل کند و در جایگاه نمازش قرار گیرد و دو رکعت نماز بخواند و هرگاه به آیه «ایاک نعبد و ایاک نستعين» رسید، صد بار آن را تکرار کند، سپس حمد را تمام کرده، بعد از آن یک بار سوره توحید بخواند. آن گاه رکوع و سجده به جای آورده و در هر کدام، هفت بار تسیح بگوید. رکعت دوم را مثل رکعت اول به جای آورد. بعد از نماز، به سجده رود و به درگاه خدا گریه و زاری کند. آن گاه حاجت خود را بطلبد.

هر کس از زن و مرد چنین کند و دعا را از روی اخلاق-ص بخواند، درهای اجابت به روی او باز می شود و حاجت او هر چه باشد، برآورده می گردد، مگر آن که آن حاجت قطع رحمی باشد.

جمعه روز مهمانی خصوصی هفتگی و روز ظهور

خدای متعال در طول شش روز همه موجودات را خلق نمود.

۱- بقره: ۴۵.

۲- مصباح، ص ۳۹۶.

«هُوَ الَّذِي حَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّهُ أَيَّامٍ ...» [\(۱\)](#)

روز جمعه که روز جمع الجمع است همه موجودات را جمع کرد و از همه آن‌ها اقرار گرفت بر وحدانیت خودش و نبوت انبیاء و ولایت اوصیا. در طول هفته مهمان اجداد طاهرین امام زمان علیهم السلام هستیم. در زیارت نامه روزانه هر یک از امامان معصوم - که روزهای هفته منسوب به آن‌ها است - می‌خوانیم: «انا ضَيْفُكَ فِيهِ». [\(۲\)](#)

ای مولا و امام من، من در این روز مهمان و پناهنده به شمایم.

جمعه، روز متعلق به امام زمان علیه السلام است و روز ظهر آن حضرت.

امام صادق علیه السلام فرمود:

يخرج قائمنا اهل البيت يوم الجمعة؛

قائم ما اهل بيت علیهم السلام روز جمعه قیام خواهد کرد. [\(۳\)](#)

لذا جمعه روز میهمانی ما در خانه امام زمان علیه السلام و یاری کردن آن حضرت است.

در زیارت نامه می‌خوانیم:

هذا يوم الجمعة و هو يوم مُكَمَّلٌ المتوقَّعُ فيه ظهورُكَ و الفرجُ فيه للمؤمنين على يديك...

و انا يا مولاي فيه ضيفك و جازك و انت يا مولاي کريم من اولاد الكرام و مأمور بالضيافه و الاجاره فاضفني و اجرني. [\(۴\)](#)

۱- حدید: ۴.

۲- مفاتیح الجنان، ص ۱۱۱.

۳- بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۷۹.

۴- مفاتیح الجنان، ص ۱۱۱.

ای امام زمان! این روز جمعه است؛ آن روزی که در آن، انتظار ظهرت و یاری کردن مؤمنان به دست مبارکت می‌رود.
...ای امام زمان، مولای من! من در این روز جمعه میهمان و پناهندۀ به شمایم و توای آقای من! کریمی و از اولاد کریم
زادگانی و مامور به ضیافت و میهمانی دادن و پناه دادنی.

پس ای آقای کریم مرا میهمان کن، مرا پناه ده.

بَكَنْ بَا تَيْغُ خُودَ از بَيْخِ وَ بَنِيَادِ

اساس ظلم و جور و کفر و بیداد

بِيَا تَا قَلْبَ مَظْلُومَانَ تَارِيخِ

شود از مقدم فرخنده ات شاد

الا ای میوه قلب پیمبر

فروغ دیده ساقی کوثر

تو گر آبی شود خوشحال و مسرور

دل غمدیده زهrai اطهر (۱)

تاکنون روز خوشی شیعه به خود کی دیده است؟

شاد می گردد ولی، روز ظهر حضرتش

غم مخور ای تشهه ماء وصالش عن قریب

نوش جانت می شود ماء ظهر حضرتش

جمعه روز شادی شیعه

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم در تجلیل از روز جمعه فرمود:

اطرفا اهليکم کل یوم جمعه بشئ من الفاكهه و اللحم حتی یفرحوا بالجمعة؛ [\(۲\)](#)

۱- گردی از رهگذر دوست، ص ۳۹۱.

۲- سفینه البحار، ج ۱، ص ۱۷۵، ماده جمع.

هر روز جمعه، مقداری میوه و گوشت به خانواده خود تحفه دهید، تا از آن جمعه شاد شوند.

گوییم: يا رسول الله! خوشحالی ما و خانواده ما و کل شیعیان و مستضعفان جهان، آن زمان است که نور چشمت و همنام و هم کنیه ات مهدی، یعنی ابوالقاسم محمد عجل الله تعالی فرجه الشریف ظهور کند.

يا رسول الله! امروز، نه خوشحالیم، بلکه در ایام غیبت بالاخص جمعه ها در فراق «شمع جمع» هستی می نالیم و می سوزیم و می سازیم و فریاد فراق سر می دهیم که:

أَيْنَ أَيْنَ... أَيْنَ بقِيَهُ اللَّهُ التَّى لَا تَخْلُو مِنَ الْعَتَرَهِ الْهَادِيَه؟^(۱)

کجاست، کجاست... کجاست بقیه اللهی که از عترت هدایتگر پیامبر جدا نیست.

شفاعت جمعه از دعای فرج خوان

امام صادق علیه السلام فرمود:

روز قیامت خداوند، روزها را مبعوث می کند، در حالی که خلائق آن ها را می شناسند و روز جمعه از همه جلوتر می باشد. همانند عروسی با جمال و کمال که او را برای مردی متدين و متمول می برنند. روز جمعه بر درب بهشت می ایستد و سایر روزها از پشت سرش می ایستند و برای

۱- مفاتیح الجنان، ص ۹۶۷، دعای ندبه.

کسانی که بسیار صلوات می فرستادند بر محمد و آل محمد شفاعت می کنند و غیر این گروه را شفاعت نمی کنند.

شخصی عرض کرد: صلوات بسیار، چقدر است و چه زمان بهتر است.

فرمود: صد بار بعد از نماز عصر.

پرسید: چگونه صلوات بفرستم؟ فرمود: بگو: اللّهم صلّ علیٰ محمد و آلٍ محمد و عجل فرجهم. [\(۱\)](#)

آری، صلوات بر حضرت مهدی و آباء و اجدادش و دعا برای فرج آن حضرت با ضمیمه جمله «عجل فرجهم» [\(۲\)](#) موجب شفاعت روز جمعه از صلوات فرستنده می شود.

رعایت حقوق در ماه رمضان و حق مهدی علیه السلام

اشارة

در خطبه شعبانیه که توسط پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم ایراد شد، حقوقی مطرح شده است که به حقوق امام معصوم علیه السلام پایان می پذیرد.

آری، یکی از وظایف مهم ادائی حق امام زمان و اطاعت از فرامین آن حضرت است.

در دعای ندبه می خوانیم:

... و اعْنَا عَلَى تَأْدِيهِ حُقُوقَهُ إِلَيْهِ وَ إِلَّا جِتْهَادُ فِي طَاعَتِهِ؛

۱- صلوات عباس عزیزی، ص ۹۳.

۲- از علامه امینی نقل شده که فرمود: هر کس جمله «عجل فرجهم» را به صلوات ضمیمه کند، من او را با ثواب کتاب «الغدیر» شریک می گردم.

ما را در ادای حقوق امام زمان علیه السلام و جدیت و کوشش در راه اطاعت ش کمک کن.

اینک جهت تذکر بعضی از حقوق امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشفیف را برمی شماریم:

۱. حق پدری

امام رضا علیه السلام فرمود:

الامام، الوالد الشفیق؛ [\(۱\)](#)

امام پدری مهربان است.

۲. حق سیادت

امام هادی علیه السلام فرمود:

الساده الولاه؛ [\(۲\)](#)

امامان معصوم علیهم السلام سادات و والیان [جهان] هستند.

۳. حق معرفت

امام باقر علیه السلام فرمود:

بنا عرف الله؛ [\(۳\)](#)

به واسطه ما خدا شناخته شد.

۴. حق عبادت

امام باقر علیه السلام فرمود:

۱- اصول الکافی، ج ۱، ص ۲۲۵.

۲- مفاتیح الجنان، صص ۵۴۶، ۵۴۸، ۵۴۹، ۵۴۷.

۳- عن برید العجلی قال: سمعت ابا جعفر (یقول: بنا عبد الله و بنا عُرف الله و بنا وُحدَ الله و مُحَمَّد حجاب الله. الحكم الزاهره، ج ۱

ص ۶۶، به نقل از بحار الانوار، ج ۲۳، ص ۱۰۳).

بنا عبد الله؛ (١)

به واسطه ما خدا عبادت شد.

٥. حق توحيد

امام باقر عليه السلام فرمود:

بنا وَحْدَ اللَّهُ؛ (٢)

به واسطه ما توحيد مطرح شد.

٦. حق افتتاح

حضرت هادی عليه السلام فرمود:

بكم فتح الله؛ (٣)

به واسطه شما اهل بيت عالم آفریده شد، یا پدیدار شد.

٧. حق اختتام

حضرت هادی عليه السلام فرمود:

بكم يختتم؛ (٤)

به واسطه شما عالم و آدم خاتمه می یابد.

٨. حق تعلیم

حضرت هادی عليه السلام فرمود:

بموالاتکم علّمنا الله معالِم دیننا؛ (٥)

١- مفاتیح الجنان، صص ٥٤٦، ٥٤٨، ٥٤٩، ٥٤٧.

٢- مفاتیح الجنان، صص ٥٤٦، ٥٤٨، ٥٤٩، ٥٤٧.

٣- اصول الكافی، ص ٢٢٥.

٤- اصول الكافى، ص ٢٢٥.

٥- اصول الكافى، ص ٢٢٥.

به واسطه ولایت و پیشوایی شما اهل بیت، خدای متعال، معالم دین را به ما آموخت.

۹. حق تزکیه و طهارت

حضرت هادی علیه السلام فرمود:

و جعل صلوٰتَنَا عَلَيْكُمْ وَمَا خَصَّنَا بِهِ مِنْ وَلَائِتِكُمْ طَبِيعًا لَخَلْقَنَا وَطَهَارَةً لَأَنفُسَنَا وَتَزْكِيَّةً لَنَا وَكَفَارَةً لِذَنْبَنَا؛ [\(۱\)](#)

و صلوات و درود های ما را برای شما قرار داد و آن چه را که مخصوص ما کرد از نعمت ولایت شما، برای نیکویی فطرت و خلقت ما و پاکی نفوس ما بود و برای تزکیه و پاکیزگی ما و کفاره گناهان ما.

۱۰. حق تربیت

امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود:

إِنَّا صنَاعَيْ رَبَّنَا وَالنَّاسُ بَعْدَ صنَاعَيْ لَنَا. [\(۲\)](#)

ما تربیت شده و دست پرورده پروردگاریم و خلق دست پرورده و تربیت شده ما اهل بیت هستند.

۱۱. حق نعمت و روزی

امام هادی علیه السلام در زیارت جامعه فرمود:

أولياء النعم؛ [\(۳\)](#)

۱- اصول الکافی، ص ۲۲۵.

۲- نهج البلاغه، نامه، ۲۸.

۳- شیخ عباس، مفاتیح الجنان، زیارت جامعه کبیره، ص ۵۴۴.

شما اهل بیت ولی نعمت موجودات هستید.

در خصوص حضرت مهدی علیه السلام داریم، بیمنه رزق الوری [\(۱\)](#)؛ به یمن وجود امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف ماسوی الله روزی می خورند.

۱۲. حق بقاء مخلوقات

در دعای عدیله آمده است: و امام رضا علیه السلام فرمود: لو خلت الارض طرفه عین من حجه لساخت باهلها. اگر یک چشم به هم زدن زمین خالی از حجت باشد زمین در هم ریخته و خراب می شود.

بوجوده ثبتت الارض و السماء؛ [\(۲\)](#)

به واسطه وجود حضرت مهدی علیه السلام آسمان و زمین برقرار است.

۱۳. حق خلقت و ایجاد

پیامبر ا کرم صلی الله علیه و آله و سلم خطاب به امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود:

يا على لو لا نحن ما خلق الله آدم و لا الحواء و لا الجن و لا النار و لا السماء و لا الأرض... [\(۳\)](#)

ای علی! اگر ما نبودیم هر گز خداوند، آدم و حواء و بهشت و جهنم و آسمان و زمین را خلق نمی کرد...

- ۲- مفاتیح الجنان، دعای عدیله، ص ۸۴، عيون اخبار الرضا، ترجمه آقا نجفی اصفهانی، ج ۱۰، ص ۲۴۹.
- ۳- عيون اخبار الرضا، ج ۱، ص ۲۶۲.

۱۴. حق زیارت

عقل انسان حکم می کند که برای ولی نعمت خود، ادای احترام کند که این ادای احترام ممکن است به دو صورت انجام شود:

۱. قولی: یعنی ذکر حقوق و فضائل اولیای نعمت؛

۲. عملی: یعنی حضور در حرم و زیارت آن ها.

که امام رضا علیه السلام فرمود:

إِنَّ لِكُلِّ إِمَامٍ عَهْدًا فِي عُقْدِ اُولِيَائِهِ وَشِيعَتِهِ وَإِنَّ مِنْ تَمَامِ الْوَفَاءِ بِالْعَهْدِ وَحَسْنِ الْإِذَاءِ زِيَارَةُ قُبُورِهِمْ؛^(۱)

هر امامی عهد و پیمانی بر گردن شیعیانش دارد و از مراتب عالی ادای این عهد و پیمان، رفتن به زیارت امامان علیهم السلام می باشد.

سوالی این جا پیش می آید که آیا صلووات فرستادن، موجب بالا رفتن مقام و مرتبه پیغمبر و اهل بیت اطهار او می گردد یا نه؟

جواب: علماء در این باره، دو نظریه دارند:

۱. عده ای گفته اند: آری؛ صلووات، باعث ترفع درجه پیامبر و اهل بیت او علیهم السلام است.

۲. عده ای گفته اند: نه؛ به جهت این که خدای تبارک و تعالیٰ کامل ترین مرتبه ای را که سزاوار نوع انسان باشد، به پیغمبر شیعیانه و آله و سلم و اهل بیت آن حضرت عنایت کرده و زیادتر از آن، تصور نمی شود.

بنابراین نظریه فایده صلووات، فقط به کسی که صلووات می فرستد بر می گردد؛ همان طور که فرمایش امام هادی علیه السلام در زیارت جامعه ضمناً

بر این مطلب دلالت دارد:

و بَعْلَ صَلُوتَنَا عَلَيْكُمْ وَمَا خَصَّنَا.... [\(۱\)](#) بِهِ مِنْ وَلَائِتِكُمْ طَيِّبًا لَخَلْقَنَا وَطَهَارَهِ لَا نَفْسِنَا وَتَزْكِيَّهِ لَنَا وَكَفَارَةً لِذَنْبِنَا
و صلوات و درود های ما را برای شما قرار داد و ولایت شما را مخصوص ما گردانید تا باعث طهارت و تزکیه جان ما و کفاره
گناهان ما باشد.

رضا و تسليم و یاد مهدی علیه السلام

در جملات پایانی دعای ابو حمزه ثمالي، سخن از ایمان قلبی و تسليم و رضاست:

اللَّهُمَّ أَنِّي أَسْأَلُكَ إِيمَانًا تَبَشِّرُ بِهِ قَلْبِي وَيَقِينًا حَتَّى أَعْلَمَ أَنَّهُ لَنْ يَصِينِنِي إِلَّا مَا كَتَبْتَ لِي وَرَضِّنِي مِنَ الْعِيشِ بِمَا قَسْمَتْ لِي يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ؛ [\(۲\)](#)

خدایا! از تو ایمان قلبی و یقین صادق می خواهم، تا باور کنم که چیزی به من نمی رسد، مگر آن چه تو برایم نوشته ای و به
آن چه که از زندگی برایم قسمت کرده ای، راضی کن.

اگر انسان بخواهد با خیال راحت و بدون دغدغه زندگی کند، باید تسليم مقدرات الهی باشد. حضرت مهدی علیه السلام هم
فرمود:

قلوبنا او عیه لمشیه الله فاذا شاء شئنا و الله يقول: و ما تشاءونَ إِلَّا إِنْ يَشَاءُ اللَّهُ؛ [\(۳\)](#)

۱- القطره، ج ۱، ص ۱۷۳.

۲- مفاتیح الجنان، دعای ابو حمزه ثمالي.

۳- بحار الانوار، ج ۲۵، ص ۳۳۷.

قلب های ما [امامان معصوم] ظروفی برای خواست خداوند است. اگر خدا چیزی را اراده کند و بخواهد، ما نیز اراده کرده و می خواهیم، چون خدای متعال می فرماید: «و شما نمی خواهید، مگر این که خداوند بخواهد».

روز اول ماه رمضان رحلت اولین نایب امام زمان

اشاره

ابو عمر عثمان بن سعید عمری (۱) اولین نایب خاص و سفیر امام مهدی است. افتخارات جناب عثمان بن سعید به قرار ذیل است:

۱. دوران جوانی

دوران جوانی خود را در محضر خاندان عصمت و طهارت علیهم السلام بسر برده است.

۲. وکیل امام هادی

ده سال پایانی عمر شریف امام هادی علیه السلام را به عنوان وکیل آن حضرت بوده است.

۳. مسؤول نهاد

رهبری سازمان زیرزمینی و کالت را به عهده اشت

۴. وکیل امام عسکری

بعد از شهادت امام هادی علیه السلام وکیل خاص امام حسن عسکری علیه السلام شد و آن حضرت او را مورد مدح و ستایش خود قرار داد و فرمود:

۱- عمری گفته می شود چون از طرف مادر به عمر الاطرف فرزند امیر المؤمنین (می رسد سفینه البحار ج ۲ ص ۱۵۹)

«هذا ابو عمر الثقه الماضى، و ثقى فى المعبي و الممات فما قاله لكم فعنى يقوله و ما أدى اليكم فعنى يؤدبه»^(۱)

این ابو عمر ثقه و امین است، مورد اطمینان گذشتگان و مورد اطمینان من در حیات و بعد از حیات من است. هر آنچه برای شما می گوید از من است و آن چه به شما می رساند از جانب من می باشد.

۵. اعتماد امام عسکری علیه السلام به او.

شیخ طوسی می نگارد: عثمان بن سعید عمری به دستور امام عسکری علیه السلام اموالی را که جمعی از شیعیان «یمن» آورده اند از آنان تحويل گرفت. امام علیه السلام در مقابل اظهارات حاضران که مبنی بر اینکه چقدر امام عسکری علیه السلام عثمان بن سعید را مورد اعتماد خود می داند فرمود:

اشهدوا على ان عثمان بن سعید وكيلى، و ان ابنه محمد وكيل ابني مهديكم.^(۲)

گواه باشید که عثمان بن سعید عمری وكيل من است و پسرش محمد وكيل پسرم مهدي عجل الله تعالى فرجه الشرييف خواهد بود.

۶. نشان دادن مهدي عجل الله تعالى فرجه الشرييف به او

امام حسن عسکری علیه السلام که مامور بود حضرت مهدي عزيز را از چشمان نا اهلان بپوشاند در این جو خفقاتن به چهل نفر از شیعیان

۱- الغيبة طوسی، ص ۳۴۵، بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۳۴۴.

۲- الغيبة، طوسی، ص ۳۵۵.

خاص و مورد اعتماد حضرتش را ارائه و معرفی نمود مانند: حسین بن ایوب، علی بن بلال، احمد بن هلال، که از جمله چهل نفر جناب عثمان بن سعید عمری بودو و امام حسن عسکری علیه السلام به این گروه چهل نفره فرمود: دیگر قادر به رویت او نیستند و دستور داد در غیبت امام مهدی از عثمان بن سعید نماینده او اطاعت کنید. (۱)

۷. مسئول عقیقه کردن برای امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف

جناب عثمان بن سعید محرم اسرار امام حسن عسکری علیه السلام بود. زمانی که امام مهدی متولد شد. امام حسن عسکری علیه السلام فرمود:

پیکی دنبال عثمان بن سعید بفرستید. یک نفر اعزام شد و عثمان بن سعید تشریف آوردن. امام فرمود: ده هزار رطل نان و ده هزار رطل گوشت بخر و آن را تقسیم و خیرات کن و برای فرزند متولد شده ام حضرت مهدی چندین گوسفند عقیقه کن.
(۲)

۸. نایب خاص

عثمان بن سعید پنج سال و فرزندش محمد حدود چهل سال نیابت امام زمان علیه السلام را به عهده داشتند.

۹. متولی غسل امام

در سال ۲۶۰ هجری امام حسن عسکری علیه السلام به شهادت رسید.

۱- بحار، ج ۵۱، ص ۳۴۶.

۲- کمال الدین، ج ۲، ص ۴۳۰.

عثمان بن سعید تمام امور تجهیز ایشان اعم از تغسیل و تکفین و... را به عهده داشت.

توضیح اینکه: شیعیان اعتقاد دارند که امر تجهیز امام را کسی نمی تواند به عهده بگیرد. مگر امام. لا یلی امر الامام الا الامام. همانگونه که حضرت سجاد از زندان کوفه به کربلا آمد برای تجهیز پدرش امام حسین علیه السلام و حضرت رضا علیه السلام از مدینه آمد به بغداد برای تجهیز پدرش امام موسی بن جعفر علیه السلام . و حضرت جواد علیه السلام از مدینه آمد به طوس جهت تجهیز پدرش امام علی بن موسی الرضا علیه السلام .

در اینجا هم حضرت مهدی که امام زمان است متصدی تجهیز پدرش امام حسن عسکری علیه السلام بود.

و تصدی عثمان بن سعید امر تجهیز را به جهت مشتبه شدن امر بر طاغوت زمان بود.

۱۰. مسؤول نامه‌ها

نامه‌های مردم به حضرت مهدی توسط عثمان بن سعید به دست حضرت می‌رسید و جواب‌های توسط ایشان به شیعیان می‌رسید.

۱۱. مسؤول بیت‌المال

وجوهات شرعیه‌ای که شیعیان به ناحیه مقدسه ارسال می‌کردند ایشان تحويل می‌گرفت.

۱۲. تسليت امام زمان عجل الله تعالى فرجه الشرييف

وقتی جناب عثمان بن سعید عمروی رحلت نمود توقيعی از طرف

امام زمان خطاب به فزندش محمد بن عثمان صادر شده و او را به عنوان دومین نایب خاص خود منصوب کرد.

علاوه بر عرض تسلیت، عرض تبریک نیز در آن آمده بود. چون عثمان بن سعید چنین پسری خلف صالح دارد.

اجزل الله لك الثواب و احسن لك العزاء رزئت و رزئنا و اوحشك فراقه و اوحشنا فسره الله في منقلبه. و كان من كمال سعادته ان رزقه الله ولدا مثلك.

خداؤند به تو ثواب جزيل عنایت کند و عزا داري تو را نیکو گرداند. هم تو و هم ما مصیبت زده شده ایم.

پس خداوند او را در جایگاه خود مسرور گرداند.

از کمال و سعادت پدرت این است که خداوند پسری مانند تو به او روزی کرده است. (۱)

۱۳. توثیق امام هادی علیه السلام

احمد بن اسحاق قمی می گوید: به امام هادی علیه السلام عرض کردم: با چه کسی معاشرت نمایم و احکام دینم را از او یاد بگیرم و سخن‌ش را بپذیرم؟ فرمود: عثمان بن سعید عمری مورد اعتماد من می باشد. اگر چیزی برایت نقل کرد صحیح می گوید. حرفش را بشنو و اطاعت کن زیرا من به وی اعتماد دارم. (۲)

۱- سفینه البحار، ج ۲، ص ۱۵۹، ماده عشم.

۲- دادگستر جهان، ص ۱۳۶.

۱۴. توثیق علمای رجال

الف. مامقانی و بو علی نوشته اند: عثمان بن سعید موثق و جلیل القدر بوده احتیاجی به توصیف ندارد. و کیل امام هادی و امام حسن عسکری علیه السلام و امام مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف بوده است. (۱)

ب. علامه بهبهانی: عثمان بن سعید ثقه و جلیل القدر بوده است. (۲)

۱۵. شاگرد امام هادی علیه السلام

عثمان بن سعید از سن یازده سالگی در عصر امام هادی علیه السلام مشغول کسب علم فقه و حدیث و معارف اسلامی بود.

۱۶. کرامات عثمان بن سعید

۱. آدرس امانت

شیخ طوسی می نویسد: از قم و حوالی آن. اموالی نزد عثمان بن سعید حمل شد. وقتی حامل خواست مراجعت کند عثمان فرمود: امانت دیگری هم بتو سپرده شده چرا تحویل ندادی؟ عرض کرد: چیزی باقی نمانده است فرمود: برگرد و جستجو کن. آن مرد پس از چند روز تفحص، برگشته اظهار داشت: چیزی را نیافتم، عثمان گفت: دو قطعه پارچه سردانی را که فلانی فرزند فلانی به تو سپرده بود که به ما برسانی چه شد؟ عرض کرد به خدا سوگند! فرمایش شما درست است لیکن من فراموش کردم و الان اصلاً نمی دانم کجاست، باز هم

۱- رجال بوعلی، ص ۲۰۰ و رجال مامقانی، ج ۲، ص ۲۴۵.

۲- منهج المقال بهبهانی، ص ۲۱۹.

به متزلش برگشته هر چه تفتیش کرد آنرا نیافت. نزد عثمان بن سعید برگشته جریان را اطلاع داد. گفت: برو پیش فلانی پسر فلانی پنه فروش، که دوعدل پنه به انبارش بردی، آن عدلی را که رویش چنین و چنان نوشته است باز کن پارچه امانتی را در آن خواهی یافت، آن مرد به دستورش عمل کرد و پارچه را یافته خدمتش برد. (۱)

۲. حق عموزادگان

اشاره

شیخ صدقه در کتاب شریف کمال الدین می نویسد: مردی از اهل عراق، مقداری اموال به عنوان سهم امام علیه السلام نزد عثمان بن سعید برد عثمان اموال را رد کرد و فرمود: حق عموزادگان را که چهار صد درهم است از آن بیرون کن. مرد عراقی تعجب نمود وقتی به حساب اموال خود رسیدگی نمود معلوم شد هنوز قسمتی از زمین زراعتی عموزادگانش را که در دست وی بوده به صاحبانش رد نکرده است، وقتی با دقت حساب کرد دید سهم آنان چهارصد درهم می شود پس آن مبلغ را از اموال خود خارج نمود و بقیه را پیش عثمان بن سعید برد، این دفعه مورد قبول واقع شد. (۲)

در اینجا شایان ذکر است که دو مطلب باید مطرح گردد. اول: زمان رحلت، دوم: محل دفن.

۱- بحار الانوار ج ۵۱ ص ۳۱۶

۲- بحار الانوار ج ۱ ص ۵۱ _ اثبات الهدایه شیخ حر عاملی ج ۷ ص ۳۰۲

۱. زمان رحلت

با همه نقش حیاتی که جناب عثمان بن سعید عمری در تاریخ شیعه از جهت وکالت و نیابت امامان معصوم علیهم السلام دارد ولی تاریخ دقیقی از زمان رحلت آن بزرگوار گزارش نشده است. مورخان سه تاریخ را ارائه داده اند:

۱. هاشم معروف الحسنی گوید: سفارت عثمان بن سعید تا سال ۲۶۵ هجری ادامه داشت.
۲. دیگری گفته: در گذشت ابو عمرو عثمان بن سعید عمری بعد از رحلت امام حسن عسکری علیه السلام و قبل از سال ۲۶۷ هجری بوده است
۳. جواد علی می نویسد: ۲۰ سال پس از غیبت امام دوازدهم عجل الله تعالی فرجه الشریف نخستین سفیر در سال ۲۸۰ هجری در گذشت.

سالنامه به سوی ظهور، روز رحلت عثمان بن سعید عمری را اول ماه مبارک رمضان ثبت کرده است. [\(۱\)](#)

۲. محل دفن

در جانب غربی بغداد شارع المیدان در محلی بنام «درب الجبلة» داخل مسجد سمت قبله مسجد دفن شده است.

روز دوم ماه رمضان (رحلت شیخ مفید) و یاد امام زمان علیه السلام

اشاره

شیخ مفید رحمة الله در سنگرهای مختلف به دفاع از تشیع پرداخت، از

۱- سالنامه به سوی ظهور، نوشته محمد باقر حیدری کاشانی.

جمله

۱. سنگر فتو؛

۲. سنگر قضاؤت؛

۳. سنگر ترویج ولایت؛

۴. سنگر مناظره با معاندان شیعه؛

۵. سنگر تالیف و تصنیف کتب مفید متعدد.

دو توقعی ارزشمند، از امام زمان علیه السلام خطاب به شیخ مفید صادر شده است که در آن، حضرت از او با القاب زیبایی یاد کرده است از قبیل:

۱. برادر استوار (اللاخ السدید)؛

۲. دوست هدایت یافته... (والولی الرشید)؛

۳. یاور حق... (ایها الناصر للحق)؛

۴. مبلغ و مروج اعتقادات حقه... (الداعی الى کلمه الصدق)؛

۵. دوست مخلص... (ایها الولی المخلص)؛

۶. مجاهد در راه ولایت اهل بیت... (المجاهد فینا الظالمین)؛

۷. راه بلد جاده حقیقت... (ملهم الحق ودلیله)؛

۸. مخلص به اهل بیت... (المخصوص فی الدین)؛

۹. موقن به اهل بیت... (المخصوص فینا بالیقین)؛

۱۰. مفتخر ومشرف به نامه امام زمان... (انه قد اذن لنا فی تشریفک بالمکاتبه)؛

۱۱. قاصد امام زمان به سوی شیعیان... (وتکلیفک ما تودیه عنا الی موالینا)؛

۱۲. صاحب سر امام زمان... (و اعمل فی مادیته الی من تسکن الیه بما نرسمه)؛

۱۳. مخاطب سلام امام زمان... (سلام علیک ایهاالولی المولی... سلام علیک ایها الناصر للحق)؛

۱۴. مناجاتش مورد نظر امام زمان... (فانا کنا نظرنا مناجاتک)؛

۱۵. مشمول دعای امام زمان:

الف. خداوند توفیق تو را برای یاری حق دوام بخشد... آدام الله توفیقک لنصره الحق.

ب. خداوند پاداش سخنانی که با راستی از جانب ما می گویی بیافزاید... واجزل مثبتتک علی نطقک عنا بالصدق...

ج. خداوند با یاریش در برابر دشمنانی که از دین خارجند توفیقت دهد به آن چه ما یادآوری می کنیم... ایدک الله بعونه علی اعدائه المارقین من دینه علی ما نذکره.

د. خداوند تو را به راه رشد ملهم نموده و با رحمت خود به تو توفیق عطا کند... والله یلهمک الرشد و یلطف لكم التوفیق
برحمته...

ه. خداوند با آن سببی که از اولیای خود به تو عنایت کرده و از مکر و حلیه و شناخت فقط کرده تو را محفوظ بدارد...
عصمک الله بالسبب الذی و هبہ لک من اولیائه و حرمتك به من کید اعدائه؛

ز. خداوند از رحمت خود تو را به اعمالی که موجب نزدیکی و قرب به ماست موفق بدارد... والله موفقک لذلک برحمته؛

ح. خداوند با دیده خود که هرگز به خواب نرود تو را حفظ کند.

باید در برابر این فتنه، فتنه‌ای که باطل را در دل گروهی کاشته است با یستی تا باطل اندیشان را بترسانی که بدین وسیله مومنان به خاطر سرکوبی آنان خوش حال شده و مجرمان در غم و اندوه فرو روند... (فلتكن حرسک الله بعینه التي لا تنام ان تقابل لذلك فتنه تسيل قوم حرست باطلا لاسترهاب المبطلين و تبتهج لذمارها المؤمنون و يحزن لذلك المجرمون)؛

ط. خداوند تو را با یاری خود تایید فرماید همان گونه که پیشینیان از دوستان شایسته ما را با یاری خود تایید فرمود....
 (ايدَكَ اللَّهُ بِنَصْرِهِ الَّذِي أَيَّدَ بِهِ السَّلْفَ مِنْ أُولِيَاءِ الصَّالِحِينَ؛
 (۱)

مرثیه سرایی امام زمان برای شیخ مفید

علمای اعلام از جمله قاضی نورالله شوشتري - که خود از شهدای راه ولایت می باشد - در کتب خود آورده اند که بعد از دفن شیخ مفید مردم روی قبرش چند بیت زیر که منسوب به امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف است دیدند.

لا صوت الناعی بفقد ک انه یوم
 (۲)

علی آل الرسول عظیم

ان كنت قد غیبت فی جدت الثری

فالعلم والتوحید فيك مقیم

والقائم المهدی يفرح كلما

تُلیت عليك من الدروس علوم
 (۳)

مبادا ناعی (۴) فقدان تورا خبر دهد، زیرا روز مرگ تو بر آل پیامبر روزی

۱- القطره، ج ۲، ص ۸۳۸ رحیمیان.

۲- رحلت شیخ مفید، سال ۱۴۱۳ه.

۳- نجم الثاقب، حکایت ۵؛ میر مهر، ص ۱۱۳.

۴- جارچی که خبر بد و ناگواری می دهد.

بس بزرگ و سنگین است. اگر تو ای شیخ مفید در میان خاک پنهان شدی، پس هر آینه علم و توحید در تو اقامت گزیده است. هرگاه تو از انواع علوم تدریس می کردی یا سخن شاگردان را استماع می کردی مهدی قائم شادمان می گردید.

مبلغان گرامی باید بدانند اگر خالصانه از امام زمان علیه السلام تبلیغ کرداری و گفتاری کنند، حتماً مورد عنایت های ویژه حضرت بقیه الله علیه السلام خواهند بود.

سوم ماه مبارک رمضان نجات حضرت یونس

از شکم ماهی و یاد مهدی

حضرت یونس بن متی یکی از انبیای مرسل است به دستور خداوند مامور شد مردم منطقه نینوی را از بت پرستی به حق پرستی دعوت نماید.

از آنجایی که روح و جان آن قبلیه با بت پرستی خود گرفته بود حضرت یونس را تکذب نمودند این چه دروغی است که برای ما آورده ای. پدران و مادران ما این بتها را می پرستیدند ما هم به پیروی از آنها بت ها را می پرستند و به هیچ قیمتی از آنها روی گردان نمی شویم.

حضرت یونس علیه السلام هرچه آنها را از این خرافه پرستیها نهی نمود و فرمود: این بت های بی جان، هیچ نفع و ضرری به شما نمی رسانند اگر

از عذاب خدا نمی ترسید لاقل به فکر نجات خود باشید قموش گفتند: ای یونس! بی خود خودت را خسته نکن ما ایمان به خدای تو نمی آوریم حضرت یونس دل شکسته شد و از قوم خود خارج شد.

خارج شدن یونس از قومش همان، آثار پدیدار شدن عذاب همان. هوا تیره و تار شد قوم متوجه خطای خود شدند که کاری کردند که جهت خدا بر آنها غضبناک شده لذا پشمیان شدند عالمی آن قوم را راهنمایی کرد که هرچه زودتر توبه کنید تا عذاب بر گردد همه آن قوم از پیرو جوان به صحرا آندند بین بچه ها و مادرها جدائی انداختند صحرا یکپارچه ضجه و ناله شد تا خدای متعال عذاب را بر گرداند.

همانطور که در حدیث آمده: دعا، قضای مبرم و حتمی را برمی گرداند.

قال الباقر عليه السلام : الدعا يَرِدُّ الْقَضَاءَ وَ قَدْ أَبْرُوْمَ ابْرَامًا . (۱)

آری دعا و ضجه قوم یونس، عذاب نازل شده را بر گرداند و به احدی آسیبی نرسید.

از آیات قرآن درباره حضرت یونس عليه السلام برمی آید که علت گرفتاری قوم او و نزول عذاب به آنها همان مقابله با امام زمان خود و حجت الهی بود که یونس را تکذیب کردند و علت برطرف شدن عذاب همان ضجه و ناله و توبه خالصانه و ایمان به خداوند و پذیرش آموزه های امام زمانشان حضرت یونس عليه السلام بود. و علت گرفتار شدن حضرت یونس عليه السلام به

۱- اصول کافی، ج ۴، ص ۲۳۳.

شکم ماهی در دل دریا همان ترک اولایی بود که نمود بدون اذن الهی از قبیله خود قهر نمود و خارج شد.

وَإِذَا تُؤْتُونَ إِذْ ذَهَبَ مُغَاضِةً بِأَفْلَانَ أَنْ لَنْ يَقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ... (۱)، به یاد آر صاحب نهنگ به یونس بن متی را هنگامی که خشمناک از میان قوم خود بیرون رفت، پس گمان کرد که ما هرگز بر او تنگ نخواهیم گرفت و علت نجات او از شکم ماهی بعد از مدتی همان حالت انبه و رجوع به پروردگار بود که در قرآن آمده: فنادی فی الظلمات ان لا اله الا انت سبحانک اني كنت من الظالمين.

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنْ الْغُمٍ وَكَذَلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِينَ. (۲)

... پس در میان تاریکی ها نداد در داد که (ای خدا) جز تو معبدی نیست، تو منزه و پاکی، حقا که من از ستمکاران بودم. پس ما خواسته او را برآوردم و او را از اندوه نجات بخشیدیم، و ما این گونه مؤمنان را نجات می دهیم.

آری یونس علیه السلام از قوم و قبیله خود غضبناک بیرون رفت پس از پیمودن مسافت زیادی به دریا رسید کشته آمده حرکت بود از مسافران تقاضا نمود که او را هم سوار کنند مسافرین کشته به خاطر جلالت و بزرگی که در سیماهی یونس هویدا بود او را سوار کردن وقتی کشته به وسط دریا رسید گرفتار طوفان شدید و خطر غرق شدن شد طبق

برنامه‌ای که داشتند به قید قرعه بیاد یک نفر را به دریا بیاندازند قرعه بنام یونس درآمد. بالاخره او را به دریا انداختند خداوند حکیم ماهی عظیمی را مأمور کرد که او را بیلعد ولی هضم نکند و در درون خود سالم نگه دارد یعنی امانت خداست. یونس مدتی (از سه روز تا چهل روز نوشته‌اند) در شکم ماهی بود در آن زندان تاریک شکم ماهی با هزار غم و غصه ندا داد «آن لا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سَبَحَانَكَ أَنِّي كَنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ»

خداوند دعای حضرت یونس علیه السلام را مستجاب نمود و به ماهی دستور داد او را کنار دریا پیاده نماید چون بدنش تحمل آفتاب سوزان را نداشت بوته کدویی را رویانید تا بنده اش که از سفر دریا برگشته در کنار آن آرامش بیابد و از میوه آن استفاده کند.

یونس علیه السلام پس از تجدید قوا به دستور خداوند بزرگ به قوم و قیله اش که از شرک و بت پرستی دست شسته و به دامن پاک توحید برگشته اند بعنوان پیامبر الهی اعزام شد.

سوژه ارتباط با مهدویت

در آیات ۸۷ و ۸۸ سوره انبیاء آمد که حضرت یونس در اثر اظهار عجز و ندامت از اینکه چرا امت را رها کرده و اقرار به پاکی و منزه بودند پروردگار از هر عیب و نقصی از غم و غصه و تنها یی و تاریکی دریا و شکم ماهی نجات یافت.

و در آیات ۱۴۳ و ۱۴۴ سوره صفات آمده که: فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنْ الْمُسَبِّحِينَ، لَلَّبِثَ فِي بَطْنِهِ إِلَى يَوْمِ يُبَعَثُونَ.

اگر نه این بود که او در شکم ماهی از تسبیح گویان بود، حتماً تا روزی که (مردم) برانگیخته می‌شوند در شکم آن ماهی می‌مانند.

نتیجه اینکه اگر معقول نباشد که انسانی بیشتر از عمر معمولی و متعارف، زنده بماند پس باید قبول کنیم که خداوند از یک امر معالی خبر داده است که در قرآن آمده: حضرت یونس علیه السلام در شکم ماهی، تا قیامت زنده می‌ماند.

دهم ماه رمضان، رحلت خدیجه جده امام زمان

در دعای ندبه که امام صادق علیه السلام تعلیم فرموده است که شیعیان در عصر غیبت امام زمان بخوانند در پی جویی و تفحص و تحسس از یوسف زهرا، از حضرت خدیجه علیها السلام یاد می‌کنیم. علاوه بر آنکه امام زمان را عنوان پسر پیامبر و امیرالمؤمنین و حضرت زهرا می‌خوانیم. او را به عنوان فرزند خدیجه می‌خوانیم. و می‌گوئیم:

أَيْنَ أَبُنُ النَّبِيِّ الْمَصْطَفَى، وَابْنُ عَلِيٍّ الْمَرْتَضَى، وَابْنُ خَدِيجَةَ الْعَرَاءِ، وَابْنُ فَاطِمَةَ الْكَبِيرِيِّ. (۱)

کجاست فرزند محمد مصطفی، و فرزند علی مرتضی و فرزند خدیجه بلند مقام، و فرزند فاطمه زهرا بزرگترین زنان عالم.

۱- مفاتیح الجنان، دعای ندبه

شب چهارده ماه رمضان و یاد مهدی علیه السلام

اشاره

عرب برای «ماه» چند واژه دارد: هلال، قمر و بدر تمام.

هلال، به ماه سه شب اول و آخر ماه قمری گویند.

قمر، در همان شب هایی است که بین سه شب اول و سه شب آخر ماه است.

بدر تمام، ماه شب چهاردهم است که کامل می شود.

در روایات، حضرت مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف را به «قمر» و «بدر تمام» و «ستاره فروزان» تشییه کرده‌اند.

الف. بدر تمام

در زیارت‌نامه حضرت مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف می خوانیم:

السلام على البدر التمام؛ (۱)

سلام بر بدر تمام.

ب. قمر

در روایت آمده است:

المهدی طاووس اهل الجنّه وجہُهُ كالقمر الدّرّی عليه جلابیب النور؛ (۲)

حضرت مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف طاووس اهل بهشت است؛ چهره اش مانند ماه درخشنده است و بر بدن مبارکش، جامه هایی است از نور.

۱- مفاتیح الجنان، ص ۵۳۰.

۲- منتهی الآمال، ج ۲، ص ۷۶۲.

ج. کوکب دری

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمود:

المهدی رجلٌ من ولدی وجهُهُ كالكوكب الدّرّی؛^(۱)

مهدی مردی از فرزندان من است و چهره اش مثل ستاره تابناک است.

اگر از چهره ماهت فتد یکسو نقاب آن گه

نمی ماند دگر از ماه و از خورشید آثاری

اگر در ک حضورت نیست تقدیرم چه می گردد

نقاب از چهره از بهر خدا یک لحظه برداری

محبت امام صادق به پسر خدیجه

اشارة

در دعای ندبه می خوانیم که امام صادق علیه السلام چگونه نسبت به فرزند خدیجه کبریٰ علیها السلام حضرت بقیه الله عجل الله فرجه اظهار محبت می نماید تا جائیکه می فرماید بآبی آنت و أمّت، و نَفْسِي لَكَ الْوِقَاءُ وَالْحَمَى.^(۲)

پدر و مادرم فدای تو، جانم نگهدار و حامی ذات پاک تو باد

فضائل خدیجه جده امام زمان

۱. مبارات خدا به خدیجه

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم به دستور خدا قرار شد برای چهل شبانه روز از حضرت

۱- منتخب الاثر، ص ۲۳۹.

۲- منتخب الاثر، ص ۲۳۹.

خدیجه علیها السلام کناره گیری کند تا زمینه سازی انعقاد نطفه کوثر قرآن حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها انجام شود لذا برای آنکه حضرت خدیجه علیها السلام گمان نکند که پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم قهر کرده توسط جناب عمار یاسر پیام فرستاده: به خدیجه بگو: نیامدنم به منزل چهل شبانه روز به دستور خداست تا امر خدا جاری شود و بدان که خدای متعال هر روز به تو در مقابل فرشتگان مباهات می کند [\(۱\)](#)

۲. جهاد مالی خدیجه از زبان پیامبر

الف: ما قام و لا استقام دینی [إِلَّا بِشَيْئَين](#): مال خدیجه و سیف علی بن ابی طالب علیهمما السلام [\(۲\)](#)

دین من قوام پیدا نکرد و استقامت نکرد مگر به دو چیز: مال حضرت خدیجه علیها السلام

و شمشیر امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام

ب: خدیجه! و آینَ مثلُ خدیجه؟ صَدَقْتُنی حینَ كَذَبَنِي النَّاسُ، وَ آزَرَتْنی عَلَى دِينِ اللَّهِ، وَ أَعَانَتْنی عَلَيْهِ بِمَا لَهَا [\(۳\)](#)

خدیجه! کجا مانند خدیجه پیدا می شود. زمانی که مردم را تکذیب کردند او مرا تصدیق کرد و ایمان آورد. و مرا برای اقامه دین خدا یاری کرد. و در پایداری دین خدا با مال خویش مرا کمک کرد.

۳. خدیجه انتخاب شده خدای

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: إِنَّ اللَّهَ اخْتَارَ مِنَ النِّسَاءِ أَرْبَعَ: مَرِيمٍ وَ آسِيَةً وَ

۱- بحار ج ۴۳ ص ۵۳

۲- شجره طوبی ص ۲۲۲

۳- بحار الانوار ج ۴۳ ص ۱۳۱ – سفینه البحار ج ۱ ص ماده «خدج»

خَدِيْجَه (۱) و فاطمہ. خدای متعال از میان زنان نمونه و تاریخ-ساز چهار زن را برگردید: مریم، آسیه و خدیجه و فاطمہ.

۴. خدیجه برترین زنان بهشت

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: أَفَضَلُّ نِسَاءٍ أَهْلَ الْجَنَّةِ خَدِيْجَه بِنْتُ خَوَالِدٍ، وَفَاطِمَهُ بِنْتُ مُحَمَّدٍ، وَآسِيَهُ بِنْتُ مُزَاحِمٍ وَمَرِيمُ بِنْتُ عَمَرَانَ. (۲)

برترین و پرفضیلت ترین زنان بهشت اینانند: خدیجه دختر خویلد. فاطمہ دختر محمد صلی الله علیه و آله و سلم، آسیه دختر مزاحم، مریم دختر عمران.

۵. بهشت مشتاق خدیجه

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: إِسْتَأْقَتِ الْجَنَّةُ إِلَى أَرْبَعِ مِنَ النِّسَاءِ: مَرِيمٌ بِنْتُ عَمَرَانَ، وَآسِيَهُ بِنْتُ مُزَاحِمٍ زَوْجَهُتْ فِرْعَوْنَ وَهِيَ زَوْجُهُ النَّبِيِّ فِي الْجَنَّةِ، وَخَدِيْجَهُ بِنْتُ حَوَالِدٍ زَوْجُهُ التَّبِيِّ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَهُ وَفَاطِمَهُ بِنْتُ مُحَمَّدٍ (۳)

بهشت مشتاق چهار زن

۱. مریم دختر عمران ۲. آسیه دختر مزاحم همسر فرعون که در بهشت همسر پیامبر مکرم اسلام است ۳. خدیجه دختر خویلد همسر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم در دنیا و آخرت ۴. فاطمہ دختر محمد صلی الله علیه و آله و سلم

۱- فروغ آسمان حجاز خدیجه ص ۲۵

۲- تفسیر قرطبی ج ۲ ص ۱۳۲۵، بحار الانوار ج ۴۳ ص ۹

۳- بحار الانوار ج ۴۳ ص ۵۳

۶. خدیجه از کملین روزگار

پیامبر عظیم الشان السلام فرمودند: كَمْلَ مِنَ الرِّجَالِ كَثِيرٌ وَ لَمْ يَكُنْ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا أَرَبَعٌ: آسِيَةُ بْنُتُ مُرَاحِمٍ امرأةُ فرعون، وَ مَرِيمَ بْنَتِ عِمَرَانَ، وَ خَدِيجَةُ بْنَتُ حُوَيْلَدٍ وَ فَاطِمَةُ بْنَتُ مُحَمَّدٍ. (۱)

بسیاری از مردان در کمال به نقطه اوج می رسیدند ولی از میان زنان فقط چهار زن به قله کمال رسیدند: آسیه، مریم، خدیجه و فاطمه.

۷. سلام خدا به خدیجه

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: جبرئیل امین نزد من آمد و فرمود: ای پیامبر خدا! این خدیجه است بندۀ خاص و پراخلاص بارگاه پروردگار.

فَاقْرُأْ عَلَيْهَا السَّلَامَ مِنْ رَبِّهَا وَ مِنِّي وَ بَشِّرْهَا بِيُبَيْتِ فِي الْجَنَّةِ مِنْ قَصْبٍ لَا صَاحِبٌ وَ لَا نَصْبٌ (۲)

هنگامی که خدیجه نزدت آمد. سلام پروردگارت را به او برسان. سپس سلام مرا به او برسان. و به او بشارت بده به خانه ای باشکوه از یک قطعه از زبرجد (۳) در بهشت که هیچ رنج و نارامی در آن وجود ندارد.

۱- الكشاف ج ۴ ص ۵۷۳

۲- صحيح بخاری ج ۵ ص ۱۱۲

۳- منظور از خانه بلورین در بهشت قصری است که از یک گوهر توانخالی است نه آنکه از قطعه های مختلف ساخته شده باشد. بحار الانوار ج ۱۶ ص ۸

۸. دفاع خدیجه از محمد صلی الله علیه و آله

وقتی حضرت خدیجه علیها السلام با محمد ازدواج نمود مردان قریش او را سرزنش کردند که با وجود خواستگارانی از سران قریش و بزرگان عرب و امراء چگونه شد که با یتیم ابوطالب که هیچ سرمایه و امکاناتی ندارد ازدواج کند و مهریه اش را از مال خودش قرار دهد لذا زنان قریش را به مهمانی دعوت کرد پس از پذیرایی اینگونه فرمود:

معاشر النساء بَلَغْنِي أَنَّ بَعْوَلَتَكُنْ عَابِرَاً عَلَىٰ فِيمَا فَعَلْتُهُ، مِنْ أَنِّي تَرَوَجْتُ مُحَمَّداً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَأَنَّا أَسْئَلُكُمْ هَلْ فِيكُمْ مِثْلُهِ؟ أَوْ فِي بَطْنِ مَكَّهِ شَكَلَهُ مِنْ جَمَالِهِ وَكَمَالِهِ وَفَضْلِهِ وَإِخْلَاقِهِ الرَّضِيَّهُ وَأَنَا قَدْ أَخَذْتُهُ لِاجْلِ ما قَدْ رَأَيْتَ مِنْهُ^(۱)

ای زنان قریش! به من خبر داده اند که همسران شما از من عییجویی کرده اند در اینکه با حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم ازدواج کردم و مهریه ام را از مال خویش پرداخته ام! و من از شما می پرسم آیا در میان مردانتان همانندی برای او سراغ دارید؟ آیا در شهر مکه کسی در جمال و کمال و فضایل اخلاقی و نفسانی به پای او می رسد.

و من به جهت آن کمالاتی که از او مشاهده کردم انتخاب نمودم.

۹. ملاک انتخاب خدیجه، پیامبر را

حضرت خدیجه علیها السلام توسط کسی پیغام داد به پیامبر که

نزد او بیاید وقتی حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم حاضر شد حضرت خدیجه علیها السلام خطاب به او فرمود: یا بنَ عَمَ ائْتِي رَغْبَتُ فِيكَ لِقَرَابَتِكَ مَنِي و شَرْفِكَ فِي قَوْمِكَ، وَ امَانَتِكَ عِنْدَهُمْ، وَ حُسْنِ خُلُقِكَ، وَ صَدَقَ حَدِيثَكَ [\(۱\)](#)

ای پسرعمو! من به خاطر خویشاوندی، شخصیت، امانت داری، خوش اخلاقی و راستگویی تو در میان قوم، مشتاق و شیفته تو شده ام.

۱۰. هستی خدیجه فدای محمد

حضرت خدیجه سلام الله علیها خطاب به عمویش ورقه بن نوفل گفت: ای عمو! کلید تمام خزانه های اموال را نزد حبیم محمد صلی الله علیه و آله و سلم ببر و از جانب من به او بگو:

ان هذه جميعها هدية له و هي ملكه يتصرف فيها كيف يشاء، ان مالي و عبيدي و جميع ما أملك و ما هو تحت يدي فقد و هبته لمحمد صلی الله علیه و آله و سلم اجلالاً و اعظاماً له. [\(۲\)](#)

تمامی اموال هدیه است به محضراو تمامی آن ملک اوست که هر گونه تصرفی که می خواهد در آن بکند، آنچه از مال و برده گان و املاک دارم و آنچه که در آن تصرف می کنم، تمامی آن هبته است به محمد صلی الله علیه و آله و سلم تا احترام و تعظیمی باشد از من به ساحت با عظمت او.

۱- الصحيح من سیره النبي ج ۲ ص ۱۱۵ – سیره ابن هشام ج ۱ ص ۱۹۹

۲- بحار الانوار ج ۱۶ ص ۷۱

و خودش را به عنوان «کنیز محمد» معرفی نمود و آنا جاریتک [\(۱\)](#)

۱۱. وصیت خدیجه

هنگامی که بیماری ام المومین حضرت خدیجه کبری سلام الله علیها شدت یافت از پیامبر خواست تا به وصایای او گوش فرا دهند عرضه داشتند:

«یا رسول الله اسمع وصایای»

وصیت اول (طلب حلالیت): اعفني يا رسول الله فَإِنِّي قاصِرٌ فِي حَقِّكَ. ای پیامبر خدا، مرا عفو کنید به خاطر کوتاهیم در ادائی حقوقان!! [\(۲\)](#)

پیامبر صلی الله علیه و آلہ فرمودند: حاشا و کلّا. ما رأيْتُ منكِ تصصیرًا. فَقَدْ بَلَغْتِ جَهَدَكِ وَ تَعَبَتِ فِي دَارِي غَايَةَ التَّعَبِ، وَ هرگز چنین چیزی نیست، من از شما کوتاهی ندیده ام، شما آخرین توان و تلاش را در ادائی حقوق رسالت انجام داده اید و بیشترین سختی ها در زندگی با من متحمل شده اید و تمام اموالتان را در راه خدا صرف نموده اید

وصیت دوم (سفرش به فاطمه): اوُصیکَ ببهذه و اشارت الى فاطمه سلام الله علیها فانها یتیمهٰ من بعدي فلا يؤذیها أحدٌ من نساء قريش، و لا يلطمن خَدَّها، و لا يصْحَنَ و جهها، و لا يرinya مکروهاً. [\(۳\)](#)

۱- سفینه البحارج ۱ماده (خدج)

۲- سفینه البحارج ۱ماده (خدج)

۳- سفینه البحارج ۱ماده (خدج)

وصیت می کنم شما را به دخترم فاطمه زهرا سلام الله علیها (که کنار مادرشان نشسته بود) ایشان پس از من یتیم و غریب و تنها می شود، پس کسی از زنان قریش او را اذیت نکند او را سیلی نزنند، و بر او فریاد نکشند و با او به سختی و درشتی رفتار نکنند.

وصیت سوم (طلب عبا): اما الوصیه الثالثة. فانی اقولها لابنتی فاطمه و هی تقول لك، فَإِنِّي مُسْتَحِيْهُ مِنْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ.

وصیت سوم را به دخترم فاطمه سلام الله علیها می گویم و ایشان به شما بازگو می کند زیرا ای رسول خدا! از شما خجالت می-کشم.

فقام النبی صلی الله علیه و آله و سلم و خَرَجَ من الحجره، سپس خدیجه به حضرت زهرا علیها السلام فرمود: يا حبیبتی و قُرَّة عینی، قولی لا بیک إِنْ أُمِّی تَقُولُ: انا خائفةٌ من القبر. اُریدُ منک ردائک الذی تلبسه حين نزولِ الوحی، تکفّنی فیه.

ای حبیبه من، و ای نور چشمانم، به پدرت بگو، مادرم می گوید: من از قبر در هراسم و از شما می خواهم آن ردایی که هنگام نزول وحی می پوشید، کفن من قرار دهید.

فخرجت فاطمه علیها السلام و قالت لابیها ما قالت امّها خدیجه علیها السلام .

پس حضرت فاطمه وصیت مادرشان را به پیامبر بازگو کردند.

فقام النبی صلی الله علیه و آله و سلم و سَلَّمَ الرداء الى فاطمه سلام الله علیها و جاءت به إِلَى امّها فَسَرَّتْ به سروراً عظیماً.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم برخواستند و ردائی که هنگام نزول وحی به شانه مبارک می افکندند را به صدیقه طاهره علیها السلام دادند و ایشان آن

را برای مادرشان حضرت خدیجه آوردند حضرت خدیجه به شدت خوشحال شد.

۱۲. کفن بهشتی برای خدیجه

وقتی روح مطهر خدیجه به ملکوت اعلیٰ پیوست پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم او را غسل و حنوط کردند و خواستند که در همان رداء مخصوص کفن کنند که جبرئیل نازل شد و گفت: يا رسول الله! ان الله يُقرئك السلام و يخصك بالتحية والاكرام ويقول لك يا محمد! ان كفن خديجه من عندنا، فانها بذلت ما لها في سبيلنا. اي رسول خدا! خدائی متعال سلامت می رساند و تو را با بهترین و گرامی ترین درودها و احترام ها مخصوص می گرداند و به تو می گوید: اي حبیب ما! کفن خدیجه با ماست چون او همه دارائی اش را در راه ما بخشد.

فجاء جبرئيل بكفن وقال: يا رسول الله! هذا كفن خديجه و هو من أكفان الجنَّه أهدى الله إليها.

پس حضرت جبرئیل کفنی آورد و گفت: ای رسول خدا، این کفن از بهشت است و خداوند آن را به حضرت خدیجه علیها السلام هدیه نموده است.

فَكَفَّنَهَا رَسُولُ اللَّهِ بِرَدَائِهِ الْشَّرِيفِ أَوَّلًا وَ بِمَا جَاءَ بِهِ جَبَرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ ثَانِيًّا، فَكَانَ لَهَا كَفَنًا، كَفْنٌ مِّنَ اللَّهِ وَ كَفْنٌ مِّنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ . [\(۱\)](#)

سپس رسول خدا حضرت خدیجه را ابتدا با رداء خودشان کفن

۱- سفینه البحارج ۱ماده (خدج)

گردند و سپس با کفنی که جبرئیل آورده بود پس حضرت خدیجه در دو کفن دفن شد یکی از الله یکی از رسول الله.

۱۳. شفاعت خدیجه از شیعیان

شخصی از امام صادق علیه السلام پرسید: منظور از حجاب بین بهشتیان و دوزخیان چیست و طبق آیه ۴۶ سوره اعراف «و بینها حجاب و علی الاعراف رجالَ يَعْرِفُونَ كُلًا بِسِيمَاهُمْ...»

حضرت فرمود: «آن حجاب، سوری و دژی بلند است بین بهشت و دوزخ.»

پس فرمود: قائم علیه محمد و علی و الحسن والحسین فاطمه و خدیجه علیه السلام .

فینا دون: أَيَّنَ مَحَبُّونَا؟ أَيَّنَ شَيْعَتْنَا، فَيَقِيلُونَ إِلَيْهِمْ. فَيَعْرِفُونَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ وَأَسْمَاءِ آبَائِهِمْ.

بر فراز آن سور (اعراف) حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم، حسن و حسین علیها السلام، فاطمه و خدیجه علیهم السلام قرار دارند. فریاد می زنند: دوستان ما کجايند؟ شیعیان ما کجايند؟ دوستان و شیعیان به سوی آنها روانه می گردند. آنها دوستان و شیعیان را با نامهای خودشان و نامهای پدرانشان می شناسند. آنگاه دست شیعیان و دوستان را می گیرند و آنها را از گذرگاه و گردنۀ اعراف و پل صراط عبور می دهند و روانه بهشت می کنند [\(۱\)](#)

۱- کنز الفوائد ص ۸۹ به نقل خدیجه همسر پیامبر محمدی اشتهازدی ص ۲۸۱

۱۴. رجعت حضرت خدیجه هنگام ظهور مهدی

آیات متعدد و حدود پانصد روایت دلالت بر رجعت دارند یعنی در عصر ظهور حضرت بقیه الله عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و بعضی از یاران آن حضرت و اولیاء الهی به دنیا مراجعه می کنند و مدتی در دنیا زندگی می کنند و از دشمنان انتقام می گیرند. امام صادق علیه السلام خطاب به مفضل بن عمر فرمود: سپس امام حسین علیه السلام در حالیکه به خونش رنگین است همراه یاران شهیدش در کربلا ظاهر می شوند هنگامی که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم او را با این وضع می بیند گریه می کند اهل آسمان ها و زمین در گریه او می گریند.

در جانب راست امام حسین علیه السلام حضرت حمزه، و در طرف چپ او حضرت جعفر طیار حرکت می کنند. در این هنگام حضرت خدیجه علیها السلام می آید در حالی که حضرت محسن فرزند شهید حضرت فاطمه، را در آغوش گرفته همراه فاطمه بنت اسد (مادر حضرت علی علیه السلام) می آیند و بلند بلند گریه می -کنند. حضرت زهرا علیها السلام مادر محسن علیه السلام پشت سر آنها می آید و فریاد می زند: هذَا يَوْمَكُمُ الَّذِي كُتُبْتُمْ تُوعَدُونَ، این همان روزی است که به شما وعده داده می شد. [\(۱\)](#)

آنگاه امام صادق علیه السلام گریه کرد به طوری که محاسن اش کشمش خیس شد، مفضل نیز گریه طولانی نمود. [\(۲\)](#)

آری رحلت شهادت گونه حضرت خدیجه علیها السلام در سال دهم بعثت

۱- انبیاء آیه ۱۰۳

۲- بحار الانوار ج ۵۳ ص ۲۳

دهم ماه مبارک رمضان در مکه معظم واقع شد و در قبرستان ابوطالب در دامنه کوه حجرون مدفون گشت.

مدح خدیجه

ای خو گرفته با نَفَسْت عطر احمدی

ای پیشتر ز بعثت احمد محمدی

ای بارها سلام ترا بر رسول خود

ابلاغ کرده ذات خداوند سرمدی

چون شمع در فروغ نبوت گدانختی

پیش از نزول وحی نبی را شناختی

ای بر تو لحظه لحظه سلام پیمبران

خاک دِر تو سجده گه خیل سروران

پیش از پیمبری پیمبر به روی او

چشم تو دید آنچه ندیدند دیگران

در قلب تو کتاب کمالش نوشته شد

سر خط مادریت به آلس نوشته شد

بی دامن تو ختم رسیل کوثری نداشت

نخل بلند آرزوی او بری نداشت

حتی علی که جان عزیز پیغمبر است

در ملک بی حدود خدا همسری نداشت

ای هممدم رسول خدا در نزول وحی

ای دامن تو مرکز نور بتول وحی

تو وصل بر رسول و زهستی جدا شدی

تو آفتاب بیت سراج الهدی شدی

نیزار وحی مثل علی شیر مرد داشت

ای شیرزن تو تالی شیر خدا شدی

دارایی تو هدیه به پروردگار شد

در جنگ اقتصاد نبی ذوالفقار شد

تو دیگر و زنان جهان جمله دیگرند

سادات عالمت پسرانند و دخترند

دارایی تو، تیغ علی، خلق مصطفی

در پیشبرد فتح نبوّت برابرند

دامان پاک تو ثمرش یازده ولیست

این رتبه ات بس است که داماد تو علیست

در دور بت پرستی و تاریکی حجاز

بودت رخ نیاز به درگاه بی نیاز

پیش از نزول وحی الهی تو و علی

خواندید با رسول خدا در حرم نماز

چون تو که با رسول خدا همسری کند

دُرّ یتیم آمنه را مادری کند

ای تکیه گاه خواجه ی لولاک شانه ات

ای لحظه لحظه ذکر محمد ترانه ات

به یازده ستاره ی توحید، آسمان

روی منیر فاطمه خورشید خانه ات

در بیت آفتاب مه تام کیست، تو

اول زن مجاهد اسلام کیست، تو

پیغمبر خدا به تو عرض اراداتش

زهراست هم کلام تو پیش از ولادتش

گویی که با تو گرم سخن بود فاطمه

حتی به لحظه های غروب شهادتش

با آنکه سالها ز جهان چشم بسته ای

انگار دور بستر زهراء نشسته ای

ای اُم پاک نبی ام مومنین

ای مادر بزرگ امامان راستین

روزی که یار هر دو جهان یاوری نداشت

روزی که آن معین بشر بود بی معین

مردانه ایستادی و کردی حمایتش

تا جاودانه ماند چراغ هدایتش

ای قامتت به قائم توحید قائمه

دشمن شدند با تو دغل دوستان همه

از هست خویش دست کشیده و ذات حق

بخشید گوهری به تو مانند فاطمه

الحق تویی تو که کغو پیمبری

شاپرکه ای که بهر نبی کوثر آوری

آزرد ای فرشته فرشته حق اهرمن ترا

زخم زبان زدند به هر انجمان ترا

از بس که ریخت عطر قداست پیکرت

پیراهن رسول خدا شد کفن ترا پیکرت

از بس بلند بود مقام و جلال تو

گردید سال حزن نبی ارتحال تو

روح مقدّست چو در بهشت به پرواز می شود

درهای غم به قلب نبی باز می شود

در فصل خردسالی و آغاز زندگی

بی مادری فاطمه آغاز می شود

اشک نبی برای تو ای جان پاک ریخت

بادست خویش بر تن پاک تو خاک ریخت

با رفتن تو یار محمد ز دست رفت

خورشید روزگار محمد ز دست رفت

شد حمله ور به گلشن دین لشکر خزان

تو رفی و بهار محمد ز دست رفت

زیبد که با هزار زبان در ثنای تو

«میشم» در قصیده بریزد به پای تو (۱)

زبان حال پیامبر در سوگ همسرش خدیجه

رفتی و داغت مانده بر دلم خدیجه

تاریک از این غم گشته محفلم خدیجه

دردم ندارد مرهمی

احمد ندارد همدمی

ای همسر من

ای یاور من

ای اولین مومن به آیینه خدیجه

کردی فدا جان در ره دینم خدیجه

ای غمگسار مسلمین

با رفنت گشتم حزین

ای همسر من

ای یاور من

خون چشم زهرا دخترت در این عزا شد

در کودکی با درد غربت آشنا شد

با قلب پر خون دخترت

در بر کشیده پیکرت

ای همسر من

ای یاور من

۱- حاج غلامرضا سازگار، متخلص به «میثم».

ترسم که از داغ تو زهرا جان سپارد

او طاقت هجران رویت را ندارد

تادید گانت بسته شد

از غصه دل شکسته شد

ای همسر من

ای یاور من

حیدر شده نوحه سرای ماتم تو

زانوی غم در برکشیده از غم تو

محزون ز هجرانت علی

گردیده گریانت علی

این همسر من

ای یاور من [\(۱\)](#)

غربت بی مادری

حرم گرید برای رحمه للعالمين امشب

فضای مکه دارد ماتم بانوی دین امشب

حریم وحی حق

شده ماتم سرا

رسول هاشمی

شده صاحب عزا

نشسته فاطمه در غربت بی مادری امشب

گرفته گرد غم آینه پیغمبری امشب

حریم وحی حق

شده ماتم سرا

رسول هاشمی

شده صاحب عزا

خدیجه رفت و شد صدیقه اطهر یتیم امشب

نبی سر در گریان آل پیغمبر یتیم امشب

حریم وحی حق

شده ماتم سرا

رسول هاشمی

شده صاحب عزا

کنار تربیش چشم رسالت گریه کرد امشب

ز داغ رحلت بانوی عصمت گریه کرد امشب

حریم وحی حق

شده ماتم سرا

۱- رازی اصفهانی.

رسول هاشمی

شده صاحب عزا

به عام الحزن محنت تازه شد داغ نبی امشب

خرانی شد گل نیلوفر باغ نبی امشب

حریم وحی تو امشبشه ماتم سرا

رسول هاشمی

[شده صاحب عزا \(۱\)](#)

در عزای ام المؤمنین

امشب زمین و آسمان را غم گرفته

زهرا برای مادرش ماتم گرفته

ای آسمان خون گریه کن در ماتم او

زیرا که امشب گریه کرده همدم او

امشب شب هجران دو دلداده باشد

شام وداع هسمری آزاده باشد

گرد یتیمی بر رخ زهرا نشیند

از بعد مادر رنگ شادی را نبیند

آئینه مهر و وفا و عشق بشکست

امشب علی گویا که مادر داده از دست

امشب خدیجه می رود از خانه وحی

تاریک شد در ماتمش کاشانه وحی

چشم از خدیجه برنمی دارد پیمبر

خون جگر از دیده می بارد پیمبر

یارب خدیجه عاشق و همراز من بود

در راه قرآن چون علی جانباز من بود

ای در غربی آشنایم ای خدیجه

ای جان نثار باوفایم ای خدیجه

در موج طوفان ها فداکاری نمودی

با مال و جان خود مرا یاری نمودی

در راه من زخم زبان ها را شنیدی

هر دردو محنت را به جان خود خریدی

ای هرنگاهت در خزان غم بهاران

در حفظ جانم پیکرت شد سنگباران

۱- جعفر رسول زاده کاشانی، متخلص به «آشفته».

لرzanده اشک دخترت عرش خدا را

سوزانده تنهايی او دل های ما را

۱۳ ماه رمضان نزول کتاب انجیل و یاد مهدی

اشاره

۱۳ ماه رمضان نزول کتاب انجیل و یاد مهدی

(۱)

«انجیل» نام کتاب حضرت عیسی بن مریم علیه السلام می باشد.

نام این کتاب دوازده بار در قرآن مجید ذکر شده است قرآن، انجیل را کتاب خدا می داند ولی آن انگلی را کتاب آسمانی می خواند که مشتمل بر احکام و تکاليف بشر باشد، زندگی او را تنظیم کند و سر و سامان بخشد، چنان که شأن ادیان الهی است گویند: انجیل های کنونی نزد مسیحیان چهار است: انجیل مرقس که از همه انجیل، قدیم تر است و به احتمال قوی در شهر انتاکیه در حدود سال های ۶۵ – ۷۰ میلادی به تحریر درآمده است. انجیل متی و لوقا پس از مرقس و انجیل یوحنا. شصت سال پس از مسیح یعنی سال ۹۳ میلادی نوشته شده است، لازم به ذکر است که مسیحیان در کنار چهار انجیل، به مجموعه ای دیگر مکتوبات و رسالات اعتقاد دارند که

۱- محدث قمی (نیز در کتاب هدیه الانام الى قایع الایام قائل به نزول انجیل در دوازدهم ماه رمضان است. عن حفص بن غیاث عن الصادق (قال: قال النبي : ﴿نَزَّلْتُ صُورَهٗ ابْرَاهِيمَ فِي أَوَّلِ لَيْلَةٍ مِّنْ شَهْرِ رَمَضَانَ، وَأَنْزَلْتُ التَّوْرَاةَ لِسِيتَ مَضَّيْنَ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ، وَأَنْزَلْتُ الْأَنْجِيلَ، لِثَلَاثِ عَشَرَةَ لَيْلَةً فَلَمْ يَنْزَلْ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ، وَأَنْزَلَ الرَّبُورُ لِثَمَانِ عَشَرَ خَلْوَةً مِّنْ شَهْرِ رَمَضَانَ، وَأَنْزَلَ الْقُرْآنَ فِي ثَلَاثِ وَعِشْرِينَ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ﴾. حفص بن غیاث گوید: امام صادق (از قول پیامبر) فرمود: صحف ابراهیم (در شب اول ماه رمضان نازل شد، و تورات در شب ششم ماه رمضان و انجیل در شب سیزدهم ماه رمضان نازل شده، و زبور در شب هیجدهم ماه رمضان و قرآن در شب بیست و سوم ماه رمضان نازل شده است. اصول کافی (ترجمه شیخ محمد باقر کمرئی) کتاب فضل القرآن، ج ۴، ص ۴۴۴.

به آن مجموعه آن‌ها «عهد جدید» اطلاق می‌نمایند. به هر تقدیر آن‌چه که برای هدایت آدمیان توسط حضرت عیسیٰ علیه السلام آورده شده، از دسترس ما خارج است و آن‌چه که به نام انجیل در کتاب مقدس دیده می‌شود، محصول تلاشِ مسیحیان و رسولان دوره‌ی اول مسیحیت می‌باشد. [\(۱\)](#)

منجی نزد مسیحیان

حضرت عیسیٰ علیه السلام مبعوث شد تا مردم را بشارت دهد کلمه «انجیل» از لغت یونانی گرفته شده و به معنای «خبر خوش» و بشارت به رهایی آمده است. این بشارت همان قیام سکوت خداوند و یا به تعبیر دیگری می‌توان از آن به حکومت توحیدی در سطح کره زمین یاد نمود.

در کتاب مقدس می‌خوانیم: «بر من واجب است تا تمام شهرها را به ملکوت خدا بشارت دهم و برای این امر فرستاده شده‌ام». [\(۲\)](#)

در انجیل متی آمده است: «حضرت عیسیٰ در جمیع شهرها و دهات سیر می‌کرد و در مجتمع آنها مردم را تعلیم و به ملکوت بشارت می‌داد». [\(۳\)](#)

در کلمات حضرت مسیح کلمه «فرزنده انسان» را یا به چشم می‌خورد، در انجیل متی آمده است: «به حق می‌گوییم که از میان

- ۱- روز شمار قمری، ص ۲۵۲.
- ۲- موعودشناسی، ص ۲۵۲.
- ۳- موعود شناسی، ص ۱۱۴ – انجیل متی، ۹/۶۲/۳۵

حاضرین در این مکان کسانی هستند که مرگ را نمی چشند تا اینکه «فرزند انسان» را مشاهده نموده که در ملکوتش می آید.

(۱)

و نیز می خوانیم: «به همین جهت آماده باشید، در ساعتی که انتظار آن را نمی کشید «فرزند انسان» خواهد آمد. (۲)

مفهوم از «فرزند انسان» کیست؟

مسیحیان در صدد آن هستند که بر حضرت مسیح منطبق سازند، ولی از قرائی و شواهد موجود استفاده می شود که مقصود از «فرزند انسان» شخصی غیر از مسیح است که همان حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف باشد.

الف: در انجیل یوحنا از حضرت مسیح می خوانیم: «من طالب مسجد و عظمت خود نیستم در آنجا کسی است که آن را می طلبد و حکم می کند. (۳)

ب: از عباراتی که در انجیل متی آمده به خوبی استفاده می شود که «فرزند انسان» در آن عبادات غیر از حضرت مسیح است که در آخر الزمان به جهت پیاده کردن ملکوت خداوند ظهور کرده و عیسی بن مریم او را متابعت و مشایعت خواهد نمود.

زمان ظهور منجی در انجیل

از برخی عبادات انجیل به دست می آید که وقت ملکوت آسمان ها

۱- موعود شناسی، ص ۱۱۴ _ کتاب مقدس، عهد جدید، انجیل متی، ص ۸۲ _ ۸۴، رقم ۱۳ _ ۲۸ .

۲- موعود شناسی، ص ۱۱۴ . _ کتاب مقدس، عهد جدید، انجیل یوحنا، ص ۳۱۷، رقم ۵۰ .

۳- موعود شناسی، ص ۱۱۴ . _ کتاب مقدس، عهد جدید، انجیل یوحنا، ص ۳۱۷، ۴۴/۱۰۵ .

که همان حکومت عدل جهانی توحیدی در روی زمین است، «آخر الزمان» معین شده است.

حضرت عیسیٰ علیه السلام در مورد مقدمات برپایی ملکوت خداوند می فرماید: «و زود است که خبر از جنگ‌ها و شایعات بشنوید، مباداً که فرع کنید، زیرا حدوث آن‌ها حتمی است، ولی نهایت عالم نخواهد بود. [\(۱\)](#)

و نیز می فرماید: «... آنکه تا نهایت باقی می‌ماند اوست کسی که خلاصی می‌یابد» [\(۲\)](#)

در این مطلب موافق روایاتی است که از رسول اکرم صلی الله علیه و آله رسیده اشاره دارد به اینکه «المهدی یخرج فی آخر الزمان» [\(۳\)](#) «مهدی در آخر الزمان خروج خواهد کرد».

علام ظهور منجی در انجیل

در انجیل متی آمده است: «... و در آن هنگام که عیسی در باغ زیتون نشسته بود شاگردانش به نزد او آمدند و با او خلوت کردند و از او سؤال نمودند: به ما بگو: در چه زمانی این امور تحقق خواهد یافت و علامت و نشانه آمدن تو و پایان عالم چیست؟ [\(۴\)](#)

و نیز می خوانیم: «و زود است که خبر از جنگ‌هایی می‌شنوید...

- ۱- موعودشناسی، ص ۱۱۵ _ کتاب مقدس، عهد جدید، انجیل متی، ص ۱۰۲، رقم ۶.
- ۲- موعودشناسی، ص ۱۱۵ _ کتاب مقدس، عهد جدید، انجیل متی، ص ۱۰۲، ۲۴/۱۰۳/۱۳.
- ۳- موعودشناسی، ص ۱۱۶ _ الغیبه طوسی، ص ۱۷۸.
- ۴- موعودشناسی، ص ۱۱۷ _ کتاب مقدس، عهد جدید، انجیل متی، اصلاح ۲۴، ص ۱۰۲، رقم ۳.

مبادا که فزع کنید زیرا وقوع آنها حتمی است» [\(۱\)](#)

و نیز آمده است: «و هنگامی که فرزند انسان در مجده عظمتمند می‌آید و در حالی که ملائکه او را همراهی می‌کنند بر روی مرش عظمتمند می‌نشینند و جمیع امّت‌ها نزد او محشور خواهند شد». [\(۲\)](#)

در انجیل لوقا آمده است: «فریسیون از او سؤال نمودند: چه زمانی ملکوت خداوند می‌آید؟ او در جواب فرمود: ملکوت خداوند غیر مترقبه می‌آید». [\(۳\)](#)

و نیز می‌خوانیم: «و هنگامی که خبر از جنگ‌ها و فتنه‌ها شنیدید نزع نکنید زیرا این امور باید در ابتدا تحقق یابد ولی این پایان عالم نیست. آن گاه به آنان فرمود: زود باشد که اُمتی بر اُمتی و مملکتی بر مملکتی قیام کند و زلزله‌های شدید و گرسنگی‌ها و قحطی‌ها در مکان‌های زیادی به وقوع پیوندد و زود است که امور خوفناک و نشانه‌های بزرگی حادث گردد». [\(۴\)](#)

اوصاد یاران منجی در انجیل

در انجیل مسیحیان اوصادی برای یاران منجی بشریت ذکر شده که به برخی از آنها اشاره می‌کنیم:

۱. اطاعت: در انجیل مرقس آمده است: «به حق به شما می‌گوییم:

۱- موعودشناسی، ص ۱۱۸ _ انجیل متی، ۶/۱۰۲ .۲۴

۲- موعودشناسی، ص ۱۱۸ _ کتاب مقدس، عهد جدید، انجیل متی، اصلاح ۲۵، ص ۱۰۷، رقم ۳۱ _ ۳۴

۳- موعودشناسی، ص ۱۱۸ _ انجیل لوقا، ۲۰/۲۵۲ .۱۷

۴- موعودشناسی، ص ۱۱۸ _ انجیل لوقا، ۲۱/۹ _ ۱۱ .۲۶۵

هر کس که همانند طفل، ملکوت خدا را نپذیرد در آن داخل نخواهد شد». (۱)

مثال به طفل اشاره به اطاعت مطلق است.

۲. عمل به احکام: در انجیل متی آمده است: «این گونه نیست که هر کس یا ربّ یا بگوید داخل در ملکوت آسمان ها شود، بلکه هر کس به خواست پروردگار عمل کند در آسمان هاست» (۲)

۳. استضعاف: در انجیل لوقا آمده است: «خوشابه حال شما ای فقرا، زیرا برای شماست ملکوت خداوند. خوشابه حال شما ای گرسنگان در امروز، زیرا در آینده سیر خواهید شد. خوشابه حال شما ای گریه کنندگان، زیرا در آینده خندان خواهید شد.

این در حالی است که در جای خود «ملکوت آسمان» به عصر ظهور تطبیق شده است». (۳)

و سعیت حکومت حضرت مهدی در انجیل از عهد جدید استفاده می شود که حکومت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف که از آن به ملکوت آسمان ها یا ملکوت خداوند برای فرزندانشان تغییر شده تمام روی زمین را فرا خواهد گرفت.

در انجیل لوقا آمده است: «در آینده مردمی از شرق و غرب و شمال و جنوب زمین آمده و بر سر سخره، در ملکوت خداوند خواهند

۱- موعودشناسی، ص ۱۱۷ – کتاب مقدس، عهد جدید، انجیل مرقس، ص ۱۵۷، رقم ۱۵.

۲- موعودشناسی، ص ۱۱۷ – کتاب مقدس، عهد جدید، انجیل متی، ۷/۵۶/۲۱

۳- موعودشناسی، ص ۱۱۷ – کتاب مقدس، عهد جدید، انجیل متی، ص ۲۱۰، رقم ۲۰ و ۲۱.

(۱) نشست)».

و در انجیل مَرْقُس می خوانیم: «و واجب است که قبل از آن به جمیع عالم بشارت داده شود». (۲)

در احادیث اسلامی نزی به این موضوع اشاره شده است: امام باقر علیه السلام می فرمایند:

«القائم مثلاً... يبلغ سلطانه المشرف والمغرب»، (٣) قائم از ما... حکومت او مشرق و مغرب عالم را فرا خواهد گرفت.

ابو داود به سندش از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم نقل کرده که فرمود: «وَيَهْلِكُ اللَّهُ فِي زَمَانِهِ الْمُلْكُ كُلُّهَا إِلَّا إِسْلَامٌ»؛
(۴) خداوند در زمان او (مهدی) اهل هه ملت ها به جز اسلام را هلاک خواهد نمود.»

بازگشت حضرت عیسیٰ به زمین در انجیل مطابق نصّ آیات قرآن و انجیل، حضرت عیسیٰ علیه السلام به آسمان رفت و در پایان تاریخ به زمین باز می‌گردد.

در انجیل یوحنا می خوانیم: «از من شنیدید که به شما گفتم: من می روم و دوباره به سوی شما باز می گردم.» (۵)

در قرآن نیز به نزول حضرت عیسیٰ علیه السلام اشاره شده است:

١٠. خداوند متعال می فرماید: «وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَمِنْ

- ١- موعودشناسی، ص ١١٦ _ انجیل لوقا، ٢٩/٢٤٢/١٣.
 - ٢- موعودشناسی، ص ١١٦ _ انجیل مرقس، ١٠/١٦٦/١٣.
 - ٣- موعودشناسی، ص ١١٦ _ کمال الدین، ص ٣٣٠، ح ١٦.
 - ٤- موعودشناسی، ص ١١٦ _ سنن ابی داود، ج ٢، ص ٣١٩، ح ٤٣٢٤.
 - ٥- موعودشناسی، ص ١١٦ _ کتاب مقدس، عهد جدید، انجیل یوحنا، ص ٣٣٩، رقم ٢٨ _ ٣٠.

الصالِحِينَ» (۱) و او (عیسی) در گهواره و به هنگام پیری با مردم سخن می گوید.»

می دانیم که حضرت عیسی علیه السلام سی سالگی به آسمان ها رفت، پس مقصود به پیری همان زمان نزول او از آسمان در آخر الزمان است.

۲. و نیز خداوند می فرماید: «وَإِنْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لَيُؤْمِنَّ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا» (۲) «و هیچ یک از اهل کتاب نیست مگر اینکه پیش از مرگش به او (میسیح) ایمان می آورد و روز قیامت بر آنها گواه خواهد بود.»

ضمیر «به» و «موته» به حضرت عیسی علیه السلام باز می گردد. از این آیه به خوبی استفاده می شود که حضرت عیسی در آخر الزمان از آسمان نزول کرده و مردم به او ایمان خواهند آورد. (۳)

۳. و نیز می فرماید: «وَإِنَّهُ لَعِلْمٌ لِلْسَّاعَةِ فَلَمَا تَمَّتَّرَنَّ بِهَا» (۴) «و همانا عیسی نشانه روشنی برای قیامت است پس در آن شک نداشته باشید.» (۵)

و نیز روایات شیعه و سنتی به نزول حضرت عیسی اشاره کرده است.

بخاری به سند خود از رسول خدا صلی الله علیه و آله نقل کرده است که فرمود:

۱- سوره آل عمران، آیه ۴۶.

۲- سوره نساء، آیه ۱۵۹.

۳- موعودشناسی، ص ۱۱۲؛ صحیح بخاری، ج ۴، ص ۱۴۳؛ درالمثور، ج ۲، ص ۲۴۱.

۴- سوره زخرف، آیه ۶۱.

۵- جامع البیان، ج ۴، ص ۱۴۳.

«کیف انتم اذا نزل ابن مریم فیکم و امامکم منکم؟»^(۱) «شما را چه می شود هنگامی که فرزند مریم در میان شما فرود آمده در حالی که امام شما از بین شماست.»

شیخ صدوق رحمه الله به سندش از محدث من مسلم ثقی نقل کرده که از امام باقر علیه السلام شنیدم که می فرمود: «القائم منا منصور بالرعب... و يتزل روح الله عیسی بن مریم، فیصلی، خلفه»^(۲) «قائم از ماست که با رعب و وحشت (که در قلوب مردم می افتد) یاری خواهد شد... و روح الله عیسی بن مریم فرود آمده و پشت سر او به نماز خواهد ایستاد.»

محل فرود آمدن حضرت عیسی

از روایات اسلامی استفاده می شود که مکان نزول حضرت عیسی علیه السلام در آخر الزمان سرزمین «دمشق» است.

طبرانی به سند خود از رسول خدا صلی الله علیه و آله نقل کرده که فرمود: ینزل عیسی بن مریم علیه السلام عند المناره البيضاء شرقی دمشق»^(۳) «عیسی بن مریم کنار مناره سفید قسمت شرق در سرزمین دمشق فرود خواهد آمد.»

ابن کثیر می گوید: «مسيح دجال خروج می کند، آن گاه مسيح از آسمان بر زمين فرود می آيد و محل فرود او کنار مناره سفید شرقی

- ۱- صحيح بخاری، ج ۴، ص ۱۴۳.
- ۲- کمال الدین، ص ۳۳۱، ح ۱۶.
- ۳- موعودشناسی، ص ۱۱۳؛ المعجم الكبير، ج ۱، ص ۲۱۷.

در دمشق هنگام نماز صبح است». [\(۱\)](#)

علت زنده ماندن حضرت عیسی تا کنون

حکمت بقا و زنده ماندن حضرت مسیح علیه السلام خصوصیاتی یافت می شود که در سایر انبیاء نبوده است، از قبیل ولادت بدون پدر، زنده کرده مردگان، به آسمان ها رفتن و دیگر خصوصیات.

۲. زنده بودن و بقای او برهان و دلیل و شاهدی بر غیبت امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف خواهد بود، زیرا بقای مسیح با عمری بیش از دو هزار سال، دلیلی بر امکان وجود و حیات حضرت مهدی علیه السلام در کمتر از این مقدار سال است، همان حکمتی که در روایات برای طول عمر حضرت خضر بیان شده است.

شیخ صدوq رحمه الله در «كمال الدين» به سند خود از امام صادق علیه السلام نقل می کند که فرمود: «... بلی، ان الله تبارک و تعالی لَمَا کان فی سابق علمه ان يقدّر من عمر القائم علیه السلام فی ایام غیته ما يقدّر، و علم ما يکون من انکار عباده بمقدار ذلك العمر فی الطول، طول عمر العبد الصالح فی غير سبب یوجب ذلك الا لعله الاستدلال به على عمر القائم علیه السلام و یقطع بذلك حجه المعاندين لثلا یكون للناس على الله حجه؟ [\(۲\)](#) ... آری، از آنجا که در علم سابق خداوند مقدّر شده بود که عمر قائم را در ایام غیتش طولانی می گرداند و می دانست که این مقدار طول عمر را بندگانش انکار می کنند، لذا عمر بنده صالحش را تنها به

۱- موعودشناسی، ص ۱۱۴؛ الفتن و الملائم، ص ۱۷۲.

۲- موعودشناسی، ص ۱۱۰ و ۱۱۱؛ کمال الدين. ص ۳۵۷، ح ۵۳.

جهت استدلال و شاهد آوردن عمر قائم علیه السلام طولانی کرد، و تا اینکه حجت و دلیل معاندین قطع گردد و برای مردم حجت و استدلالی بر خدا نباشد».

حکمت مشارکت حضرت مسیح در تشکیل حکومت جهانی

شرکت حضرت مسیح علیه السلام در تشکیل حکومت عدل توحیدی جهانی و مساعدت حضرت مهدی علیه السلام در این امر مهم جهاتی دارد که به برخی از آنها اشاره می کنیم:

۱. از آنجا که مسیحیان جماعت زیادی را از مردم عالم تشکیل می دهند، لذا با نزول او از آسمان و مشاهده معجزه از او، ایمان آورده و در حقیقت به جهت پیروی و اقتداء او به حضرت مهدی علیه السلام مسیحیان نیز تسلیم حضرت مهدی می شوند.

۲. در نتیجه جهت اول، فتح و پیروزی حضرت بر عالم سریع تر و آسان تر خواهد شد. و لذا به جهت ایمان مسیحیان به امام مهدی علیه السلام بدون جنگ و خونریزی بخش عظیمی از عالم تحت اختیار حضرت قرار خواهد گرفت.

منجی باوری در انجلیل

در انجلیل و ملحقات آن از عهد جدید، پنجاه مورد از مصلح و نجات دهنده ای سخن می گوید که در آخر الزمان ظهور خواهد کرد، آن موعد جهانی پس از تشکیل حکومت، با اقتدار عدل و سعادت عمومی را برای جهانیان به ارمغان می آورد. تا جایی که موجودات دیگر نیز از برکت عدالت گسترشی او بهره مند می گردند و درندگان

وحشی نیز خوی وحشیانه خود را از دست می دهنده و با دیگر حیوانات سازشی عادلانه می یابند. (۱)

فرازی از انجیل متی: «آن گاه بر کرسی جلال خود خواهد نشست، ... به اصحاب سمت راست خواهد گفت: «بیایید و ملکوتی را که از ابتدای عالم برای شما آماده شده است به میراث گیرید». (۲)

روز چهاردهم ماه رمضان و یاد مهدی عليه السلام

در چهاردهم ماه مبارک رمضان - که از ایام البیض و نورافشانی است - چند مطلب و واقعه قابل یادآوری است:

۱. شهادت مختار ثقی و همسر با ایمان او به دستور مصعب بن زبیر در سال ۶۷ ق.
۲. انتقام گیرنده اصلی و کلی امام حسین علیه السلام که «ثارالله» است، حضرت «بقيه الله» می باشد. در دعای ندبه می خوانیم: این الطالب بدم المقتول بکربلا.

در تفسیر آیه:

«وَمَنْ قُتِلَ مُظْلومًا فَقَدْ جَعَلَنَا لَوْلَيْهِ سُلْطَانًا فَلَا يَسْرُفُ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مُنصُورًا».^(۳)

هر کس مظلوم کشته شود، پس برای ولی او سلطنت (حق قصاص قرار دادیم)، نباید در قتل زیاده روی کند.

۱- انتظار موعود، شماره ۱۵، ص ۱۴۳.

۲- کتاب مقدس، عهد جدید، انجیل متی، باب ۲۵، بند ۳۱ _ ۳۴، ص ۴۴.

۳- اسراء: ۳۳.

از امام صادق علیه السلام روایت شده است که فرمود:

ان الآیه نُزلت فی الحسین علیه السلام لوقْتٍ ولیه أَهْلَ الارض به ما کان سرف و ولیه القائم عجل الله تعالى فرجه الشریف . [\(۱\)](#)

این آیه، در شأن امام حسین علیه السلام نازل شده است. او کسی است که مظلوم کشته شده. ولی او قائم علیه السلام است که حق قصاص به او داده شده است. اگر همه اهل زمین را به سبب این جرم بزرگ بکشد، اسراف نکرده است.

۳. حال که انتقام اصلی به دست یداللهی حجت ابن الحسن علیه السلام با پرچم «یا لثارات الحسین (ای خون خواهان حسین)» می باشد، از خدا بخواهیم که ما را هم در رکاب آن حضرت قرار دهد.

در زیارت عاشورا این خواسته را به درگاه خدای متعال عرضه می نمائیم.

فاسئلُ الله العَزِيزِ اکرم مقامک و اکرمی بک ان یرزقنى طلب ثارک مع امام منصورمن اهل بیت محمد صلی الله علیه و آله و سلم . [\(۲\)](#)

پس از خدایی که مقام تو را بلند و گرامی داشت و مرا هم بواسطه دوستی تو عزت بخشید از او درخواست می کنم که روزی من گرداند تا با امام منصور از اهل بیت محمد صلی الله علیه و آله خون خواه تو باشم. امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود: قسم به خدا که البته من و این دو فرزندم حسن و حسین کشته می شویم و البته خداوند مردی از فرزندانم را در آخرالزمان بر می انگیزد که خون های ما را مطالبه می کند، البته او

۱- تفسیر برهان، ج ۲، ص ۴۱۹.

۲- مفاتیح الجنان، زیارت عاشورا.

از نظر مردم غایب می شود تا اهل ضلالت از آنان جدا شوند به طوری که جاهلان بگویند: خدای را در آل محمد نیازی نیست. [\(۱\)](#)

طبرسی در کتاب احتجاج از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در خطبه غدیر نقل کرده است که فرمود:

اگاه باشید! خاتم امامان امام مهدی عجل الله تعالى فرجه الشریف می باشد، آگاه باشید، اوست چیره شونده بر همه دین، اوست انتقام گیرنده از ظالمین، اوست فاتح و منهدم کننده دژها، اوست که تمام قبائل اهل شرک را نابود می سازد، اوست که خوبیهای تمام اولیای حق را می گیرد، اوست که از دریای ژرف می نوشاند، اوست که هر کسی را بر اساس فضل و شایستگی سمت می دهد، او برگزیده و منتخب خداوند است، او وارث همه علوم و محیط بر همه آن هاست، اوست که از پروردگار خود خبری میدهد و حقائق ایمان به او را مطلع می سازد، اوست که صاحب رشاد و سداد در رای و عمل می باشد، امور دین به او تفویض و واگذار شده و پیغمبران و امامان پیشین به او مژده داده اند، او حجت باقی است و بعد از او حجتی نیست و حقی نیست مگر با او، و نوری نیست جز نور او، کسی بر او غالب و منصور نمی شود. او ولی خداوند در زمین و حاکم الهی بر خلائق و امین پروردگار در ظواهر و اسرار است... [\(۲\)](#)

۱- مکیال المکارم، ج ۱، ص ۱۸۰؛ بحار، ج ۲، ص ۱۱۲.

۲- مکیال المکارم، ج ۱، ص ۱۱۲؛ احتجاج طبرسی، ج ۱، ص ۸۰.

نیمه رمضان و یاد مهدی علیه السلام

اشاره

در نیمه ماه مبارک رمضان که ولادت با سعادت کریم اهل بیت، امام حسن مجتبی علیه السلام است، یاد اور چند مطلب می‌شویم:

۱. شیاهت

امام حسن علیه السلام شبیه ترین مردم به رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم از جهت صورت و سیرت بوده است. [\(۱\)](#)

همانطور حضرت مهدی علیه السلام این گونه است که جدش پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمود:

مهدی علیه السلام در شکل و شمایل و اخلاق و رفتار شبیه ترین مردم به من است. [\(۲\)](#)

این هلال از طرف باغ جنان می‌آید هوش باشید که ماه رمضان می‌آید

در شب اول این ماه پی ماه، مرو ماه این ماه شب نیمه آن می‌آید

۲. کرامت

ولادت امام حسن علیه السلام ولادت «کرامت» و صلح و صفات؛ همان گونه حضرت مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف صلح و صفا را بر سراسر گیتی حاکم می‌کند و

۱- قال الصادق: «كان الحسن أشبه الناس برسول خلقاً و سبوداً و هدياً»؛ (ارشاد مفید، ج ۲، ص ۵).

۲- کمال الدین، ج ۱، ص ۴۸۴. قال رسول الله: «... مهدی امتي اشبه الناس بي في شمائله و اقواله و افعاله...»؛

آن قدر کرامت دارد که مال را به وفور و بی محابا می بخشنده.

۳. نسب و حسب

حضرت مهدی علیه السلام سید حسنی و حسینی می باشند؛ چون از حیث پدر، به امام حسین علیه السلام می رسد و از جهت مادر هم به فاطمه بنت الحسن می رسد که همسر امام زین العابدین و مادر امام محمد باقر علیه السلام بوده اند. محدث قمی از قول امام صادق علیه السلام در عظمت این بانوی بزرگوار فرموده اند: «کانت صدیقه [\(۱\)](#) لم یدرک فی آل الحسن مثلها؟؛ جده ام صدیقه بود و در خاندان امام حسن مجتبی علیه السلام زنی همانند این بانو یافت نشد.

در اینجا می پردازیم به برخی از روایاتی که از امام حسن علیه السلام درباره حضرت مهدی و زمان ظهرور رسیده است.

۴. حجت ابن الحسن از دیدگاه امام حسن علیه السلام

۱. عبادت و انتظار

العبد انتظار الفرج [\(۲\)](#)

عبادت، در انتظار فرج بودن است.

۲. جوانی حضرت مهدی در عصر ظهور

امام حسن علیه السلام در پاسخ به تعجب کنندگان از عمر طولانی حضرت

۱- منتهی الامال، ج ۲، ص ۱۷۳.

۲- تنبیه الخواطر، مجموعه ورام، ص ۴۲۷.

حجت بن الحسن فرمود:

«لو قام المهدى لا نكره الناس يرجع اليهم شاباً و هم يحسبونه شيئاً كبيراً»^(۱)

وقتی مهدی قیام کند، مردم او را نمی شناسند، زیرا وی به صورت جوان بر آن ها ظاهر می شود، در حالی که مردم او را پیری سال خورده می پنداشند.

۳. تحقیق حاکمیت آل الله با ظهور بقیه الله

امام حسن مجتبی علیه السلام به سفیان بن ابی لیلی در باره تحقیق حاکمیت آن پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: «ای سفیان ابشر فان الدنیا تتسع البر و الفاجر حتى یبعث الله امام الحق بین آل محمد صلی الله علیه و آله و سلم»

ای سفیان، مژده ات باد چه آن که دنیا نیکوکار و بدکار را در بر می گیرد و آنان را به خود مشغول کند» تا آن که خداوند امام حق را از آل محمد صلی الله علیه و آله و سلم را بر انگیزد.

۴. حکمت صلح امام حسن و غیبت امام مهدی

عن ابی سعید عقیضا قال: لما صالح الحسن بن على علیهمما السلام معاویه ابن ابی سفیان دخل علیه الناس، فلامه بعضهم علی بیعته، فقال علیه السلام ويحکم ما تدرؤن ما علمت والله الذى عملت خیر لشیعی ماما طلعت علیه الشمس او غربت. الا تعلمون انی امامکم مفترض الطاعه علیکم واحد سیدی شباب اهل الجنۃ بنص رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم علی؟ قالو: بلی قال: اما علمتم ان

الحضر عليه السلام لما خرق السفينه و اقام الجدار و قتل الغلام كان ذلك سخطا لموسى بن عمران اذن خفى عليه وجه الحكمه فى ذلك كان ذلك عند الله تعالى ذكره حكمه و صواباً امام علمتم انه ما منا الا و يقع فى عنقه بيعه لطاغيه زمانه الا القائم الذى يصلى روح الله عيسى بن مریم عليهمما السلام خلفه. فان الله عزوجل يخفى ولادته، و يغيب شخصه لثلا يكون لاحد فى عنقه بيعه اذا خرج ذلك التاسع ولادته من ولد اخي الحسين ابن سیده الاماء، يطيل الله عمره فى غيته ثم يظهره بقدرته فى صوره شاب دون اربعين سنه، ذلك ليعلم ان الله على كل شى، قدير. [\(۱\)](#)

ابوسعيد عقيضا می گويد: زمانی که امام حسن مجتبی عليه السلام با معاویه مصالحه کرد، مردم به نزد او آمدند و بعضی از آن ها امام را به واسطه بیعتش مورد سرزنش قرار دادند. امام عليه السلام فرمود: واى بر شما چه می دانید که چه کردم؟ به خدا سوگند این عمل برای شیعیانم از آنچه آفتاب بر آن بتابد و غروب کند بهتر است. آیا نمی دانید که من امام واجب الطاعه بر شما هستم؟ و به نص رسول خدا صلی الله عليه و آله و سلم یکی از دو سروران جوانان بهشتمن؟ گفتند: آری، فرمود: ایا می دانید که وقتی حضر عليه السلام کشته را سوراخ کرد و دیوار را ساخت و آن جوان را کشت، این اعمال موجب خشم موسی بن عمران گردید چون حکمت آن ها بر وی پوشیده بود؟ آن اعمال نزد خدای متعال عین حکمت و صواب بود؟

۱- کمال الدین، (ترجمه پهلوان)، ج ۱، ص ۵۸۱.

آیا می دانید که هیچ یک از ما ائمه نیست جز آن که بیعت سرکش زمانش را بر گردن اوست مگر قائمی که روح الله عیسی بن مریم پشت سر او نماز می خواند؟

خداؤند ولادت او را مخفی سازد و شخص او نهان می شود تا آن گاه که خروج کند بیعت احده بر گردن او نباشد.

او نهمین از فرزندان برادرم حسین است و فرزند سرور کنیزان.

خداؤند عمر او را در درون غیتش طولانی می کند سپس با قدرت خود او را در صورت جوانی که کمتر از چهل سال دارد ظاهر می سازد تا بدانید که خداوند بر هر کاری تواناست.

۵. سفارش امام حسن علیه السلام به دعای فرج

میرزا محمد باقر اصفهانی می گوید:

شبی در خواب امام حسن مجتبی علیه السلام را دیدم که فرمود: «روی منبرها به مردم بگویید: توبه کنند و برای فرج و تعجیل ظهور حضرت حجت دعا نمایند و بگویید: این دعا مانند نماز میت نیست که «واجب کفایی» باشد، بلکه مانند «نماز یومیه» است؛ یعنی به عهده همه است».

فیض کاشانی چه زیبا سروده درباره مهدی علیه السلام

علم دانایان عالم یک سخن از علم او است

وجود و بخشش های حاتم یک نم از دریای او است [\(۱\)](#)

۱- شعر از فیض کاشانی.

هفدهم ماه رمضان، بنیان گذاری مسجد جمکران

اشاره

صاحب کتاب تاریخ قم حسن بن محمد بن حسن قمی معاصر شیخ صدوق به نقل از کتاب مونس الحزین فی معرفة الحق و اليقین. نوشه محمد بن بابویه قمی شیخ صدوق در مورد چگونگی بنای مسجد جمکران چنین نقل می کند:

شیخ صالح و عفیف، حسن بن مثله جمکرانی گفت: شب سه شنبه ای که مصادف بود با هفدهم ماه مبارک رمضان سال سیصد و نود و سه هجری در خانه ام خوابیده بودم در حالی که شب از نیمه گذشت بود. ناگهان صدای عده ای از مردم که در پشت خانه گرد آمده و مرا صدا می زدند به گوشم رسید. وقتی بیدار شدم خطاب به من گفتند: برخیز که حضرت مهدی صاحب الزمان تو را به نزد خود می خواند.

حسن بن مثله گوید: به آن شخص گفتم اجازه بدهیم تا مهیا شوم و لباس هایم را بپوشم. صدایی از طرف در خانه به گوشم رسید که آن پیراهن از تو نیست. «هو ما کان قمیصک». لذا از پوشیدن آن صرف نظر کردم و بعد شلوارم را با برداشتم تا بپوشم باز هم صدا بلند شد که «لیس ذلک منک، فخذ سرا ویلک». آن شلوار مال تو نیست. شلوار خودت را بردار. آن را به زمین انداختم و شلوار دیگری را که مال خودم بود پوشیدم و سپس دنبال کلید درب خانه می گشتم تا آن را باز کنم باز از طرف در خانه همان صدا به گوشم رسید که «الباب مفتوح»، در خانه باز است وقتی به نزدیک در آمدم با

جماعتی از بزرگان مواجه شدم. به آن‌ها سلام کردم آن‌ها بعد از جواب سلام این پیشامد را به من تبریک گفتند. سپس مرا همراه خود به محلی که هم اکنون مسجد در آن بنا شده است آوردند. در آنجا وقتی خوب دقت کردم تختی را دیدم که فرش زیبایی روی آن انداخته شده بود و جوانی در حدود سی ساله در روی آن به بالشی تکیه زده بود و پیرمردی مطلبی را از روی کتاب برای او می‌خواند و بیش از شصت مرد که بعضی از آن‌ها لباس سبز و بعضی دیگر لباس سفید به تن داشتند در گوشه و کنار آن محل مشغول خواندن نماز بودند. آن پیرمرد که حضرت خضر علیه السلام بود مرا در کنار خود جای داد. آنگاه همان جوان نورانی که بعد معلوم شد حضرت مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف هستند بعد از تفقد و احوالپرسی مرا به اسم خودم صدا زده فرمودند: نزد حسن بن مسلم برو و به او بگو مدت پنج سال است که تو این زمین را آماده ساخته کشت می‌کنی ولی ما آن را خراب می‌کنیم و امسال قصد داری در آن زراعت نمایی در حالی که تو چنین اجازه‌ای نداری باید سود این چند سال کشت را رد کنی تا در اینجا مسجدی بنا شود.

سپس فرمودند: به حسن بن مسلم بگو: این جا زمین شریفی است که خداوند آن را از بین سایر زمین‌ها برگزیده است ولی تو آن را به زمین خود ملحق کردی و خداوند به خاطر این کار خلاف دو پسر جوان تو را از دست تو گرفت. ولی باز متنبه نشدی. اگر باز هم بخواهی به این کار ادامه دهی کیفر الهی دیگری که نتوانی آن را برگردانی بر تو متوجه خواهد شد.

حسن بن مثله گوید: به آن حضرت عرض کردم: مولای من برای این که مردم سخن مرا پذیرند نشان و علامتی در این باره برای من تعیین بفرمایید.

امام مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف در پاسخ فرمودند: ما در اینجا نشانه ای قرار می دهیم تا سخن شما را مردم تصدیق کنند. تو آن چه را که بیان شد انجام بده به نزد سید ابوالحسن برو و به او بگو بیاید و حسن بن مسلم را حاضر کند و سود چند ساله زمین را از او بگیرد و آن را به مردم بدهد تا با آن مسجد را شروع کنند و بقیه مخارج آن را از منافع قریه رهق که ملک ما در ناحیه اردنه است به اتمام برساند. ما نصف درآمد رهق را وقف این مسجد نموده ایم تا همه ساله درآمد آن را بیاورند به اینجا و صرف عمارت و آبادانی و سایر مخارج این مسجد بنمایند.

سپس حضرت فرمودند: «قل للناس ليرغبوا الى هذا الموضع و يعزّروه و يصلوا هنا اربع ركعات فمن صلّاها فكانما صلّى في البيت العتيق».

به مردم بگو به این مکان با میل و رغبت روی آورند و آن را عزیز و گرامی دارند و در آن چهار رکعت نماز بگذارند که به جا آورنده آن گویی درون کعبه این نماز را به جا آورده است.

نماز تحيت مسجد جمکران

به این ترتیب که در هر رکعت: اول سوره حمد را یک بار و بعد سوره قل هو الله را هفت بار و در ادامه هر یک از ذکر های رکوع و

سجود را هم هفت بار تکرار کنند و نماز را به پایان ببرند.

نماز امام زمان عجل الله تعالى فرجه الشریف

و دو رکعت بعد را به نیت نماز امام زمان عجل الله تعالى فرجه الشریف به جا آورند.

به این ترتیب که در هر رکعت بعد از نیت وقتی سوره حمد را شروع کردند به «ایاک نعبد و ایاک نستعين» که رسیدند آن بخش را صد بار تکرار می نمایند و در ادامه سوره حمد را می خوانند و آنگاه سوره «قل هو الله احد» را یک بار و هر یک از ذکر های رکوع و سجود را هفت بار تکرار می کنند و در ادامه هم تسبيحات حضرت زهرا عليها السلام را که عبارت از سی و چهار مرتبه الله اکبر و سی و سه مرتبه الحمد لله و سی و سه مرتبه سبحان الله است. ذکر می نمایند و آن گاه به سجده رفته صد بار بر پیامبر و آل پیامبر درود و صلوات می فرستند.

حسن بن مثله می گوید: وقتی این سخنان را شنیدم با خود گفتم گویی آن مکان مورد نظر این جاست که مسجد با شکوه امام زمان علیه السلام خواهد شد. بعد حضرت به من اشاره ای کردند که: برو.

چون به راه افتادم و مقداری رفتم دوباره آن حضرت مرا صدا زدند و فرمودند: در گله جعفر کاشانی «که یک نفر چوپان بود» بزی هست که اگر مردم پول آن را دادند با پول آن ها و اگر ندادند با پول خودت آن را خریداری کن و آن را به این جا بیاور و ذبح کن و در روز چهار شنبه که برابر با هجردهم ماه مبارک رمضان است گوشت آن را در شب آینده برای بیماران و کسانی که گرفتاری دارند انفاق کن. خداوند همه آن ها را شفا می دهد. نشانی و علامت آن بز این است که

ابلق است و موی بسیار دارد و در ضمن هفت علامت سیاه و سفید در بدن آن بز هست که سه تای آن‌ها در یک طرف بزو و چهار تا در طرف دیگر آن است که هر یک از آن‌ها به اندازه یک درهم هستند.

بعد وقتی مجدداً به راه افتادم برای سومین بار مرا صدا زد و فرمودند:

در این جا هفت یا هفتاد روز اقامت می‌کنی. اگر هفت روز اقامت کنی آن مصادف است با شب قدر. یعنی بیست و سوم ماه رمضان خواهد بود و اگر هفتاد روز بمانی مطابق با شب بیست و پنجم ذی قعده است که هر دو شب بسیار گرانقدر هستند.

حسن بن مثله می‌گوید: سپس برگشته و به خانه آمدم و تمام آن شب را در اندیشه آن چه که واقع شده بود به سر بردم. وقتی صبح شد نماز را به جای آوردم و بعد نزد علی بن منذر آمده و ماجرا را به وی بازگو کردم به همراه او به محلی که دیشب مرا به آن جا برده بودند رفیم.

حسن بن مثله ادامه می‌دهد:

سوگند به خدا علامت‌هایی را که حضرت فرموده بودند که از جمله آن، میخ‌ها و زنجیرهایی بود که با آن‌ها حدود مسجد را مشخص نموده بودند در آن جا مشاهده کردیم. سپس به همراه علی بن منذر به طرف منزل سید بزرگوار ابوالحسن الرضا راه افتادیم. وقتی به در منزل رسیدیم خدمتکاران او را دیدیم که در کنار در خانه منتظر ما هستند. وقتی ما را دیدند به ما گفتند: آیا شما از اهالی جمکران هستید؟ گفتم آری. گفتند: سید ابوالحسن از اول

صبح در انتظار شماست. وارد خانه شدیم ضمن اظهار تواضع خدمت سید عرض کردم و او به گرمی و احترام کامل جواب سلام را داده و مرا در کنار خود جایداد و پیش از آن که سخنی بگوییم خطاب به من گفت: ای حسن بن مثله من خواهید بودم در خواب شخصی به من گفت: صبح زود مردی از اهالی جمکران که او را حسن بن مثله می نامند نزد تو خواهد آمد آن چه که او به تو گفت آن تصدیق را کن. چرا که سخن او سخن ماست. از خواب بیدار شدم و تا این ساعت منتظر بودم.

در ادامه حسن بن مثله جریان شب گذشته را به طور مفصل بیان می کند. سید ابوالحسن دستور می دهد تا اسب ها را آماده سازند و بعد سوار شوند و به طرف آن محل حرکت می کنند. در نزدیکی روستای جمکران به گله جعفر کاشانی برخورد می کنند حسن بن مثله برای پیدا کردن آن بزرگی را که حضرت فرموده بودند وارد گله می شود و می بیند آن بزر در عقب گله است. وقتی بزر متوجه حسن بن مثله می شود به سرعت خود را به او می رساند و حسن او را می گیرد و نزد جعفر کاشانی می آورد تا آن را از او بخرد. جعفر کاشانی سوگند یاد می کند که من این بزر را هرگز در میان گله ندیده ام. ولی وقتی امروز آن را در عقب گله دیدم خواستم که او را بگیرم ولی هرچه تلاش کردم موفق نشدم. اما حالا شما را دید به نزد شما آمد و این امر بسیار شگفت دیگری است. بعد آن ها بزر را به محل مسجد می آورند و در آنجا ذبحش می کنند و همان طور که حضرت دستور داده بود گوشت آن را بین مریض ها تقسیم می کنند. سپس سید ابوالحسن

حسن بن مسلم را احضار می کند و سود چند ساله را از او می گیرد و سود املاک روستای رهق را هم می آورند و مسجد جمکران را بنا می کنند و سقف آن را با چوب می پوشانند.

در ضمن سید ابوالحسن زنجیرها و میخ ها را به منزل خود در قم برد و از آن به بعد هر کس بیمار می شد به آن جا می رفت و به آن زنجیرها تبرک می جست و خداوند تبارک و تعالی تفضلی نموده و به واسطه آن ها ایشان را شفا می داد.

ابوالحسن محمد بن حیدر می گوید: شنیدم که سید ابوالحسن الرضا وقتی وفات یافت او را در محله ای که موسویان نامیده می شود دفن کردند. بعد ها وقتی یکی از فرزندان او مریض می شود به سراغ صندوقی که زنجیرها و میخ ها در آن نگهداری می شد می رود ولی هنگامی که در صندوق را باز می کند اثری از زنجیرها و میخ ها در آن نمی بیند.

توجه علماء، عرفاء، فقهاء به مسجد مقدس جمکران

۱. حضرت آیت الله مرعشی نجفی

پس از مسجد سهلة که شب های چهار شنبه اهالی نجف اشرف به آنجا مشرف می شوند. مسجد مقدس جمکران بهترین مکان هاست که منتبه به حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف می باشد.

حقیر خودم مکرر کراماتی را در آن جا مشاهده کرده ام و چهل شب چهار شنبه مکرر موفق شدم که در آن مسجد بیوته کنم

جای تردید نیست که از مکان هایی است که مورد توجه و متزل برکات الهی است. [\(۱\)](#)

۲. حضرت آیت الله گلپایگانی

در اواخر جنگ تحمیلی بین ایران و عراق در حالی که شهرهای ایران بمب باران هوایی می شد مردم به ستوه آمده و به روزتاها می رفتد. آیت الله گلپایگانی برای رفع جنگ مشغول نوشتمن عریضه به محضر صاحب الامر می شوند و با جمعی از علماء و خویشان به مسجد مقدس جمکران می شتابند و پس از سه روز در اثر توجه و عنایت آن امام مهربان از طرف عراق اعلان آتش بس یک طرفه می شود و جنگ رو به پایان می یابد.

۳. آیت الله محمد تقی بافقی

ایشان بارها محضر امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف مشرف شده اند و سهم به سزاگی در رونق دادن مسجد مقدس جمکران داشته اند و مقسم شهریه حضرت آیت الله شیخ عبدالکریم حائری بوده اند.

آیت الله گلپایگانی نقل کرده اند: در زمان حاج شیخ عبدالکریم طلاب حوزه علمیه قم به چهار صد نفر رسیده بود طلاب از شیخ محمد تقی بافقی تقاضای عبای زمستانی می کنند و ایشان از حاج شیخ عبدالکریم حائری خواستند. آیت الله شیخ عبدالکریم حائری فرمودند: چهار صد عبا از کجا بیاورم؟ گفت: از صاحب الزمان بگیر.

۱- نجم الثاقب و موعود نامه تونه ای، ص ۶۴۴ و حرف م.

فرمود: راهی ندارم. شیخ محمد تقی بافقی فرمود: من انشاء الله می گیرم و شب جمعه به مسجد مقدس جمکران روانه شد و روز جمعه آمد و به حاج عبدالکریم گفت: آقا صاحب الزمان وعده دادند فردا که شنبه است چهار صد عبا مرحمت کنند.

روز شنبه به وسیله مردی از تجار چهار صد عبا رسید و بین طلاب تقسیم شد.

۴. آیت الله فاضل لنگرانی

در دوران طلبگی من خیلی به مسجد مقدس جمکران می رفتم. شاید بیشتر از پانصد مرتبه باشد و کرامات زیادی در این مسجد مقدس دیده و شنیده ام.

هر وقت برای حضرت آیت الله بروجردی مشکلی پیش می آمد مرحوم پدرم که خود از عاشقان امام زمان و علاقه زیادی به مسجد مقدس جمکران داشت به محضر آقا عرض کردند: یک قربانی برای مسجد جمکران بفرستید تا رفع مشکل شود.

۵. آیت الله صافی گلپایگانی

حقیر از طفویلت که در خدمت مرحوم آیت الله والد مشرف به قم می شدم به سعادت تشرف به مسجد مقدس جمکران نایل می گشتم مرحوم پدرم که از اراداتمندان به آستان حضرت بقیه الله ارواح العالمین له الفدا بودند اصرار داشتند که حتی المقدور پیاده به مسجد مقدس جمکران مشرف شوند.

۶. آیت الله بهجت

حجت الاسلام سید صادق شمس می گوید: روزی حدود سال ۱۳۶۲ ش در محضر آیت الله بهجت بودم فرمودند: طلبه مبتدی به نام سید حسین یزدی در مسجد جمکران توفیق زیارت حضرت حجت را پیدا کردند. خانه ای از حضرت می خواستند که آن حضرت مرحمت کردند و سفارش کرده بودند:

۱. به مجلس دعای ندبه ای که آن سید طلبه می رفتند ادامه دهند.

۲. مصائب عمه بزرگوارش حضرت زینب را در آن مجلس و مجالس دیگر ذکر کنند.

از آیت الله بهجت سوال شد چه کیم که به دیدار امام زمان نایل شویم؟

فرمود: صلووات. فراوان بفرستید و به مسجد جمکران بروید و اعمال را به طور کامل انجام دهید و در مسجد اصلی نماز بخوانید که حال و هوای دیگری دارد.

۷. آیت الله بهاء الدینی

بعد از حرم امام رضا علیه السلام در ایران جایی را به معنویت و نورانیت مسجد جمکران نداریم.

۸. آیت الله بروجردی

آن مرتع تقلید شیعیان با درشکه به مسجد مقدس جمکران مشرف شدند و به یکی از علمای فرمودند: به مسجد مقدس جمکران

رغبت نمائید. اگر برای من مقدور بود نماز های واجب روزانه را در مسجد جمکران ادا می کردم و نیز فرمود: اگر موفق بشوم در قم دو کار انجام خواهم داد، یکی راه مسجد جمکران را باز خواهم کرد، دوم بیمارستانی در قم بنا خواهم نمود.

۹. آیت الله سید محمد حجت کوه کمره‌ای

آن مرجع عظیم الشأن در خشکسالی ۴۰ نفر از طلاب حوزه علمیه قم را انتخاب کردند و دستور دادند به مسجد جمکران بروند و در آنجا بعد از نماز صاحب الزمان زیارت عاشورا بخوانند و دعا کنند تا باران بیارد.

طلاب محترم صبح پیاده عازم مسجد جمکران شدند و بعد از انجام دستورات روانه قم شدند در بین راه چنان بارانی بارید که قابل تحمل نبود و لباس ها و عمامه های آقایان طوری خیس شده بود که وقتی فشاری می دادی آب جاری شد و آقا دستور داده بود جهت ناهار گوسفندی قربانی و آبگوشی جهت سربازان امام زمان تهیه کنند.

از برکات مسجد جمکران و عنایت صاحب الزمان به سربازان خود بارندگی مفصلی در آن روز شد.

حواله شهریه طلاب از جمکران

حضرت آیت الله حجت شهریه طلاب را مرحمت می کردند. زمانی روز آخر ماه بود برای فردا که اول ماه بود شهریه نداشند به خادم فرمود:

مرکب را آماده کن تا به مسجد جمکران بروم. به مسجد مشرف می شوند و بعد از نماز و توسل به آقا امام زمان می فرمایند:

آقا امام زمان! این حوزه علمیه مال شماست این طلبه ها سربازهای شما هستند، آبروی ما مربوط به شماست، راجع به شهریه حوزه عنایتی فرماید.

وقتی معظم له به منزل تشریف می آورند خادم می گوید: دو نفر آمدند و منتظر شما هستند. مقداری پول به عنوان وجوهات شرعیه می پردازنند وقتی آقا می شمارند می بینند که درست به اندازه شهریه همان ماه است.

۱۰. آیت الله خوانساری

حضرت آیت الله احمدی میانجی فرمود: از جمله بزرگانی که به مسجد جمکران خیلی علاقه داشت حضرت آیت الله سید محمد تقی خوانساری بود که با حضرت آیت الله اراکی پیاده به مسجد مقدس جمکران مشرف می شدند.

۱۱. آیت الله حاج شیخ مرتضی حائری

آن بزرگوار که خلف صالح آیت الله شیخ عبدالکریم حائری یزدی مؤسس فیضیه قم می باشد می نویسد: مسجد جمکران یکی از آیات باهرات عنایت آن حضرت است و توضیح این مطلب در ضمن چند جهت که شاید خیلی ها از آن غافل باشند ذکر می شود:

۱. داستان مسجد جمکران که در بیداری واقع شده در کتاب تاریخ قم که کتاب معتبری است از صدوق علیه الرحمه نقل شده

است.

مرحوم آقای بروجردی که مردی دقیق و ملا-بی بود می فرمود: این داستان در زمان صدوق علیه الرحمه واقع شده و او نقل کرده است، دلالت بر کمال صحت آن دارد.

۲. داستان مشتمل بر جریانی است که مربوط به یک نفر نیست، برای این که صبح که مردم بیدار می شوند می بینند که با زنجیر علامت گذاری شده است که مردم باور کنند و این زنجیر مدتی در منزل سید محترمی ظاهرًا به نام سید ابوالحسن بوده است و مردم استفساء به آن نموده اند و بعداً بدون هیچ جهت طبیعی مفقود می شود.

۳. جای دور از شهر و در وسط بیابان جایی نیست که مورد جعل یک فرد جمکرانی بشود آن هم تنها در یک شب ماه رمضان.

۴. نوعاً مردم عادی به واسطه خواب یک امام زاده را معین می کنند و مسجد از تصور مردم عادی دور است.

۵. اگر پیدایش این مسجد روی احساسات مذهبی و علاقه مفرط به حضرت صاحب الامر بود می بایست سراسر توسل به آن بزرگوار باشد چنانچه در این عصر مردم بیشتر زیارت حضرتش را در آن مسجد می خوانند و متول به آن حضرت می شوند در صورتی که در این دستور معنوی اصلاً اسمی از آن حضرت نیست حتی تا به حال هم بیشتر معروف به مسجد جمکران است نه مسجد صاحب الزمان.

۶. متن دستور موافق با ادله دیگر است، برای این که هم نماز تحيت مسجد وارد شده است و هم نماز صدبار ایاک نعبد و ایاک

نستین و هم تهلیل و تسبیح فاطمه الزهراء علیها السلام

۷. این دو داستان که نقل شده مشهور و یا مثل مشهود خودم بود و داستانهای دیگری هست که فعلاً تمام خصوصیات آن را در نظر ندارم بعداً انشاء الله تحقيق نموده و در این دفتر به اذن خدای تعالی ذکر می کنم.

۸. در آن موقع که زمین آن قدر بی ارزش بوده است فقط یک مساحت کوچکی را مورد این دستور قرار داده اند که ظاهراً حدود سه چشمۀ از مسجد فعلی است که در زمان ما خیلی بزرگ شده است ظاهراً آن چشمۀ ای که در آن محراب است و دو چشمۀ طرفین باشد.

نگارنده که خالی از وسوسه نیست و خیلی به نقلیات مردم خوش بین نبوده ام از این عبارت به صحت این مسجد مبارک قطع دارم والحمد لله على ذلك و على غيره من النعم التي لا تحصى.

۱۲. آیت الله خامنه‌ای

سید حسن نصر الله رهبر حزب الله لبنان می گوید در زمانی که قسمتی از خاک لبنان در اشغال اسرائیل بود و رژیم صهیونیستی مشکلاتی را برای حزب الله لبنان را بیان کردم و ابراز ناراحتی نمودم ایشان به من فرمودند:

برای ما هم مشکلاتی در اداره کشور به وجود می آید و هرگاه این مشکلات زیاد می شود به مسجد مقدس جمکران پناه برده و با حضرت مهدی درد دل می کنیم پس از بازگشت از آن مکان مقدس

مشکلات به طرز عجیبی حل می شود. (۱)

طبق آماری که تولیت مسجد مقدس جمکران سالیان پیش ارائه دادند. سالیانه ۱۵ میلیون زائر از نقاط مختلف ایران و جهان به این مکان مقدس مشرف می شوند این در حالی است که زائران مسجد الحرام حدود ۱۰ میلیون نفر می باشد...

بیوسم خاک پاک جمکران را تجلی خانه پیغمبران را

(آغازی)

هددهم ماه رمضان، جنگ بدر و یاد مهدی علیه السلام

شباهت هایی که بین دو لشکر بدر و مهدی علیه السلام در صدر اسلام و آخرالزمان می باشد:

الف. تعداد لشکر اسلام ۳۱۳ نفر بودند و یاران خاص حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف هم ۳۱۳ نفرند.

ب. بخشی از فرشتگانی که برای یاری حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف نازل می شوند همان فرشتگانی هستند که در جنگ بدر نازل شدند.

ج. جنگ بدر، اولین جنگ پیروز مندانه مسلمین بعد از طلوع خورشید اسلام بود. همچنین اولین فتح و پیروزی بعد از ظهر، به دست با کفایت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و یاران با وفایش حاصل می شود.

د. طرف مقابل لشکر اسلام در صدر، مشرک و بی ولایت بودند؛ در زمان ظهر امام زمان علیه السلام هم این گونه خواهد بود.

ه. خبر پیروزی جنگ بدر و قیام حضرت مهدی علیه السلام و فراغت شدن دین اسلام، هر دو در قرآن آمده است. در سوره آل عمران آیه ۱۲۳ خبر پیروزی جنگ بدر با صراحة مطرح شده است:

«وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنْتُمْ أَذِلَّهُ»؛

همانا خداوند شما را در جنگ بدر درحالی که ناتوان بودید یاری کرد.

خبر جهانی شدن دین اسلام به دست با کفایت حضرت حجت علیه السلام نیز در سوره صف آیه ۹ آمده است:

«هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الْدِينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ».

او خداوندی است که رسولش را با هدایت و دین حق ارسال کرد، تا دینش را بر همه ادیان غلبه دهد؛ اگرچه مشرکان بد بدارند.

و. شهدا و ایثارگران در هر دو معرکه دارای اجر عظیم هستند.

ز. جهاد در هر دو صحنه «جهاد ابتدایی» است.

ح. جهاد در هر دو معرکه زیر نظر شخص معصوم است.

ط. هدف از جهاد در هر دو معرکه، منقاد شدن بشر به دین حق و اقامه عدل است، نه کشور گشایی.

ی. در هر دو معرکه، عده قلیل به واسطه مسلح بودن به سلاح ایمان بر عده ای کثیر غالب و پیروزند.

که فرمود: «كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلٍ غَلَبْتُ فِئَةً كَثِيرًا»؛ (۱)

چه بسا گروهی اندک که با اذن خدا برگروهی بسیار پیروز شدند.

هدفهم ماه رمضان، قتل عایشه

اشاره

در سال ۵۸ هجری شب هفدهم ماه رمضان در مدینه الرسول عایشه دختر ابو بکر به دست معاویه کشته شد. (۱)

کیفیت قتل: معاویه چون خواست برای پسرش یزید بیعت بگیرد عایشه انکار کرد و معاویه را تهدید نمود و گفت: برادرم محمد را کشته و برای یزید بیعت می‌گیری؟ معاویه ترسید که مبادا او ایجاد فتنه کند لذا در خانه خود چاهی کند و آن را پر از آهک کرد و فرشی قیمتی بر روی آن پهن نمود و تختی بر آن نهاد و عایشه را وقت نماز عشاء به خانه خود خواند وقتی عایشه وارد شد معاویه او را بر آن تخت تعارف کرد. همین که روی آن نشست، فرو رفت و به چاه افتاد و هلاک شد. معاویه در چاه چندین نیزه مسموم تعییه کرده بود و هنگامی که عایشه در چاه افتاد فوراً کار او را ساخت.

انتقام مهدی از عایشه

قال ابو جعفر الباقر علیه السلام : اما لو قد قام قائمنا لردت الی الحمیراء حتی یجلدها الحد و حتی ینتقم لابنه محمد فاطمه عليهما السلام منها قلت: جعلت فداك و لم یجلدها الحد؟ قال: لفريتها على ام ابراهيم صلی الله علیه، قلت: و کيف اخره الله للقاء؟ فقال له: ان

۱- نور الابصار، حایری مازندرانی، ص ۴۳۲ و بحار، ج ۵۱، ص ۳۱۵.

الله بعث محمداً رحمةً و بعث القائم نقاًمَه. [\(۱\)](#)

امام محمد باقر علیه السلام فرمود: هنگامی که قائم ما قیام کند حمیرا را زنده کرده و اقامه حد بر او کند و انتقام حضرت زهرا علیها السلام را از او بگیرد. راوی عبدالرحیم قصیر عرض کرد: برای چه گناهی بر او اقامه حد می کند؟ امام فرمود: به جهت افtra و تهمتی که به ماریه قبطیه مادر ابراهیم پسر رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم زد. عرض کرد: چرا اجرای این حد تا زمان، قائم به تاخیر افتاده است؟ فرمود: زیرا خداوند محمد صلی الله علیه و آله و سلم را برای رحمت فرستاد و قائم را برای عذاب و نقمت. [\(۲\)](#)

شب هجدهم ماه رمضان و مشاهده شیخ محمد کوفی شوشتري

حاج شیخ محمد کوفی شوشتري فرمود:

حدود سال ۱۳۳۵ هجری، در شب هیجدهم ماه مبارک رمضان قصد کردم به مسجد کوفه مشرف شوم و شب نوزدهم، یعنی شب ضربت خوردن حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام و شب بیست و یکم که شهادت ایشان است، را در آن جا بیتوهه کنم و در این مساله و حادثه بزرگ تفکر نمایم و عزاداری کنم.

۱- نور الابصار، حاییری مازندرانی، ص ۴۳۲، و بحار، ج ۵۱، ص ۳۱۵.

۲- البته به گمان بعضی ها برداشت نشود که حضرت مهدی (فقط میر قهرند بلکه با دشمنان با شدت و صلابت و با دوستان با رحمت و عطفت برخورد می کنند. اساساً آن چیزی که در برنامه الله و رسول الله و اولیاء الله حرف اول را می زند و «قانون» است، رحمت است و نقمت و عذاب به عنوان «تبصره» و آخرالدواء می باشد.

نمای مغرب و عشاء را در مقام مشهور به مقام امیرالمؤمنین علیه السلام به جا آوردم و برخاستم تا به گوشه‌ای از اطراف مسجد رفته و افطار کنم. افطارم در آن شب نان و خیار بود. به طرف مشرق مسجد به راه افتادم وقتی از طاق اول گذشتم و به طاق دوم رسیدم. دیدم بساطی فرش شده و شخصی عبا به خود پیچیده، بر آن فرش خوابیده است و شخص معتمدی در لباس اهل علم نزد او نشسته است. به او سلام کردم. جواب سلامم را داد و گفت: بنشین نشستم. سپس از حال تک تک علماء و فضلاء سوال نمود و من در جاب می‌گفتم: به خیر و عافیت است. شخصی که خوابیده بود کلمه‌ای به او گفت که من نفهمیدم و او هم دیگر سؤالی نکرد.

پرسیدم: این شخص کیست که خوابیده است؟ گفت: ایشان سید عالم است. (سیرور تمام مخلوقات است) جمله او را سنگین دانستم و گمان کردم که می‌خواهد این شخص را بدون جهت بزرگ شمارد. با خود گفتم: سید عالم، آن حجت منتظر علیه السلام است، لذا گفتم: این سید عالم است (این آقا شخص دانمشنده است).

گفت: نه، ایشان سید عالم است. ساکت شدم و از کلام او متحیر گشتم و از این که می‌دیدم در آن شب تاریک، نور بر دیوارها ساطع است، مثل این که چراغهایی روشن باشد، با این که اول شب بود، در حیرت بودم ولی با وجود این موضوع و همچنین با وجود کلام آن شخص که می‌گویید: ایشان سید عالم است، باز ملتافت نشدم.

در این هنگام شخصی که خوابیده بود، آب خواست، دیدم مردی در حالی که در دستش کاسه آبی بود، ظاهر شد و به طرف ما آمد

ظرف آب را به او داد و ایشان آشامید و بقیه اش را به من داد گفت: تشنے نیستم. آن شخص کاسه را گرفت و همین که چند قدمی رفت، غایب شد. من هم برای نماز خواندن در مقام و تفکر در مصیب عظامی امیرالمؤمنین علیه السلام برخاستم که بروم آن شخص از قصد من سؤال کرد من هم جوابش را دادم. او مرا تشویق و اکرام نمود و برایم دعا کرد. به مقام آمدم و چند رکعت نماز خواندم، اما کسالت و خواب بر من غالب شد، لذا خوابیدم و وقتی بیدار شدم که دیدم هوا روشن است. خود را به خاطر فوت شدن عبادت و کسالت سرزنش نمودم و می گفتمن امشب که باید در مصیب امیرالمؤمنین علیه السلام محزن باشم، چرا خوابیدم آن هم در چنین حالی که تمام بهره من، در بیداری و در این مقام بود. ولی در آن جا دیدم جمعی دو صفت ترتیب داد، و نماز می خوانند و یک امام جماعت فرمود: او دو امتحان در پیش دارد: یکی در سال چهل و دیگری در سال هفتاد. در این جا من برای گرفتن وضو به خارج مسجد رفتم و وقتی برگشتم، دیدم هوا تاریک است و اثری از آن جماعت نیست تازه متوجه شدم که:

۱. آن سیدی که خوابیده بود، همان حجت منتظر امام عصر روحی فدah بوده است.
۲. و نوری که بر دیوارها ساطع می شد، نور امامت بود.
۳. و خود حضرت، امام جماعت آن عده بوده اند.
۴. و باز معلوم شد که آن جمیعت، خواص حضرت بوده اند.
۵. و آب آوردن و برگشت آن شخص، از معجزات حضرت بقیه الله

اور احنا فداه بوده است. [\(۱\)](#)

۱۸ ماه رمضان نزول زبور بر داود و یاد مهدی

اشارة

۱۸ ماه رمضان نزول زبور بر داود و یاد مهدی [\(۲\)](#)

محدث قمی در کتاب سفینه البحار گوید: کتاب زبور در ماه رمضان به حضرت داود پیامبر نازل شد که در آن اخبار توحید، تمجید، دعا، و اخبار پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم و امیر المؤمنین و امامان معصوم علیهم السلام و همچنین اخبار رجعت، و اخبار قائم آل محمد عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف آمده است. [\(۳\)](#)

منجی باوری در زبور داود

در قرآن کریم آمده است: «وَلَقَدْ كَبَّتَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ تَرِثُهَا عِبَادِي الصَّالِحُونَ» [\(۴\)](#)

«ما علاوه بر ذکر (تورات) در زبور نیز نوشتیم که در آینده بندگان صالح من وارث زمین خواهد شد.

آینده داران زمین

نویدهای زبور درباره موعد فراوان است. در زبور خطی، بیش از ۳۵ بخش از فرامین ۱۵۰ گانه، نوید بخش ظهور موعد و منجی عالم است. [\(۵\)](#)

۱- برکات ولی عصر (ترجمه العبری الحسان)، ص ۲۵۳.

۲- قول دیگر این است که در دهم ماه رمضان زبور نازل شده است.

۳- سفینه البحار، ج ۱، ص ۵۴۵.

۴- سوره انبیاء، آیه ۱۰۵.

۵- ظهور مهدی از دیدگاه اسلام و مذاهب و ملل جهان، ص ۳۱۰.

قرآن کریم، از بشارت تورات و زبور داود به «ظهور موعود» و «میراث رسین زمین به صالحان» خبر داده است که عین این نویدها و بشارت‌ها در زبور فعلی موجود است.

فرازهایی از زبور داود:

۱. «شریران منقطع می‌شوند و متوكلان به خداوند وارث زمین خواهند شد، شریر، نیست می‌شود اماً متواضعان زمین را به ارث خواهند برد و از کثرت سلامتی متلذذ خواهند شد، خداوند به او (موعود) متبسم است، چون که می‌بیند روز او خواهد آمد». [\(۱\)](#)

۲. «صالحان و صدیقان، زمین را به ارث خواهند برد، و برای ابد در آن ساکن خواهند شد، اماً دشمنان و ملعونان خدا منقطع خواهند شد... به خداوند پناه بر و راهش را نگه دار که تو را به وراثت زمین بلند خواهد کرد. [\(۲\)](#)

شب‌های قدر و یاد مهدی علیه السلام

اشاره

بین ماه‌های سال، ماه رمضان یک وقت طلایی است که شب قدر، اوج آن است. در شب قدر می‌توانیم یاد حضرت بقیه الله عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف را تداعی کنیم؛ زیرا:

الف. شب قدر، قلب ماه رمضان است و حضرت مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف هم قلب

۱- به سوی ظهور سال ۸۷ _ کتاب عهد عتیق و جدید، مرموز ۳۷، بند ۱۴ و ۲۹.

۲- به سوی ظهور سال ۸۷ _ کتاب عهد عتیق و جدید، مرموز ۳۷، بند ۳۸ و ۳۹.

عالیم امکان است. (۱)

ب. شب قدر، مخفی و برای هر کسی معلوم نیست. حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف هم غایب و از دیده ها مخفی است.

ج. تعیین سرنوشت و تقدیر ماسوی الله باید به امضای حضرت بقیه الله عجل الله تعالی فرجه الشریف برسد.

«...فیها باذن ربهم من کل امر».

ه. نزول ملائکه و روح در شب قدر، با وجود انسان کامل و ولی الله الاعظم است که همان حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف می باشد.

تَنْزَلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ. (۲)

و. نزول الہامات ربّانی بر «قلب الله الوعیه» می باشد که همان حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف است.

روايات

۱. امام باقر علیه السلام فرمود:

شب قدر بر ما پوشیده نمی ماند، فرشتگان در آن شب گرد ما می چرخند. (۳)

۲. به امام باقر علیه السلام گفته شد: «شب قدر را می شناسید؟» فرمود:

چگونه شب قدر را نشناشیم، در حالی که فرشتگان در آن شب بر

۱- قال الصادق: «قلب شهر رمضان لیله القدر»؛ کافی.

۲- قدر: ۴.

۳- قال الامام الباقر: «لاتخفى علينا لیله القدر ان الملائکه يطوفون بنافیها»؛ (بحار الانوار، ج ۹۷، ص ۱۳).

گرد ما می چرخند. (۱)

۳. ابن بکیر گوید: از امام صادق علیه السلام است که فرمود:

شب قدر، آن چه از خیر و شر، مرگ و زندگی و یا باران در آن سال بعد خواهد شد، نوشته می شود. آن شب، گروه حاجیان نوشته می شود؛ سپس آن تقدیر به زمینیان رسانده می شود. گفتم: «به چه کسی از زمینیان؟» فرمود: «به کسی که می بینی، (یعنی خود حضرت صادق علیه السلام).» (۲)

۴. داود بن فرقد از قول یعقوب گوید: شنیدم که مردی از امام صادق علیه السلام درباره شب قدر می پرسید که مرا خبر بده آیا شب قدر بوده است یا هر سال خواهد بود امام فرمود:

اگر شب قدر برداشته شود، قرآن هم برداشته می شود. (۳)

۱- قیل لابی جعفر («تعرفون لیله القدر؟ فقال: و كيف لا۔ نعرف لیله القدر و الملائكة يطوفون بنافیها»؛ (تفسیر القمی)، ج ۲، ص ۴۲۱).

۲- قال الصادق: «ان لیله القدر یكتب ما یكون منها فی السنہ الی مثلها من خیرا و شر او موت او حیاء، او مطر. و یكتب فیها وفُدُّ الحاج ثم فَغْضَى ذلِكَ الی اهل الارض فقلت: الى مَنِ اهل الارض؟ فقال: الى مَنْ ترى؛ بحار الانوار، ج ۹۷، ص ۲۲).

۳- عن داود بن فرقد من یعقوب سمعت رجلاً یسأّل ابا عبدالله(ع) عن لیله القدر فقال: «اخبرنی عن لیله القدر كانت او تكون فی كل عام؟ فقال له ابو عبد الله(ع): لو رفعت لیله القدر لرفع القرآن؟»؛ (کافی، ج ۴، ص ۱۵۸).

طبق حدیث فوق، وجود نازنین حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف ثابت می شود؛ چون:

۱. به نص حدیث ثقلین حضرت مهدی علیه السلام همسنگ و عِتمد قرآن است و شریکی است برای قرآن که از آن جدا نشود، تا حوض کوثر.

۲. قوام و برقراری شب قدر، به وجود انسان کامل و امام زمان هر عصر می باشد. در این زمان، برقراری شب قدر و نزول فرشتگان، به وجود ذی جود بقیه الله الاعظم حجه ابن الحسن العسكري عجل الله تعالی فرجه الشریف می باشد.

در نتیجه الآن که قرآن هست و شب قدر هر ساله ساری و جاری است، پس حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف وجود دارد.

به دیوار دلم نقش جمالت

منَّقَشْ شد زلطُف بِي زوالٍ

همه فکر شب قدرند، اما

شب قدرم بود روز وصالت [\(۱\)](#)

ای شب قدر نهان فاطمه

مهدی صاحب زمان فاطمه

ای بهار روزه ام از جام تو

عشق بازی می کنم با نام تو [\(۲\)](#)

مشترکات شب قدر با شب نیمه شعبان

۱. هر دو زمان، موقع نزول ملائکه است. [\(۳\)](#)

۱- کافی، ج ۴، ص ۳۶۹.

۲- سید مهدی خازنی.

۳- و المتنَّ عَلَيْهِمْ مَا يَتَنَزَّلُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ (زیارت نامه امام زمان در شب نیمه شعبان).

۲. در هر دو «تجلی اعظم» به واسطه بقیه الله الاعظم رخ می دهد.

۳. هر دو شب، هنگام رحمت و تصفیه امت است.

۴. هر دو از عظمت خاصی برخوردارند.

۵. عظمت هر دو شب، به واسطه حضور حضرت بقیه الله در کره خاکی است.

طلب عافیت و یاد مهدی عليه السلام

خدمت حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم عرض شد: «اگر در ک کردم شب قدر را از خداوند چه چیزی بخواهم؟

فرمود: «عافیت را». [\(۱\)](#)

پیغمبر گفت از حق، عافیت را

شب قدر از خدا بنما تقاضا

مگر ای مونس جان، عافیت چیست؟

به غیر از انس دائم با تو مولا [\(۲\)](#)

دعای فرج در شب قدر و یاد مهدی عليه السلام

محدث قمی در اعمال شب بیست و سوم ماه رمضان گوید:

محمدبن عیسی از معصومان علیهم السلام روایت کرده است که دعای «اللهم کن لولیک...» را در هر حال! قیام، قعود. رکوع، سجود، بعد از حمد خدا و صلوات بر پیامبر بخوان؛ به ترتیب زیر:

۱- مفاتیح الجنان، اعمال شب نوزدهم ماه رمضان، ص ۲۲۶.

۲- گردی از رهگذر دوست، ص ۳۵۲.

بسم الله الرحمن الرحيم _ الحمد لله رب العالمين و صلى الله على محمد و آله الطاهرين اللهم كن لوليك الحجه ابن الحسن صلواتك عليه و على آبائه في هذه الساعه و في كل ساعه ولينا و حافظا و قائدا و ناصرا و دليلا و عينا حتى تس肯ه ارضك طوعاً و تمنتعه فيها طويلا. [\(۱\)](#)

۲۱ ماه رمضان وفات حضرت موسى و یاد حضرت

اشاره

ابو بصیر می گوید: از امام محمد باقر علیه السلام شنیدم که فرمودند:

در وجود صاحب این امر (امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف چهار سنت از چهار پیامبر الهی می باشد. سنتی از موسی علیه السلام، و سنتی از عیسی علیه السلام، و سنتی از یوسف علیه السلام، و سنتی از محمد صلی الله علیه و آله

اما سنتی که از موسی دارد همان «خوف و ترسی» است که از دشمن دارد. و اما سنتی که از یوسف دارد همان «زندان» است، و اما سنتی که از عیسی دارد این است که می گویند: (مهدی) «مرده» است در حالیکه نمرده است. [\(۲\)](#) و اما سنتی که از محمد صلی الله علیه و آله دارد «شمیر» است. [\(۳\)](#)

۱- بلدالامین، ص ۳۰۳.

۲- امام صادق (به حازم بن حبیب فرمود: ای حازم برای صاحب این امر دو غیبت است که در دومین آن ظاهر می شود، اگر کسی به نزد تو آمد و گفت: دست خود را از خاک قبرش تکانیده، او را تصدیق مکن. ترجمه مکیال المکارم، ج ۱، ص ۲۰۸؛ بحار، ج ۵۲، ص ۱۵۴.

۳- عن ابی بصیر قال: سمعت ابا جعفر (يقول: في صاحب هذا الامر اربع سنن من اربعه انبیاء سنن من موسی)، و سنن من عیسی (، و سنن من یوسف (، سنن من محمد)، فخائف یترقب، و اما من یوسف (فالسجن) و اما من عیسی (فيقال: انه ات و لم ی Cust، و اما من محمد) فالسیف

شیاهت حضرت مهدی به موسی علیه السلام

در اینجا برخی از شیاهت‌هایی که حضرت مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف به حضرت موسی علیه السلام طبق آیات و روایات دارد مذکور می‌شویم:

۱. حمل

حضرت موسی علیه السلام حملش مخفی بود.

حضرت مهدی علیه السلام نیز ولادتش مخفیانه انجام گرفت.

۲. غیبت

موسی علیه السلام از قومش دو غیبت داشت که یکی از دیگری طولانی تر بود. غیبت اول از مصر بود که طبق روایتی که شیخ صدوق در کمال الدین از امام صادق علیه السلام نقل می‌کند، بیست و هشت سال طول کشید.^(۱)

تأثیر وفات موسی برای تعیین جانشین

محمد بن عماره از پدرش روایت کند که به امام صادق علیه السلام عرض کردم:

مرا از وفات موسی بن عمران علیه السلام آگاه کن، فرمود: چون اجلس فرا رسید و مدت عمرش به پایان آمد و روزیش به پایان رسید، ملک الموت علیه السلام به نزد او آمد و گفت: سلام بر تو ای کلیم الله! موسی گفت: و علیک السلام تو کیستی؟ گفت: من ملک الموت، گفت: برای چه آمدی؟

گفت: آمده ام تا تو را قبض روح کنم.

۱- کمال الدین، ۱۳۴۰.

موسى به او گفت: از کجا روح می‌گیری؟

گفت: از دهانت.

موسى گفت: چگونه چنین می‌کنی در حالی که با دهان با خدایم تکلم کرده‌ام؟

ملک الموت گفت: از دستت.

موسى گفت: چگونه چنین می‌کنی در حالی که با آن تورات را برگرفته‌ام؟

ملک الموت گفت: از پایت.

موسى گفت: چگونه چنین می‌کنی در حالی که با آن‌ها بر طور سینا گام نهاده‌ام؟

ملک الموت گفت: از گوشت.

موسى گفت: چگونه چنین می‌کنی در حالی که با آنها کلام پروردگار را شنیده‌ام؟

خدای تعالی به ملک الموت وحی فرمود: جانشین را میگر تا آنچه را می‌خواهد درخواست نماید و ملک الموت بیرون آمد و موسی تا زمانی‌که خداوند اراده فرمود زنده بود و یوشع بن نون را طلبید و به او (به عنوان جانشین) وصیت کرد و گفت: که امرش را مکثوم بدارد و پس از خود به جانشینش وصیت نماید.

سپس حضرت موسی علیه السلام از میان قوم خود غایب شد و در دوران غیبتش (در سرزمین تیه) مردی را دید که به کندن گودی مشغول بود، به او گفت: آیا می‌خواهی در این کار کمک کنم؟

آن مرد گفت: آری، و او را کمک کرد تا گور را کند و لحد را آماده

کرد. سپس موسی در آن خواید تا بنگرد چگونه است. فکشف الله له الغطاء فرأى مكانه في الجنة، پس خدای متعال پرده ها را کنار زد و او جایگاه خود را در بهشت دید.

فقال: يا رب اقتصني اليك. موسى گفت: اى خدای من! مرا قبض روح کن، و ملک الموت جانش را همانجا گرفت و دفنش کرد و خاک بزر او ریخت.

آری، آن که به حفر قبر مشغول بود کسی جز ملک الموت نبود که به صورت آدمی در آمده بود و این در صحراي تيه بود، فصاح صائح من السماء: مات موسى کليم الله، و ای نفس لا تموت؟ و فرياد کنند. اى از آسمان ندا در داد که موسای کليم در گذشت، و کیست که دارفانی را وداع نکند؟

از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم سؤال شد که قبر حضرت موسی علیه السلام کجاست؟ فرمود: هو عند الطريق الاعظم عند الكتب الاحمر. آن بر کنار راه بزرگی پهلوی تل سرخ است. [\(۱\)](#)

و مدت دومین غیبت چهل شب بود، خداوند فرمود: فَتَمَّ مِيقَاتُ رَبِّهِ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً. [\(۲\)](#) که میقات (وعده گاه) پروردگارش چهل شب به پایان رسید.

حضرت مهدی عجل الله تعالى فرجه الشریف نیز دو غیبت داشته که یکی طولانی تر است.

امام سجاد علیه السلام فرمودند: ... و ان للقائم منا غیبتین احديهما اطول

۱- کمال الدین، ترجمه پهلوانی، ج ۱، ص ۳۰۵ _ ۳۰۳.

۲- سوره اعراف، آیه ۱۴۲.

من الاخرى اما الاولى فيسته ايام، او سته أشهر، او سته سنين، و اما الاخرى فيطول امدها حتى برجع عن هذا الامر اكثرا من يقول به فلا يثبت عليه الا من قوى يقينه، و صحت معرفته، و لم يجد فى نفسه حرجا مما قضينا و سلم لنا اهل البيت و براي قائم ما دو غييت است که يکي از ديگري طولاني تر است، اما غييت اول شش روز يا شش ماه يا شش سال به طول می انجامد [\(۱\)](#) و اما دومی مدتتش آنقدر طولاني می شود تا اينکه بيشر آن هايي که معتقد به اين امر هستند از آن برگردند پس بر اين امر ثابت نمی ماند مگر کسی که يقينش قوى و معرفتش صحيح باشد و در دلش از آنچه ما قضاوت کردیم ناراحتی پيش نيايد و تسليم ما اهل بيت باشد. [\(۲\)](#)

۴. هم سخن با خدا

موسى عليه السلام خداوند با او سخن گفت و چنین فرمود: «وَبِكَلَامِي فَخُذْ مَا آتَيْتَكَ وَكُنْ مِنْ الشَّاكِرِينَ» [\(۳\)](#) همانا من به وسیله رسالت ها و کلام خودم

۱- صاحب مکیال المکارم ترجمه حائری، ج ۱، ص ۱۹۵، توضیحی از علامه // آورده از این قرار: «شش روز شاید اشاره به اختلاف احوال حضرتش در زمان غييتش باشد چه اينک در طول شش روز هيچ کس بر ولادت حضرتش مطلع نشد مگر افراد بسيار مخصوصی از نزديکان. آنگاه پس از شش ماه ديگرانی از خواص بر اين مطلع شدند، سپس پس از ۶ سال هنگام وفات پدر بزرگوارش امر حضرت بر بسياري از خلائق آشكار شد. يا اشاره است به اينکه امامت حضرت تا شش روز تنها يک نفر از ايشان مطلع شد. آنگاه پس از شش ماه امر ايشان منتشر گردید، و بعد از شش سال امر سفراء و نواب خاص ظاهر و آشكار گشت و احتمال قوى تر اين است که اين عبارت اشاره به // مختلفی است که براي غييت حضرت اندازه گيري شده و بدء پذير است...»

۲- کمال الدین ترجمه پهلوان، ج ۱. ص ۵۹۳.

۳- سوره اعراف، آيه ۱۴۴.

تو را بر مردم برتری دادم پس آنچه به تو دادم بگیر و از سپاسگزاران باش.

حضرت مهدی علیه السلام نیز همین طور، خداوند متعال با او سخن گفت هنگامی آن حضرت را به سرا پرده عرش بالا بردند.

امام حسن عسکری علیه السلام فرمود: هنگامی که پروردگار من، مهدی ای بی امت را به من موهبت فرمود، دو فرشته فرستاد. او را به سرا پرده عرش بردند تا اینکه او را در پیشگاه خداوند عزوجل نگه داشتند، از جانب خداوند خطاب آمد: مرحبا به تو ای بنده من، برای یاری دینم و آشکار نمودن امر و راهنمایی بندگانم برگزیده شده ای.

سوگنده خوردم که به خاطر تو بگیرم و به راه تو بدهم و به تو ببخشایم و به تو عذاب کنم. [\(۱\)](#)

۵. فرج

حضرت موسی علیه السلام، بنی اسرائیل منتظر قیامش بودند چون که به آنها خبر داده شده بود که فرج آنها به دست اوست.

امام صادق علیه السلام فرمود: خداوند به ابراهیم علیه السلام وحی فرستاد که: «به زودی صاحب فرزندی خواهی شد» ابراهیم علیه السلام این مطلب را به همسرش ساره فرمود. ساره گفت: «آیا من فرزندی بیاورم، در حالی که پیرزنی بیش نیستم (مطلوب به نظرش حتی برای خداوند هم غیرممکن رسید).

۱- مکیال المکارم، ترجمه پهلوان، ج ۱، ص ۲۹۰؛ بحار، ج ۵۱، ص ۷۷.

خداؤند فرمود: به زودی فرزندی به دنیا می آورد و فرزندان او (بني اسرائیل) تا چهارصد سال مغضّب و گرفتار خواهند شد به خاطر این که کلام مرا رد کرد. «فَلَمَّا طَالَ عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ الْعَذَابُ، ضَحَّوَا وَبَكَوْا إِلَى اللَّهِ أَرْبَعِينَ صَبَّاحًا»، وقتی عذاب ها بر بنی اسرائیل طولانی شد، چهل روز ضجه و زاری کردند، پس خدای متعال به موسی و هارون وحی فرستاد که «آنها را از دست فرعون رهایی می بخشد». و صد و هفتاد سال از عذاب چهارصد ساله آنها را تخفیف داد.

«فَقَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ : هَكُذَا أَنْتُمْ، لَوْ فَعَلْتُمْ لَفَرْجَ اللَّهِ عَنَّا فَامَّا إِذَا لَمْ تَكُونُوا فَانَّ الْأَمْرَ يَنْتَهِ إِلَى مُنْتَهِاهٍ»

همین طور هستید شما شیعیان، که اگر این کار را بکشید (گریه و ضجه به درگاه الهی) خدای متعال فرج ما را می رساند. و اما اگر این کار را نکنید، امر غیبت تا آخرین مدت خود به طول خواهد انجامید. (۱)

حضرت مهدی علیه السلام نیز شیعیان منتظرش هستند، زیرا که به آنها خبر داده اند که فرجشان بر دست آن حضرت است.

دلیل بر این، عبارتی است که در توقيع شریف مروی در کتاب احتجاج طبرسی آمده که:

اَكْثِرُوا الدُّعَاءَ بِتَعْجِيلِ الْفَرَجِ فَإِنَّ ذَلِكَ فَرَجُّكُمْ؛ (۲) و بسیار دعا کنید برای تعجیل فرج زیرا که آن فرج شماست.

و نیز در زیارت روز جمعه می خوانیم: «وَهَذَا يَوْمُ الْجُمُعَةِ وَهُوَ

۱- انتظارات امام زمان، ص ۳۲؛ بحار، ج ۵۲، ص ۱۳۱.

۲- مکیال المکارم ترجمه حایری، ج ۱، ص ۲۱۵؛ احتجاج ۲۲۸۴

يَوْمَكَ الْمُتَوَقَّعُ فِيهِ ظُهُورُكَ وَالْفَرْجُ فِيهِ لِلْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ يَدِينِكَ وَقَتْلُ الْكَافِرِينَ بِسَيِّغِكَ^(۱)

«و امروز روز جمعه است که آن روز توتُّ و ظهور تو و فرج مومنان بر دست تو، و کشته شدن کافران به شمشیر تو در این روز انتظار می رود».

۶. عصا

موسى عليه السلام، خداوند متعال او را عصایی عنایت فرمود، و آن را معجزه آن حضرت قرار داد.

حضرت مهدی عجل الله تعالى فرجه الشریف به همان عصا اختصاص یافته است.

امام محمد باقر عليه السلام فرمود: عصای موسی از آن آدم بود، سپس به شعیب رسیده بود، و آنگاه به موسی بن عمران رسید، آن عصا نزد ماست و من آن را پیشتر دیده ام سبز رنگ است به همان وضعی که از درخشش گرفته شده، و اگر استنطاق شود سخن می گوید، برای قائم ما آماده شده است، به وسیله آن همان کارها را انجام دهد که حضرت موسی انجام می داد، و هر چه مأمور شود انجام می دهد، و هر کجا افکنده شود با زبان خود نیرنگ های دشمنان را بر می گیرد.^(۲)

او صاف عصا

آورده اند که: عصای موسی عليه السلام دو سر داشت که // هر یک از آنها کثری داشت و نیزه آهنینی در انتهایش بود.

۱- مفاتیح الجنان، زیارت روز جمعه.

۲- مکیال المکارم، ج ۱، ص ۲۹۴؛ کمال الدین ۲/۶۷۳.

۱. هرگاه موسی علیه السلام شب هنگام به بیابانی وارد می شد و مهتاب نبود و سر عصاتا آن جا که چشم کار می کرد روشنایی می داد.
 ۲. هرگاه با کمبود آب مواجه می شد آن را در چاه وارد می کرد که تا ته چاه امتداد می یافت و از آن سر آن مانند لو آب بیرون می ریخت.
 ۳. هر وقت به غذا نیاز داشت، با عصای خود به زمین می کوفت و خوردنی ها از آن بیرون می آمد.
 ۴. هرگاه میوه های اشتها می کرد در آن ظاهر می شد و همان موقع میوه می داد.
 ۵. هرگاه می خواست از نهری برون کشتی عبور کند، عصا را بر آن می زد و راه وسیعی برایش باز می شد.
 ۶. هرگاه در راه خسته می شد بر آن می نشست که بر هر کجا که می خواست بدون دویدن و پازدن او را می رساند.
 ۷. هرگاه به بوی خوشی نیازمند می شد از آن عصا بوی خوش بیرون می زد تا جایی که لباس های او را خوشبو می کرد.
 ۸. اگر در راهی بود که دزدانی داشت که مردم از آنها ترس داشتند، عصا با او تکلم می کرد و به او می گفت: به فلان سمت راهت را تغییر بود و... . [\(۱\)](#)
۷. هلاکت دشمن

موسی علیه السلام، خداوند دشمنش فارون را به زمین فرو برد چنانکه

۱- موعودنامه، ص ۴۹۴، از بحار، ج ۱۳، ص ۶۰.

خداؤند می فرماید:

«فَخَسْفَنَا بِهِ وَبِإِرْهِ الْأَرْضَ» [\(۱\)](#) پس او و خانه اش را در زمین فرو بردیم.

حضرت مهدی عجل الله تعالى فرجه الشریف نیز خداوند دشمناش لشکر سفیانی را به زمین فرو خواهد برد.

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند: ... و سفیانی گروهی را به مدینه می فرستد پس مهدی علیه السلام از آنجا به سوی مکه فرار می کند به امیر ارتش سفیانی خبر می رسد که مهدی علیه السلام به مکه رفت، لشکری در تعقیب آن حضرت می فرستد ولی به آن جناب نمی رستند، تا اینکه قائم علیه السلام هراسان و ترسان به روش موسی بن عمران وارد مکه می شود و امیر ارتش سفیانی در بیابان بیداء فرود می آید، و جارچی از سوی آسمان به آن بیابان خطاب می کند که: «یا بیداء بپیوی القوم» ای صحرای بیداء این گروه را نابود کن. پس زمین آنها را فرو می برد و فقط سه نفر از آنها باقی می ماند که خداوند چهره هایشان را به پشت باز می گرداند، و آنها از قبیله کعب هستند، [\(۲\)](#) و درباره آنها این آیه نازل شده: «یا أَئِهَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ أَمِنُوا بِمَا نَزَّلْنَا مُصَّهِّدًا لِمَا مَعَكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَطْمِسَ وُجُوهًا فَنَرُدَّهَا عَلَى أَذْبَارِهَا»، [\(۳\)](#) ای کسانی که کتاب به ایشان داده شده، به آنچه فرو فرستاده ایم و تصدیق کننده نشانه هایی

۱- سوره قصص، آیه ۸۱.

۲- مکیال المکارم، ج ۱، ص ۲۹۷؛ بحار، ج ۵۲، ص ۳۲۸.

۳- سوره نساء، آیه ۴۷.

است که همراه شماست ایمان آورید پیش از آنکه چهره هایی را محو کنیم آنگاه به پشت سر باز گردانیم.

۸. یَدِ يَضْعَفُ

موسیٰ علیہ السلام چون دستش را بر می آورد، می درخشید و سفیدی آن بینندگان را خیره می ساخت. «وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ
بِيَضَاعٍ لِلنَّاظِرِينَ». [\(۱\)](#)

حضرت مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف نیز نورش می درخشد تا جایی که مردم از نور آفتاب و ماه بی نیاز شوند.

علی بن ابراهیم قمی نَوَرَ اللَّهُ مَرْقَدَهُ در تفسیر خود مُسندًا از مفضل بن عمر روایت کرده که گفت: از امام صادق علیہ السلام
شنیدم که درباره آیه «وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا» [\(۲\)](#) و زمین به نور پروردگارش روشنی یافت، می فرمود که رَبُّ الارض
یعنی إِمَامُ الْأَرْضِ. پروردگار (مربی) زمین یعنی امام زمین.

عرض کردم: هرگاه امام ظهور کند چه می شود؟ فرمود: آن هنگام مردم از نور آفتاب و نور ماه بی نیاز می شوند و به نور امام
اکتفا می کنند. [\(۳\)](#)

۹. جوشش آب و غذا از سنگ

موسیٰ علیہ السلام: دوازده چشمۀ از سنگ برایش جوشید.

«وَإِذْ أَسْتَسْقَى مُوسَى لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْجَرَثْ مِنْهُ اثْنَتَا

۱- سوره اعراف، آیه ۱۰۸.

۲- سوره زمر، آیه ۶۹.

۳- تفسیر قمی، ج ۲، ص ۳۵۲.

عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ أَنَاسٍ مَشْرَبَهُمْ كُلُّهُمْ وَأَشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللَّهِ وَلَا تَعْثُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ^(۱) و زمانی که موسی برای قوم خود آب طلبید، گفتیم: عصای خود را بر آن سنگ بزن، پس دوازده چشمها از آن جوشید ابرای دوازده بسط از نسل یعقوب).

مهدي عليه السلام : نيز برايش اين چنين رخ دهد.

ابى الجارود گويد امام محمد باقر عليه السلام فرمود: اذا فرج القائم من مكه يناید مناديه: أَلَا لَا يَحِيلنَّ أَحَدُ طَعَامًا وَ لَا شَرَابًا، وَ يَحْمِلُ مَعَهُ حَجَرًا مُوسَى بْنَ عُمَرَ وَ هُوَ وَقْرٌ بَعِيرٌ، فَلَا يَنْزَلُ مِنْزَلًا إِلَّا بَنَعَتْ مِنْ عَيْنَيْهِ، خَمْسَ كَانَ جَائِعًا شَبْعًا، وَ مَنْ كَانَ ظَانًا رَوِيَ، وَ رَوَابِّهِمْ حَتَّى نَيْزَلُوا النَّجْفَ مِنْ ظَهَرِ الْكَوْفَةِ.^(۲)

هر گاه قائم عجل الله تعالى فرجه الشرييف از مکه خروج کند، منادی آن حضرت ندا دهد: احادی خوردنی و آشامیدنی با خود بر ندارد، و با خود سنگ موسی بن عران را بر می دارد که بار شتری است و هیچ منزلی فرود نیاید مگر آن که از آن سنگ چشمها بجوشد، پس هر کس که گرسنه باشد سیر، و هر که تشننه باشد سیراب خواهد شد، چهارپا نشان هم سیر و سیراب می شود تا به نجف در پشت کوفه فرود آیند.

۱۰. اصلاح امر در یک شب

موسی عليه السلام : خداوند امرش را در یک شب اصلاح فرمود

مهدي عليه السلام : نيز، خداوند امرش را در یک شب اصلاح خواهد فرمود.

۱- سوره بقره، آيه ۶۰.

۲- غیبت نعمانی، ص ۲۴۴

«خداوند تبارک و تعالی امر او را در یک شب اصلاح خواهد کرد، همانطور که امر کلیم خود موسی را در یک شب اصلاح نمود که برای گرفتن آتش برای خانواده رفت اما در حالی برگشت که به رسالت و پیامبری مبعوث شده بود.

١١. انتظار فرج و رفع غم و غصه

موسیٰ علیه السلام : بنی اسرائیل در اثر جور و ستم فرعونیان به تنگ آمده بودند و منتظر قیام او بودند زیرا به آنها خبر داده شده بود که فَرَجٌ و گشایش کارشان به دست اوست، مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف : نیز شیعیان منتظرش هستند چرا که به آنها خبر داده شده که فرجشان بدست با کفایت اوست.

در حديث آمده: وَأَكْثُرُوا وَالدُّعَا بِتَعْجِيلِ الْفَرَجِ فَإِنْ ذَلِكَ فَرْجُكُمْ. (٢)

بسیار دعا کنید برای تعجبیل، فرج زیرا که آن فرج شماست.

ابراهیم کرفی گوید: وارد بر امام صادق علیه السلام شدم در محضرش بودم که حضرت موسی بن جعفر در حالی که خردسال بود وارد شد به احترام او برخاستم و او را بوسیدم و نشستم. حضرت صادق علیه السلام به من فرمود: «يا ابراهیم! أما آنه صاحبک مِنْ بَعْدِي، أما لَيَهْلِكَنَّ فِيهِ أَقْوَامٌ، وَ

^۱- کمال الدین، ج ۲، ص ۷۰ (ترجمہ پھلوان)

^٢- ميكال المكارم، ج ٢، ص ٢١٥ - از احتجاج طيرسي، ج ٢، ص ٢٨٤.

يَسْعَدُ آخَرُونَ، فَلَعْنَ الَّهِ قاتِلُهُ وَضَاعِفَ عَلَى رُوحِهِ العَذَابُ...»

«ای ابراهیم! آیا می دانی که پس از من او امام توست، بدان که اقوامی درباره او به هلاکت افتاده (ماند واقفیه) و اقوام دیگری به سعادت رسند (مانند شیعه). لعنت خدا بر قاتل او باد و خدا عذاب روحش را دو چندان گرداند... و خداوند از صلب فرزندش (امام رضا) امام مهدی را که کامل کننده امامان دوازده گانه است خارج سازد...».

یا ابراهیم هُوَ الْمَفْرُجُ لِلْكَرْبِ عن شیعته بَعْدَ حَنْكٍ شدید، وِبِلَاء طَوِيلٍ وَجَزَعٍ وَخَوْفٍ فَطَوْبِي لِمَنْ أَدْرَكَ ذَلِكَ الرَّمَان.

ای ابراهیم! او (مهدی) کسی است که پس از سختی شدید و بلای طولانی و جزع و خوف ظاهر شده و غم و غصه را از شیعیانش بطرف سازد و خوشابه حال کسی که آن زمان را درک کند. [\(۱\)](#)

۱۲. آزمایش پیروان

موسی علیه السلام : خداوند به منظور امتحان و آزمایش قومش، ظهر آن حضرت را تأخیر انداخت تا کسانی که «گوساله پرسست» شد از کسانی که «خدایپرسست» شدند جدا شوند.

مهدی عجل الله تعالى فرجه الشریف : نیز به همین جهت ظهر موافر السرور شان تأخیر افتاده است.

۱۳. فراز از دیار

موسی علیه السلام : با هول و هراس (خائفاً يترقب) از مصر فرار کرد، که در قرآن آمده: «فَغَرَّتْهُ مِنْكُمْ لَهُمَا حِفْنُكُمْ، پس آنگاه که از شما ترسیدم

از شما فرار کرد.

مهدی عجل الله تعالى فرجه الشریف : نیز از شهرها گریخت و به صحرایها و بیابان های آب و علف سکنی گزید.

امام محمد علیه السلام فرمود: سفیانی، گروهی را به مدینه می فرستد پس مهدی علیه السلام از آنجا به مکه فراری کند به امیر ارتش سفیانی خبر داده می شود که مهدی عجل الله تعالى فرجه الشریف به سوی مکه رفت. لشکری برای تعقیب حضرت می فرستد ولی به آن حضرت نمی رستند. تا اینکه مهدی علیه السلام، ترسان و هراسان — به روش موسی علیه السلام وارد مکه می شود و امیر ارتش سفیانی در بیابان بیداء فرود می آید.

در این هنگام منادی از طرف خداوند قهار خطاب به بیابان ندا می دهد: «یا بیداء آییدی الْقَوْمَ» ای بیابان بیدا! این گروه را نابود کن. پس زمین آنها را فرو می برد... . [\(۱\)](#)

بیست و یکم. رحلت آیت الله شیخ حُرّ عاملی

شیخ حُرّ عاملی صاحب کتاب گران سنگ «وسائل الشیعه» که از علمای برجسته و مراجع عالیقدر شیعه بود و در سال ۱۱۰۴ هجری قمری در مشهد الرضا علیه السلام رحلت کرد و در مدرسه میرزا جعفر جنب صحن رضوی دفن گردید.

ایشان در یکی از تالیفات خود به نام «اثبات الهدای بالنصوص و المعجزات» می فرماید: «ده ساله بودم و به بیماری سختی گرفتار شدم

۱- مکیال المکارم، ج ۱، ص ۲۹۶. (ترجمه پهلوان)

به گونه ای که دوستان و آشنايان جمع شده و گريه می کردند و آماده عزاداري برای من شدند و يقين کردند که همان شب خواهم مرد.

همان شب در عالم بين خواب و بيداري (مکاشفه) پیامبر اكرم صلی الله عليه و آله و سلم و دوازده امام عليهم السلام را زيارت کردم که در کنار بسترم حاضرند، بر ايشان سلام کرد. و با يك يك آنها مصافحه نمودم و ميان من و امام صادق عليه السلام سخني به ميان آمد، ولی فراموش کردم جز آنکه يadam هست، آن حضرت برای من دعا کرد. تا اينکه بر حجه بن الحسن العسكري عجل الله تعالى فرجه الشريف سلام کردم و مصافحه نمودم و در حال گريه به حضرتش عرض کردم! ای مولای من! می ترسم که با اين بيماري بهمیرم و به هدفي که در علم و عمل دارم نرسم. پس به من فرمود: لا تحف فانک لا تموت فی هذا المرض بیل یشفیک الله و تعمّر عمرًا طويلاً. نرس! زيرا که تو نخواهی مرد در اين مرض، بلکه خداوند تبارک و تعالى تو را شفا می دهد و عمر طولاني خواهی داشت سپس کاسه ای که در دست مبارک داشت به من داد من از آب آن کاسه آشامیدم در همان لحظه سلامتی و عافيت خود را یافتم و بيماري به طور کلی از من زايل شد. بعد از آن نشستم و خانواده و دوستان و آشنايانم همه تعجب کردنده و ايشان را از واقعه نوراني و ملکوتی که مشاهده کرده بودم خبر ندادم مگر بعد از چند روز. (۱)

۱- قال الشيخ الحر العاملی: انی کُنْتُ فی عصر الصَّبِی و سَنَی عشَر سنین او نحُوُهَا أَصَابَنِی مَرْضٌ شَدِیدٌ جَدًّا حتی اجتمع اهلی و أقاربی و بَکَوَا وَتَهَيَّأَا لِلتَّغْرِیه وَأَیْقَنُوا أَنَّی أَمُوت تلک الیله، فرأیت النبی (و سلم و الائمه الاشتبه عشر) و انا فيما بين النائم واليقظان فسلّمت عليهم صلوات الله عليهم و صافحتهم واحداً واحداً، و جرى بينی و بین الصادق (کلام لَمْ يَبَقَ فی خاطری، إلّا انهَ ذَعَالی فلَمَّا شَیَّلَمْتَ عَلی صاحب الزمان) و صافحته بَکَیْتُ و قلْتُ: يا مولای اخافُ أنَّمُوت فی هذا المرض و لم أَقْضِ وَطَری من العلم و العمل، فقال لی: لا تَحْفَ فانک لا تموت فی هذا المرض بل یشفیک الله و تعمّر عمرًا طويلاً، ثم ناولنى قدحاً كان فی يده فشربت منه و أَفْقَتُ فی الحال و زال عنی المرض بالكلية. و جلستُ، فتعجب اهلی و أقاربی و لم أَحْدَثْهم بما رأیت إلّا بعد ایام. اثبات الهداء، شیخ الحر العاملی ج ۳ ص ۷۱۰ نجم الثاقب، محدث نوری ص ۸۵۸ عبقری الحسان نهانوندی، ج ۲

دعای حج و یاد مهدی علیه السلام

در ماه مبارک رمضان در تعقیب هر نماز می خوانیم:

اللهم ارزقني حج بيتك الحرام في عامي هذا وفي كل عام؛^(۱)

خدا يا! حج خانه خودت را امسال و هر سال روزی من کن.

باید از امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف که خود روح مناسک حج است بخواهیم که در شب قدر «حج» را برای ما امضا کند.

حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف هر سال موسم حج حضور دارد و حج بدون زیارت امام و یاد امام زمان علیه السلام کامل نیست.

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند: تمام الحج لقاء الامام؛^(۲)

تمامیت حج همان ملاقات با امام است.

۱- مفاتیح الجنان، ص ۱۷۶.

۲- وسائل الشیعه، ج ۱۰، ص ۲۵۵.

ای حريم کعبه محرم بر طواف کوی تو

من به گرد کعبه می گردم به یاد روی تو

گچه بر محرم بود بوئیدن گل ها حرام

زنده ام من ای گل زهرا ز فیض بوی تو

اشک ها از هجر تو نم نم چو زمزم شد روان

کی رسد این تشنگان را قطره ای از جوی تو

شب بیست و سوم ماه رمضان و صیحه آسمانی

اشاره

یکی از نشانه های حتمی در آستانه ظهور حضرت مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف «ندای آسمانی» است که با واژه های مختلف در روایات مطرح شده است مانند: نعم و النداء من المحتوم، قبل قیام القائم خمس علامات محتممات، و...

امام محمد باقر علیه السلام می فرماید:

«... الصَّيْحَةُ لَا تَكُونُ إِلَّا فِي شَهْرِ رَمَضَانَ، لَأَنَّ شَهْرَ رَمَضَانَ شَهْرُ اللَّهِ، وَ الصَّيْحَةُ فِيهِ هِيَ صَيْحَةُ جَبَرِيلَ إِلَى هَذَا الْخَلْقِ، ثُمَّ قَالَ: يَنَادِي مَنَاءِ مِنَ السَّمَاءِ بِاسْمِ الْقَائِمِ فَيُسْمَعُ مَنْ بِالْمَشْرُقِ وَ مَنْ بِالْمَغْرِبِ، لَا يَبْقَى رَاقِدٌ إِلَّا سَتَيْقَظَ، وَ لَا قَائِمٌ إِلَّا قَعَدَ، وَ لَا قَاعِدٌ إِلَّا قَامَ عَلَى رِجْلِيهِ فَزِعًا مِنْ ذَلِكَ الصَّوْتِ، فَرَحِمَ اللَّهُ مَنْ اعْتَبَرَ بِذَلِكَ الصَّوْتِ فَاجَبَ، فَإِنَّ الصَّوْتَ الْأَوَّلَ هُوَ صَوْتُ جَبَرِيلَ الرَّوْحَ الْأَمِينِ عَلَيْهِ السَّلَامُ .

ثُمَّ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : يَكُونُ الصَّوْتُ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ فِي لَيْلَةِ جَمِيعِهِ لِيَلِهِ ثَلَاثَ وَ عَشْرِينَ فَلَا تَشْكُوا فِي ذَلِكَ، وَ أَسْمِعُوا وَ أَطِيعُوا.

وَ فِي آخر النهار صوت الملعون ابليس اللعين ينادي: أَلَا- إِنَّ فَلَانًا قُتِلَ مظلومًا لِيُشَكِّكَ النَّاسُ وَ يُفْتَنُهُمْ، فَكُمْ فِي ذَلِكَ الْيَوْمِ مِنْ شَاكِرٍ مُتَحَيِّرٍ قَدْ هُوَ فِي النَّارِ، فَإِذَا سَمِعْتُمُ الصَّوْتَ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ فَلَا تَشْكُوا فِيهِ أَنَّهُ صَوْتُ جَبَرِيلِ. وَ عَلَامَهُ ذَلِكَ أَنَّهُ يَنَادِي

باسم القائم و اسمه ایه علیهم السلام حتی تسمعه العذرا فتحضر اباها و اخاها على الخروج، وقال: لا بد من هذين الصوتين قبل خروج القائم عليه السلام : صوت من السماء و هو صوت جبرئيل باسم صاحب هذا الامر و اسم ایه، و الصوت الثاني في الارض هو صوت ابليس اللعين ينادي باسم فلان انه قتل مظلوماً، يريد بذلك الفتنه، فاتبعوا الصوت الاول، و ایاكم و الاخير ان تفتتوا به»^(۱)

«صیحه و ندای آسمانی سر داده نمی شود مگر در ماه رمضان، چراکه ماه رمضان، ماه خدادست، و صیحه، صیحه جبرئیل است به سوی خلق. سپس فرمود: ندا کتنده ای از آسمان نام قائم عليه السلام را ندا می کند، پس هر کس در شرق و غرب است، آن را می شنود، از وحشت این صدا، خوابیده ها بیدار، ایستاد گان نشسته و نشستگان بر دو پای خویش می ایستند. رحمت خدا بر کسی که از این صدا عبرت بگیرد و ندای وی را اجابت کند، زیرا صدای نخست، صدای جبرئیل روح الامین است.

آنگاه می فرماید:

این صدا در بیست و سوم ماه رمضان خواهد بود. در این هیچ شک نکنید و بشنوید و فرمان ببرید

در آخر روز، شیطان فریاد می زند که «فلانی مظلومانه کشته شد» تا مردم را بفریبد و به شک اندازد. پس چه انسانهای شک کتنده حیرت زده که در آن روز اهل آتش است. پس هر گاه صدا را در ماه

رمضان شنیدید شک نکنید که آن صدای جبرئیل است و علامت حقانیت آن این است که به اسم قائم و اسم پدرش ندا می-دهد. حتی دختران پرده نشین پدران و برادران خود را تشویق می-کنند به خروج از منزل تا بدانند این صدای عظیم چه صدایی بود

و فرمود: از شنیدن دو صدا پیش قیام قائم ناچاریم: صدای از آسمان و آن صدای جبرئیل است که به اسم صاحب الامر و اسم پدرش (امام حسن عسکری) ندا می کند، و صدای دوم از ابلیس ملعون است که از زمین ندا دهد به اسم فلانی که مظلومانه کشته شد، از آن صدا اراده فتنه انگیزی دارد.

پس، صدای اول را تبعیت کنید و از صوت دوم بپرهیزید تا گرفتار فتنه نشوید.»

ویژگیهای ندای آسمانی

۱. شنیدن تمام اهل زمین

(یسمع جميع اهل الارض بالدعاء اليه) (۱) همه اهل زمین دعوت به حضرت مهدی را می شنوند

۲. شنیدن اهل شرق و غرب

(فيسمع من بالشرق و من المغرب) (۲) همه اهل مشرق و مغرب

۱- کمال الدین، ج ۲ ص ۶۰، باب ۳۵ حدیث ۵

۲- الغیبه نعمانی، ص ۲۶۲

عالیم آن ندا را می شنوند

۳. شنیدن تمامی جانداران

(فلا يبقي شئٌ حَلَقَ اللَّهُ فِيهِ الرُّوحُ إِلَّا يسمع الصيحة) [\(۱\)](#)

چیزی از مخلوقات خدا که روح دارد نمی ماند جز اینکه صیحه آسمانی را می شنود.

۴. شنیدن هر قومی به زبان مادری

(زراره می گوید: از امام صادق علیه السلام پرسیدم: النداء حَقٌّ؟ قال: أبى والله حتى يَسْمَعَ كُلُّ قومٍ بلسانهم) [\(۲\)](#) آیا ندای آسمانی حق است؟ فرمود: بله بخدا سوگند، حتی هر قوم و هر گروهی به زبان خودش می شنوند مانند: زبان عربی، فارسی، هندی و ...

۵. یکنواختی صدا برای همگان

امام رضا علیه السلام : «قد نودوا نداءً يسمع من بُعدٍ كما يسمع من قُربٍ». [\(۳\)](#)

ندایی داده می شوند که از دور شنیده می شود همان طور که از نزدیک شنیده می شود

۶. غیرمنتظره بودن ندای آسمانی

«إذَا سمعوا الصوت اصْبَحُوا وَ كَأْنَما عَلَى رُؤُوسِهِمُ الطَّيرُ» [\(۴\)](#)

۱- الغیبه نعمانی، ص ۳۰۱، باب ۱۶، حدیث ۶، از امام صادق (

۲- الغیبه نعمانی، ص ۲۸۲، باب ۱۴، حدیث ۵۴

۳- کمال الدین، ج ۲ ص ۵۹ باب ۳۵ حدیث ۳

۴- الغیبه نعمانی ص ۲۷۰ باب ۱۴ حدیث ۲۳

وقتی ندای آسمانی را می شنوند، مانند کسانی خواهند بود که پرنده ای بر سرshan نشسته باشد.

۷. ایمان آوردن مردم

«فیو من اهل الارض جمیعاً للصوت الاول» [\(۱\)](#)

تمامی اهل زمین به صدای اول (ندای جبرئیل) ایمان می آورند.

۸. بیرون آمدن دختران پرده-نشین

«حتى تسمعه العذرا فى خدرها فتتحرض أباها و أخاها على الخروج» [\(۲\)](#)

آن صدا را حتی دختران پشت پرده می شنوند و پدران و برادران خود را به خروج از منزل تشویق می نمایند.

۹. بیدار شدن افراد خواب

«لا يقى راقد إلا استيقظَ فرعاً من ذلك الصوت» [\(۳\)](#)

هیچ انسان خوابی نمی ماند مگر اینکه از وحشت آن صدا، بیدار می شود.

۱- الغیبه نعمانی ص ۲۶۹ باب ۱۴ حدیث ۲۰

۲- الغیبه نعمانی ص ۲۶۲ باب ۱۴، حدیث ۱۳

۳- الغیبه نعمانی ص ۲۶۲ باب ۱۴، حدیث ۱۳

۱۰. وحشت افراد بیدار

«تفرغ اليقطان»^(۱) افراد بیدار را به وحشت می اندازد.

۱۱. نشستن افراد ایستاده و ایستادن افراد نشسته

«وَ لَا قَائِمٌ إِلَّا قَعْدًا، وَ لَا قَاعِدٌ إِلَّا قَامَ عَلَى رُجْلِيهِ فَرْعَانًا مِّن ذَلِكَ الصَّوْتِ»^(۲)

و نه ایستاده ای مگر می نشیند، و نه نشسته ای مگر بر دو پایش می ایستد از ترس آن صدا.

نتیجه ندای آسمانی

۱. خروج حضرت مهدی عجل الله تعالى فرجه الشرييف

امام صادق عليه السلام فرمود: «و يخرج القائم مما يسمع و هي صيحة جبرئيل»^(۳)

زمانی که حضرت قائم صدای آسمانی را می شنود، ظاهر می شود و آن صدای جبرئیل است.

۲. واکنش مومنان

قال امير المؤمنين عليه السلام لحذيفه بن اليمان:... ألا ذلك يوم فيه

۱- الغيبة نعمانی ص ۲۶۲ باب ۱۴، حدیث ۱۷

۲- الغيبة نعمانی ص ۲۶۲ باب ۱۴، حدیث ۱۳

۳- الغيبة نعمانی ص ۳۱۰ باب ۱۶، حدیث ۶

سرور ولد علی علیه السلام و شیعه (۱)

امیرالمؤمنین علیه السلام به حذیفه فرزند یمان فرمود: آگاه باشید! آن روز، روز خوشحالی فرزندان علی علیه السلام و شیعیان اوست.

۳. واکنش معاندان

زمانی که جبرئیل به نام نامی حضرت مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف ندا داد کفار و معاندان تاب شنیدنش را ندارند لذا با حضرت مقابله می کنند و به همراهی رهبر شان شیطان به سمت حضرت نابود می شوند.

اگر آن ماه نمونه

روی خود را بنمونه

همه گرگهای جهان را

سر جاشون می نشونه

۴. ندای شیطانی

شیطان نیز با شنیدن صدای آسمانی و الهی جبرئیل به تکاپو می افتد تا کسی تسليم راه حق و امام بر حق نشود.

زراره بن اعین می گوید: قلت لابی عبدالله علیه السلام : عجبت اصلاحک الله و انى لاعجب من القائم كيف يقاتل مع ما يرون من العجائب من خسف البيداء بالجيش و من النداء الذى يكون من السماء؟ فقال: ان الشيطان لا يدعهم حتى ينادى كما نادى

برسول الله يوم العقبه (۲)

به حضرت صادق علیه السلام گفتم تعجب می نمایم خدا شما را به سلامت

۱- الغیبہ نعمانی ص ۱۴۴، باب ۱۰، حدیث ۳.

۲- الغیبہ نعمانی ص ۲۷۳، ب ۱۴، حدیث ۲۹.

بدارد و تعجب من از این است که با وجود عجائبی چون خسف بیداء، سپاه سفیانی و ندای آسمانی، چگونه با امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف می جنگند؟ فرمود: همانا شیطان آن ها را رها نمی کند تا این که ندا دهنده همانگونه که بر رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم در روز عقبه دوم ندا داد.

نتیجه ندای شیطان

۱. شک در ندای رحمانی

امام باقر علیه السلام فرمود: فکم من ذلک الیوم شاک متّحیر قد هوی فی النار ^(۱)
چه بسا شک کنندگان سر گردانی که در آن روز به آتش در افتند.
و امام صادق علیه السلام فرمودند: و یرتاب یومئذ الذین فی قلوبہم مرض و المرض و الله عداوتنا ^(۲)
در آن روز کسانی که در دلها یشان مرض است به شک می افتد و مرض به خدا قسم دشمنی با ماست.

۲. برگشت از ندای رحمانی

امام صادق علیه السلام فرمود: فیرجع من اراد الله عزوجل بهم سوء و يقولون هذا سحر الشیعه و حتى يتناولونا و يقولون: هو من

۱- الغیبہ نعمانی ص ۲۶۱، ب ۱۴، حدیث ۱۳.

۲- الغیبہ نعمانی ص ۲۶۷، ب ۱۴، حدیث ۱۹.

سحرهم (۱)

و هو قول الله عزوجل: و ان يروا آية يعرضوا و يقولو سحر مستمر (۲)

کسانی که خداوند (به سبب اعمالشان) بدی می خواهد از ندای آسمانی رحمانی بر می گردند و می گویند: آن از جانب شیعه است و حتی جرات می کنند که بگویند: آن از سحر اهلیت علیهم السلام است و این مصدق کلام خداوند است که می فرماید:

زمانی که معجزه و آیه ای می بینند روی گردن می شوند و اظهار می دارند که این سحر پایدار است.

مذده به اهل ولایت

مؤمنین زمانی که صدای جبرئیل را بشنوند دیگر ندای شیطان در آن ها هیچ اثری ندارد.

امام صادق علیه السلام فرمود: فیثبت الله الذين آمنوا بالقول الثابت على الحق و هو النداء الأول. (۳)

خدای متعال مومنین را بر قول ثابت بر حق ثابت قدم نگهداشد و آن همان ندای اول است.

۱- الغیبه نعمانی ص ۲۶۹، باب ۱۴، حدیث ۲۰.

۲- سوره ق، آیه ۲.

۳- الغیبه نعمانی، ص ۲۶۸، باب ۱۴، حدیث ۱۹.

دعای امام صادق علیه السلام و یاد مهدی علیه السلام

در تعقیب نماز مغرب که معروف است به دعای «طلب حج» می خوانیم:

اللَّهُمَّ إِنِّي بِكَ وَمِنْكَ أَطْلُبُ حاجتِي...؛ (۱)

ای خدا! من به تو مؤمنم و از تو طلب حاجت می کنم...

و استلک ان تجعل وفاتی قتلًا فی سبیلک تحت رایه نبیک مع اولیائک؛

از تو می خواهم که مرگ ما را شهادت در راه خودت زیر پرچم لا۔ الہ الٰہ اللہ، محمد رسول اللہ، علی ولی اللہ در رکاب
حضرت بقیه الله عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف قرار دهد.

بیست و پنجم ماه رمضان، رحلت صاحب مکیال المکارم

یکی از عنایات حضرات معصومین علیهم السلام به شیعیان این بوده است که مدار افتخاری را به سینه بعضی از آن ها می زده
اند به behanه سرودن شعر یا نوشتن کتابی.

در شعر همانند جریان محتشم کاشانی که وقتی فرزند جوانش می میرد در باره او مرثیه می سراید تا شبی پیامبر عظیم الشان
اسلام را در خواب می بیند که می فرماید: چرا در باره پسرت شعر سرودی ولی در باره فرزند من حسین علیه السلام شعر
نگفتی؟ محتشم گفته باشد یا رسول الله متحیرم که از کجای کربلا و مصائب فرزندت حسین علیه السلام شعر بگوییم؟ حضرت
فرموده باشد این گونه بگو:

۱- مفاتیح الجنان، ص ۱۷۷.

باز این چه شورش است که در خلق عالم است

باز این چه نوحه و چه عزا و چه ماتم است

وقتی بیدار می شود موفق می شود ۱۲ بند را بسرايد که در بین شیعیان معروف به ۱۲ بند محتشم است. اگرچه محتشم دیوان بزرگی دارد ولی شهرت او به خاطر این قصیده ولایی کربلایی است.

نمونه دیگر - عنایت به نسیم شمال

نسیم شمال می گوید: در خواب دیدم که به حرم علی موسی الرضا علیه السلام مشرف شده ام تا چشمم به ضریح منور آن حضرت افتاد امام رضا علیه السلام این مصraig را به من تلقین نمود که:

با آل علی هر که در افتاد بر افتاد

وقتی از خواب بیدار شد قصیده نفر زیر را سرود:

دیشب به سرم باز هوای

دگر افتادر خواب مرا سوی خراسان گذر افتاد

چشمم به ضریح شه والاگهر افتاد

این شعر همان لحظه مرا در نظر افتاد

با آل علی هر که در افتاد بر افتاد

□□□

اولاد علی شافع یوم عرصاتند

دارای مقامات رفیع الدرجاتند

در روز قیامت همه اسباب نجاتند

ای وای بر آن کس که به این دوده در افتاد

با آل علی هر که در افتاد بر افتاد

این قبر غریب الغربا خسرو طوس

استاین قبر مغیث الضعفا شمس شموس است

خاک در او مرجع ارواح و نفوس است

باید ز ره صدق بر این خاک در افتاد

با آل علی هر که در افتاد بر افتاد

اما کتاب: مانند نگارش کتاب کمال الدین و تمام النعمه

این کتاب دایره المعارف روایی است در باره امام زمان عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف . شیخ صدوق انگیزه خود را از نگارش این کتاب این گونه اعلام می دارد:

ان الذى دعاني الى تاليف كتابى هذا... انگیزه من از تالیف این کتاب آن بود که چون آرزویم در زیارت علی بن موسی الرضا عليه السلام بر آورده شد به نیشابور برگشتم و در آن جا اقامت گزیدم و دیدم بیشتر شیعیانی که به نزد من می آیند در امر غیبت حیران اند و در باره قائم عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف شبهه دارند و از راه راست منحرف گشته و به رای و قیاس روی آورده اند پس با استمداد از اخبار واردہ از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم و ائمه اطهار تلاش خود را در ارشاد ایشان به کار بستم تا آن ها را به حق و صواب دلالت کنم.

تا این که خداوند مرا به ملاقات عالم بزرگی از قم که از بخارا بر ما وارد شد موفق نمود. خدای را شکر نمودم آن عالم خوش فکر و راست کردار جناب شیخ نجم الدین محمد بن حسن یعنی محمد بن احمد بن علی بن صلت بود.

روزی ایشان کلامی از یکی از فلاسفه بزرگ بخارا نقل کرد که بواسطه آن کلام در باره امام قائم علیه السلام حیران شده و بواسطه طول غیبتش در شک و تردید افتاده بود.

من روایاتی که در اثبات وجود آن حضرت از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم و ائمه اطهار برایش بیان کردم تا آن که آرام شد و شک و شبھه او برطرف

شد و از من در خواست کرد که در این موضوع کتابی برایش تالیف کنم. من نیز به او وعده دادم که هرگاه خداوند و سایل مراجعتم به وطنم شهر ری را فراهم کند آن کتاب را بنویسم.

تا این که شبی در باره آن چه در شهر ری واگذاشته بودم از قبیل خانواده و فرزندان و برادران فکری کردم که ناگاه خواب بر من غلبه کرد و در خواب دیدم گویا در مکه هستم و به گرد بیت الله الحرام طوف می کنم و در شوط هفتم به حجر الاسود رسیدم آن را استلام کرده و بوسیله این دعا را می خواندم:

امانتی آدیتها و میثاقی تعاهدت لتشهد لی بالموافاه. این امانت من است که آن را تادیه می کنم و پیمان من است که آن را تعاهد می کنم تا به ادای آن گواهی دهی.

آنگاه مولایمان صاحب الزمان علیه السلام را دیدم که بر در خانه کعبه ایستاده است و من با حالی پریشان به ایشان نزدیک شدم آن حضرت در چهره من نگریست و راز درونم را دانست. بر او سلام کردم و او پاسخم را داد. سپس فرمود: لم لا تُصِّنِفَ کتاباً فِي الغيَّه حتَّى تكُفِّي ما قَدْ هَمَّكَ؟ چرا در باب غیبت کتابی تالیف نمی کنی تا اندوهت را زایل سازد؟ عرض کردم یا بن رسول الله! در باره غیبت پیشتر رساله هایی تالیف کرده ام، فرمود: لیس علی ذالک السیل. آمُرْكَ ان تصنف الان کتاباً فی الغيَّه و اذکر فيه غیبات الانبياء عليهم السلام .

نه به آن روش اکنون تو را امر می کنم که در باره غیبت کتابی تالیف کنی و غیبت انبیاء را در آن بازگویی. سپس از نظرم غایب شد وقتی از خواب بیدار شدم تا طلوع فجر به گریه و زاری پرداختم،

چون صبح شد به منظور انجام امر ولی الله و حجت خدا شروع به نوشتن این کتاب کردم. [\(۱\)](#)

نمونه دوم- دستور به نوشتن کتاب مکیال المکارم

آیه الله سید محمد تقی موسوی اصفهانی می گوید: چون ما نمی توانیم حقوق حضرت مهدی علیه السلام را اداء کنیم و شکر وجود فیوضاتش را آن طور که شایسته است به جای آوریم. بر ما واجب است آن مقدار از ادای تکلیف حقوق آن حضرت را که از دستمان ساخته است انجام دهیم که اگر اصل دشوار و مشقت بار باشد در صورتی که مقداری از آن میسر آسان است همان مقدار را باید انجام داد.

بهترین امور در زمان غیبت آن حضرت:

۱. انتظار فرج آن بزرگوار

۲. دعا کردن برای تعجیل فرج او

۳. اهتمام به آن چه مایه خشنودی آن جناب و مقرب در آستان او است.

در همین راستا بود که در کتاب ابواب الجنات فی آداب الجمیعات هشتاد و چند فایده از فواید دنیوی و اخروی دعا کردن برای فرج آن حضرت صلوات الله علیه را ذکر کردم.

سپس به فکر افتادم کتاب جدا گانه ای در این باره بنگارم ولی

۱- کمال الدین، شیخ صدوق، جلد اول، مقدمه موعودنامه تونه ای، ص ۵۹۲.

حوادث زمان واقع شد تا این که کسی را در خواب دیدم که با قلم و سخن نتوان او را توصیف نمود یعنی مولی و حبیب دل شکسته ام و امامی که در انتظارش هستیم او را در خواب دیدم که با بیانی روح انگیز فرمود:

این کتاب را بنویسد و عربی هم بنویس و نام او را بگذار: «مکیال المکارم فی فواید الدعاء للقائم»

همچون تشنۀ ای از خواب بیدار و در پی اطاعت امرش شدم ولی توفیق یاریم نکرد تا آن که در سال ۱۳۳۰ ه ق به مکه معظمه سفر کردم و چون آن جا را مرض و با گرفت با خداوند عهد بستم که هر گاه مرا از مهلکه ها نجات دهد و باز گشتم را به سوی وطن آسان گرداند تالیف این کتاب را شروع می نمایم.^(۱)

سپس خداوند به من منت نهاد و مرا به سلامت به وطن باز گرداند پس به تالیف اقدام نمودم تا به عهدی که با خداوند بسته بودم عمل کرده باشم که خداوند می فرماید:

و أَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ^(۲) و به پیمانی که با خداوند می بندید، وفا کنید.

دعای مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف به دعای فرج خوان

نویسنده همین کتاب «مکیال المکارم فی فواید الدعاء للقائم»

۱- مقدمه مکیال المکارم، ج ۱، ص ۴۹ و ۴۸.

۲- نحل: ۹۱.

حضرت آیت الله سید محمد تقی موسوی اصفهانی می گوید:

یکی از دوستان صالح حضرت حجت بن الحسن را در خواب می بیند که فرمود:

«انی لادعو لمؤمن یذکر مصیبیه جدی الشهید، ثم یدعو لی بتعجیل الفرج والتأیید.»^(۱)

«همانا من برای هر شیعه ای که مصیبت جد شهیدم را یاد کند و سپس برای نزدیک شدن فرج و تأیید امر من دعا کند، دعا خواهم کرد». ^(۲)

زمان رحلت

در ماه ربیع سال ۱۳۴۸ ق برای زیارت به عراق رفت و چون بازگشت شب سه شنبه اوخر ماه شعبان بعد از همان سال بیمار شد و در بستر افتاد و تا در ۲۵ ماه رمضان دو ساعت و نیم بعد از تو مغرب رفت از جهان بر کشید، و در قبرستان تخت فولاد کنار پدر شریفش به خاک سپرده شد.

۲۷ رمضان و یاد امام زمان علیه السلام

بیست و هفتم ماه رمضان علاوه بر آن که شرافت شب قدر و روز آن را دارد متذکر امام زمان هم می شویم از آن جهت که میرزای

۱- مکیال المکارم، ج ۲، ص ۴۶.

۲- نینوا و انتظار، تأملی نو، ص ۶۴.

شیرازی اعلیٰ الله مقاله الشریف در چنین روزی، با فتوای خود که ملهم از امام زمان علیه السلام بود مبنی بر لغو امتیاز توتون و تباکو به انگلیس فرمود: «الیوم، استعمال تباکو و توتون باّیٰ نحِ کانَ در حکم محاربه با امام زمان علیه السلام است.»^(۱)

پس از انتشار این فتوا در بلاد اسلامی، دولت قاجار، قرارداد را فسخ نمود.

این اقتدار مرجع دینی شیعی نبود، مگر به امر عنایت حضرت مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف . چرا این گونه نباشد و حال آن که خود امام زمان علیه السلام فرمود:

الف. اما الحوادث الواقعه فارجعوا فيها الى رواه حدیتنا؛^(۲)

در زمان غیبت به مراجع تقلید جامع الشرایط مراجعه کنید.

ب. در توقع خطاب به شیخ مفید فرمودند: ولا ناسین لذکرکم؛^(۳)

ما همیشه به یاد شما شیعیان هستیم.

ج. خطاب امام زمان به میرزای نائینی

در جریان جنگ جهانی اول و اشغال ایران توسط روس و انگلیس و هجمه به ملت ایران شیعی، مرحوم میرزای نائینی به حضرت بقیه الله عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف متسل می شود؛ همان شب در عالم خواب می بیند که دیواری به شکل نقشه ایران در حال سقوط است در حالی که عده ای

۱- شیفتگان حضرت مهدی، ج ۲، ص ۳۵۵.

-۲

۳- القطره، ج ۲، ترجمه ص ۸۳۹.

زن و بچه زیر این دیوار نشسته‌اند. نائینی در خواب فریاد می‌زند: خدا یا چه می‌خواهد بشود؟ در این حال می‌بینند که حضرت بقیه الله عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف تشریف آورده‌اند و با انگشت به دیوار اشاره کردند، دیوار خم شده سرجایش برگشت و سپس فرمودند:

این جا ایران، شیعه خانه ماست، می‌شکند، خم می‌شود، خطر هست، ولی ما نمی‌گذاریم سقوط کند، مانگهش می‌داریم.
[\(۱\)](#)

د. هدایت‌ها و حمایت‌های امام زمان علیه السلام از مرجع بزرگ شیعه حضرت امام خمینی رحمه‌الله در طول انقلاب و جنگ تحملی و شکست قدرت پوشالی پهلوی و شرق و غرب، از همین مقوله است.

۲۹ ماه رمضان تولد علامه حلی و یاد مهدی

ابومنصور حسن بن سدید الدین یوسف بن زین الدین علی بن مطهر حلی، ملقب به آیت الله جمال الدین و فاضل و معروف به «علامه» و نیز «علامه الدّهر» در شب ۲۹ رمضان سال ۶۴۸ قمری از خاندانی پاک سرشت در شهر حلی در عراق به دنیا آمد.

پس از فراگیری مقدمات، به محضر عالمانی بزرگواری همچون محقق حلی، خواجه نصیر الدین طوسی، کاتبی قزوینی و سید بن طاووس و... راه یافت و به مدارج عالی علمی رسید.

وی پس از درگذشت محقق حلی، در حالی مرجعیت مسلمانان را به عهده گرفت که تنها ۲۸ سال از عمر شریف او می‌گذشت و این امر

حاکی از نبوت و شخصیت والای اوست که در این سالین، تمام دانش ها و فضایل اخلاقی و کرامات های معنوی را کسب کرده و به مقام مرجعیت نایل گشته بود.

مورخان، عصر علامه حلبی را دوره توسعه فقه شیعه و پیشرفت دانش در سراسر جهان اسلام دانسته اند. زیرا وی «الجایتو» فرمانروای مغولی را به پذیرش مذهب تشیع تشویق کرد که این امر در رواج مذهب تشیع بسیار موثر بود.

علامه حلبی برای نشر علوم اسلامی، تلاش خستگی ناپذیری انجام داد. او نخستین فقیهی بود که ریاضیات را وارد فقه نمود و فقه استدلالی را تکامل بخشید، کشف المقال فی اموال الرجال، تبصره المتعلمین، تذکره الفقهاء، الآسرار و ده ها کتاب ارزشمند دیگر از آثار وی می باشد. علامه حلبی در ۷۸ قمری در ۲۱ مرحوم سالگی بدروع حیات گفت و در نجف اشرف (ایوان طلا) مدفون شد. [\(۱\)](#)

در اینجا دو تشریف علامه حلبی را به محضر حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالى فرجه الشریف نقل می نمائیم:

تشرف اول: استفتاءات علامه و جواب امام زمان

در کتاب شریف قصص العلماء آمده است که: علامه حلبی شب جمعه به منظور زیارت سید الشهداء علیه السلام به راه افتاد. او در این سفر تنها و بر الاغی سوار بود و تازیانه ای به دست داشت. در بین راه شخص عرب پیاده دنبال علامه را گرفت و با هم مشغول صحبت شدند. چون

۱- روز شمار قمری. ص ۲۶۹. [_ هدایه الانام الى وقایع الامام محدث قمی](#), ص ۳۱.

قدرتی با هم سخن گفتند، علامه فهمید که این شخص مرد دانشمندی است. از این رو، در مورد مسائل علمی با هم صحبت کردند. پس از مدتی علامه فهمید که آن شخص صاحب علم و فضیلت بسیار بوده و در تمام علوم متبحر است، پس علامه مشکلاتی که برایش در علوم مختلف پیش آمده بود، یک یک از آن شخص سؤال کرد و او به آنها جواب می داد، مدتی گذشت تا اینکه مساله ای پیش آمد و آن شخص فتوایی داد. علامه منکر آن شد و گفت: حدیث بر طبق این فتوا نداریم. آن مرد گفت: شیخ طوسی در تهذیب حدیثی در این مورد ذکر کرده است شما از اول کتاب تهذیب فلان قدر ورق بشمارید. در فلان صفحه و فلان سطر این حدیث مذکور است. علامه در شگفت ماند که این شخص کیست؟ بدین خاطر، از آن مرد پرسید: آیا در این زمان که غیبت کبری است می توان حضرت صاحب الامر عجل الله تعالی فرجه الشریف را دید؟

در این هنگام تازیانه از دست علامه افتاد، آن حضرت خم شد و تازیانه را از بین برداشت و در میان دست علامه گذاشته، فرمود:

چگونه صاحب الزمان را نمی توان دید، در حالی که دست او در دست توست؟ علامه بی اختیار خود را از الاغ پائی انداخت که پای آن حضرت را ببوسد و غش کرد. چون به هوش آمد، کسی را ندید، وقتی به خانه برگشت و به کتاب تهذیب رجوع کرد و آن حدیث را در همان ورق و همان صفحه و همان سطر که حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف نشان داده بود، یافت. سپس به خط خود در حاشیه کتاب تهذیب نوشت، که این حدیث آن حدیثی است که حضرت صاحب الامر عجل الله تعالی فرجه الشریف جز آن را

به من داد و نشانی آن را با شماره صفحه و سطر کتاب برایم گفت.

آخوند ملاصفر علی می گفت: من همان کتاب را دیدم و در حاشیه آن حدیث خط علامه را ملاحظه کردم. [\(۱\)](#)

تشرف دوم: کمک کردن امام زمان به علامه در نوشتمن کتاب

در زمان علامه حلی علیه الرحمه، یکی از مخالفین و اهل سنت، کتابی در رد مذهب شیعه نوشته بود و در مجالس عمومی و خصوصی خویش از آن بهره گرفته، افراد زیادی را نسبت به طریقه امامیه بدین و گمراه می نمود.

از طرفی کتاب را هم در اختیار کسی نمی گذاشته تا در دست دانشمندان شیعه قرار بگیرد و جوابی بر آن ننویسند و ایرادی وارد نکنند.

علامه حلی با آن عظمت قدر و جلالت علمی، به دنبال وسیله ای برای به دست آوردن آن کتاب به مجلس درس آن مخالف می رود و برای حفظ ظاهر خود را شاگرد او می خواند و بعد از مدتی علاقه و رابطه استاد و شاگردی را بهانه می کند و تقاضای دریافت آن کتاب را می نماید.

آن شخص در یک حالت عاطفی قرار می گیرد و چون نمی تواند دست رو به سینه او بزند لاجرم می گوید:

(من نذر کرده ام که کتاب را جز یک شب به کسی واگذار نکنم)

علامه به ناچار می پذیرد و همان یک شب را غنیمت می شمرد آن

۱- مسجد مقدس جمکران تحلیلگاه صاحب الزمان، ص ۱۳۶؛ قصص العلماء، ص ۲۵۹.

شب با یک دنیا شعف و خرسندی به رونویسی آن کتاب قطور می پردازد. نظر او این بود که هرچه مقدور از آن کتاب را یادداشت نموده و سپس در فرصتی به پاسخش اقدام نماید.

اما همین که شب به نیمه می رسد. او را خواب فرا می گیرد در همین هنگام میهمان جلیل القدری داخل اطاق او می شود و با او هم صحبت می گردد و پس از صحبت هایی می فرماید:

علامه تو بخواب و نوشتن را به من واگذارم. علامه بی چون و چرا اطاعت می کند و به خواب عمیقی فرو می رود. وقتی از خواب بر می خیزد، از میهمان خود اثری نمی بیند! چون به سراغ نوشته اش می رود، کتاب را می بیند که به صورت تمام و کامل نوشته شده است و در پایان آن، نقشی را به عنوان امضاء چنین مشاهده می کند:

«**كَتَبَهُ الْحَجَّهُ**؟ حجت خدا آن را نگاشت. [\(۱\)](#)

شب عید فطر و یاد مهدی

در شب عید فطر که شب پایانی تبلیغی ماه مبارک رمضان می باشد تشریفی به محضر حضرت بقیه الله الاعظم حاصل شده اس که یادآور می شویم:

حضرت آیه الله سید مهدی قزوینی می فرماید:

سالی برای زیارت فطريّه (شب عید فطر) وارد کربلا شدم و در شب سی ام، که احتمال شب عید در آن می رفت، نزدیک غروب، هنگامی که اگر بنا بود شب عید هم باشد، در آن وقت هلالی دیده

۱- مسجد مقدس جمکران تحلیلگاه صاحب الزمان، ص ۱۳۵.

نمی شود، در حرم مطهر بالای سر مقدس امام حسین علیه السلام بودم. شخصی از من سئوال کرد: آیا امشب، شب زیارت می باشد؟ و مقصودش آن بود که آیا امشب شب عید است و ماه ناقص می باشد تا آن که اعمال شب عید را بجا آورد، یا آن که شب آخر ماه رمضان است.

من در جواب گفتم: احتمال دارد امشب شب عید باشد، ولی معلوم نیست که عید ثابت شود. ناگاه دیدم شخص بزرگواری که به هیئت بزرگان عرب بود، با مهابت و جلالت نزد من ایستاده است. ایشان با دو نفر دیگر که در هیبت و جلالت از دیگران ممتاز بودند، در آنجا تشریف داشت، آن شخص به زبان فصیح که از اهل این اعصار و زمان هایی سابقه است، در جواب سؤال کننده فرمود: چ

نَعَمْ هَذِهِ اللَّيْلَةِ لِيَلَهُ الْزِيَارَهُ، يَعْنِي، آری امشب شب عید و شب زیارت است.

وقتی این سخن را از او شنیدم که بدون تزلزل و تردید، عید را اعلام فرمود، به او گفتم: عید بودن امشب را از کجا می گوئید؟ آیا به گفته منجم و تقویم اعتماد کرده اید یا دلیل دیگری برای آن دارید؟

اعتنای درستی به من نکرد، مگر همین قدر که فرمود: أَقُولُ لَكَ هَذِهِ اللَّيْلَهُ لِيَلَهُ الْزِيَارَهُ، یعنی به تو می گویم امشب شب زیارتی است. این را گفت و با آن نفر به سوی در حرم به راه افتاد. وقتی از من جدا شدند گویا الآن به خود آمده باشم، با خود گفتم این جلالت و مهابت معمولاً از کسی دیده نشده است و این طور مکالمه و خبر دادن ها از غیب، از غیر بزرگان دین و اهل اسرار انجام نمی شود. لذا با عجله هرچه تمام تر ایشان را دنبال کردم و بیرون آمدم. اما آنها را ندیدم. از

خدّامی که کنار در بودند پرسیدم: این سه نفر که فلان لباس و فلان شکل را داشتند و الآن بیرون آمدند کجا رفتند؟ گفتند: ما چنین اشخاصی را که می‌گویی، ندیده ام. با وجود آن که معمولاً نمی‌شود کسی از زوار، مخصوصاً اگر امتیازی بر دیگران داشته باشد، داخل صحن یا ایوان یا رواق یا حرم شود و خدام او را نبینند، بلکه غالباً آنها می‌دانند که اهل کجا و چکاره اند و از منازل هریک اطلاع دارند و حتی پیش از ورود اشرف و بزرگان به حرم – مطلع می‌شوند و می‌دانند که چه وقت و از کجا وارد می‌شوند. چنانچه هر کس بر عادت خدام اطلاع داشته باشد، اینها را می‌داند، بعلاوه زمانی نگذشته بود که ایشان رفته بودند.

بالاخره از در خارج شدم و از خدای که در رواق و بین البابین بودند پرسیدم و همان جواب را شنیدم، همچنین در ایوان و کفسداری گشتم، اما اثری دیده نشد، با این که هریک از زوار ناگرزی باید از جلوی کفسداری بگذرد.

باز برگشتم و رواق و حجره‌ها را گردش نمودم و از ساکنین و ملازمین آنها، یعنی قراء قرآن و خدام و غیره پرسیدم، ولی به همان ترتیب خبری از سه نفر بدست نیامد.

از طرفی اوآخر آن شب و روز معلوم شد که شب، شب عید و زیارت بوده است، بنابراین از مشاهده این امور و تصدیق قبلی، تعیین کردم که به غیر از آن بزرگوار، یعنی حضرت بقیه الله عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف کسی دیگری

(۱) نبوده است.

عید فطر و یاد امام زمان علیه السلام

اولین روزی که مسلمانان بعد از یک ماه امساك و روزه داری افطار می کنند، جشن و عید بزرگی است.

از تمامیت نماز، فرستادن صلوات بر محمد و آل اوست. از تمامیت همه اعمال از جمله روزه قبول ولايت اهل بيت عصمت و طهارت عليهم السلام است.

و از تمامیت حلقه امامت و ولايت، ظهور حضرت بقیه الله عجل الله تعالى فرجه الشریف هست.

و دخول در هر خیر و خروج از هر شری، با آمدن امام زمان علیه السلام محقق می شود که در قنوت نماز عید فطر می خوانیم:

أسالك... ان تدخلنی فی کل خیر ادخلت فيه محمداً و آل محمد و أن تخرجنی من کل سوء اخرجه منه محمداً و آل محمد.
(۲) خدایا! از تو می خواهم که مرا داخل کنی در هر خیری که محمد و آل محمد علیهم السلام را داخل می کنی، و مرا خارج کنی از هر شری که محمد و آل محمد علیهم السلام را از آن خارج می کنی.

روز قدس و یاد مهدی علیه السلام

اگر آخرین جمعه ماه رمضان توسط حضرت امام خمینی رحمه الله «روز

۱- برکات ولی عصر (ترجمه العبری الحسان) ص ۱۰۷.

۲- مفاتیح الجنان، ص ۲۴۶.

قدس» و حمایت از «مظلومان فلسطین» اعلام شد، آخرین جمعه زمان غیبت اولین جمعه زمان ظهرور، نیز توسط انبیا و اوصیا روز حمایت از «مظلومان عالم» اعلام شده.

اگر روزی بیت المقدس توسط یهود و صهیونیست اشغال شد، روزی برسد که قدس شریف به دست با کفایت حضرت بقیه الله عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف و یاران با وفایش آزاد شود و نماز جماعت به امامت حضرت مهدی علیه السلام و مأموریت حضرت عیسیٰ پیامبر علیه السلام برگزار شود.

این نکته شایان ذکر است که هیچ پیامبری در طول تاریخ پشت سر وصی ای نماز نخواند، اما حضرت عیسیٰ بن مریم با آن که پیامبر اولوالعزم است، به امام زمان ما اقتدا می کند و نماز جماعت می خواند.

قبولی اعمال به واسطه حضرت مهدی علیه السلام

مشمر ثمر واقع شدن اعمال زمانی است که اعمال به قبولی حضرت حق جل و جلاله و امضای حضرت بقیه الله عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف برسد.

در دعای ندبه می خوانیم:

... و اجعل صلواتنا به مقبوله؛

خدایا به واسطه امام زمان نمازهای ما را قبول کن.

و ذنوبنا به مغفوره؟

و به واسطه امام زمان گناهان ما را بیامرز.

و دعائنا به مستجابه؟

و به واسطه امام زمان دعای ما را مستجاب کن.

و اجعل ارزاقنا به مبسوطه؛

و به واسطه امام زمان رزق و روزی ما را وسیع قرار ده.

و همومنا به مکفیه؟

و به واسطه امام زمان غم و غصه ما را بطرف کن.

و حوانجنا به مقضیه؛^(۱)

و به واسطه امام زمان حاجت های ما را برآور.

این که در خطبه شعبانیه آمده است که:

و عملکم فيه مقبول؛^(۲)

اعمال شما در ماه رمضان قبول می شود، باید بدانیم که قبولی اعمال به واسطه امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف است.

از امیر المؤمنین علیه السلام نقل شده که فرمودند:

کل دعاء محبوب حتى يصلى على النبي صلى الله عليه و آله و سلم .^(۳)

هیچ دعایی به آسمان (قبول) نمی رسد، مگر این که دعا کننده بر محمد و آل محمد صلوات بفرستد.

در نتیجه قبولی همه اعمال و پذیرش دعا و رسیدن به هدف اجابت زمانی است که دل و زبان به ذکر شریف صلووات متزمم گردد و درود های خالصانه خود را نثار کند بر خاتم انبیاء و اهل بیت مطهر او و بر خاتم اوصیاء مهدی موعود که از آل محمد است. اللهم صل على محمد و آل محمد و عجل فرجهم.

۱- مفاتیح الجنان، ص ۵۳۸.

۲- بحار الانوار، ج ۹۶، ص ۳۵۶.

۳- میزان الحكمه، ج ۷، ش ۱۰۷۹۴.

منابع

۱. کلینی، محمد بن یعقوب، اصول کافی، قم، انتشارات اسوه، ۱۳۷۶ ش.
۲. صابری یزدی، علیرضا، الحکم الزاهره، قم، جامعه مدرسین، ۱۳۶۱ ش.
۳. ابن قولویه، جعفری محمد، کامل الزيارات، قم، نشر الفقاہه، ۱۴۱۷ق.
۴. مستبطة، احمد، القطره، ترجمه محمد حسین رحیمیان، انتشارات حاذق، ۱۳۸۴ ش.
۵. نوری، میرزا حسین، نجم الثاقب، قم، انتشارات مسجد جمکران، ۱۳۸۱ ش.
۶. پورسید آقایی، مسعود، میر مهر، قم، انتشارات حضور، ج ۳، ۱۳۸۶ ش.
۷. مفید، محمد بن محمد، ارشاد، انتشارات اسلامیه، تهران، ۱۳۸۵ ش، چاپ ششم.
۸. شیخ صدق، محمد بن علی حسین بن بابویه، کمال الدین و تمام النعمه، قم، دارالحدیث، ۱۳۸۰ ش.
۹. قمی، شیخ عباس، منتهی الامال، قم، انتشارات هجرت، ج ۱۳، ۱۳۷۸ ش.
۱۰. بحرانی، سید هاشم، تفسیر برهان، اعلمی، بیروت، ۱۴۱۹ه.
۱۱. قمی علی بن ابراهیم، تفسیر قمی، اعلمی، بیروت، ۱۴۲۲ه.
۱۲. کفعی، ابراهیم بن علی، بلدالآمین، بیروت، انتشارات اعلمی، سال ۱۴۲۵، چاپ دوم.
۱۳. جویباری، یعقوب الدین، تفسیر البصائر، مولف، قم، ۱۳۷۶ ش.
۱۴. موسوی اصفهانی، سید محمد تقی، مکیال المکارم، ایران نگین، قم، ۱۳۸۱ ش، چاپ اول.
۱۵. نیشابوری، عبدالحسین، تقویم شیعه، انتشارات دلیل ما، چاپ پنجم، قم، ۱۳۸۵ ش.
۱۶. کامل سلیمان، روزگار رهایی ترجمه یوم الخلاص، نوشه علی اکبر مهدی پور، چاپ سوم، ۱۳۷۶، نشر آفاق
۱۷. زمانی، سید حسن، ندای آسمانی، بیناد فرهنگی حضرت مهدی موعود، چاپ اول، قم، ۱۳۸۹.
۱۸. تونه ای، مجتبی، موعود نامه، قم، میراث ماندگار، چاپ سوم، ۱۳۸۵ ش.

۱۹. محمدی اشتهرادی، محمد، خدیجه همسر پیامبر.

۲۰. آقامیری، سید کریم، سالنامه تبلیغ، قم، چاپ دوم، سرور، ۱۳۹۰ ش.
۲۱. قمی، عباس، مفاتیح الجنان، قم، اسوه، ...
۲۲. مجلسی، محمد باقر، بحار الانوار، تهران، مکتبه الاسلامیه، چ ۲، ۱۳۹۸ق.
۲۳. مهدی، سید احمد، پرواز ملکوت، قم، انتشارات دارالکتب،
۲۴. قمی، عباس، سفینه البحار، قم، انتشارات کتابخانه سنایی، ۱۳۶۳ ش.
۲۵. طباطبایی، محمد حسین، المیزان، قم، انتشارات دارالعلم، ...
۲۶. یوسفیان، علی اصغر، گردی از رهگذر دوست، قم، جمکران، ۱۳۸۰ ش.
۲۷. حر عاملی، محمد بن حسن، وسائل الشیعه، بیروت، احیاء التراث العربی، ۱۴۲۱، چاپ ششم.
۲۸. فیض کاشانی، ملام محسن، منهاج النجات، ترجمه محمد باقر ساعدی، انتشارات قیام آزادی، ۱۳۶۳، چاپ چهارم.
۲۹. هندی، علاء الدین علی المتنی بن حسام الدین، کنز العمل، فی سنن الاقوال و الافعال، پنجم، بیروت، موسسه الرساله، ۱۴۰۵.
۳۰. نوری طبرسی، میرزا حسین، مستدرک الوسائل، بیروت، مدرسه آل البيت احیاء التراث، چ ۲، ۱۴۰۹ ق.
۳۱. طوسی، محمد بن حسن، مصباح المجتهد، بیروت، مدرسه فقه الشیعه، ۱۴۱۱ق.
۳۲. ، شهید اول، الذکری،
۳۳. ابن طاووس، علی بن موسی، جمال الاسبوع،
۳۴. میر عظیمی، جعفر، مسجد مقدس جمکران، تجلی گاه صاحب الزمان، قم، مشهور، ۱۳۸۳ ش.
۳۵. طبرسی، احمد بن علی بن ابی طالب، احتجاج، قم، اسوه، چ ۲، ۱۴۱۶ق.
۳۶. قمی، عباس، نفس المهموم، قم، انتشارات ذوی القربی، ۱۳۷۹ ش.
۳۷. میرجهانی، محمد حسن، البکاء للحسین، قم، رسالت، ۱۳۸۴ ش.

.۳۸.مازندرانی، ملا محمد مهدی، معالی السبطین، قم، منشورات شریف رضی، چ ۲.

.۳۹.ابن طاوس، علی بن موسی، لهوف، ترجمه تحقیق بخشایشی، قم، نوید اسلامی، ۱۳۸۷ش.

- .۴۰. مازندران، ملا محمد مهدی، شجره طوبی، قم، منشورات رساله شریف رضی، ۱۴۰۸ ق.
- .۴۱. مقدم، سید محمد تقی، ختم و اذکار،،،،
- .۴۲. ابن حجر عسقلانی، صواعق المحرقة،،،،
- .۴۳. عزیزی، عباس، صلوات، قم، انتشارات، معصومین، چ ۵، ۱۳۸۵ ش.
- .۴۴. فردوس الاخبار،،،،
- .۴۵. راوندی، سعید بن عبدالله، الخرایج، مؤسسه النور، بیروت، ۱۴۱۱هـ، چاپ دوم
- .۴۶. حر عاملی، محمد بن حسن، وسائل الشیعه، بیروت، احیاء التراث العربی، سال ۱۴۲۱، چاپ ششم.
- .۴۷. حافظ ابوداود، سنن ابی داود، بیروت، دارالفکر،
- .۴۸. عیاشی سمر قندی، تفسیر عیاشی، محمد بن مسعود، تهران، اسلامیه
- .۴۹. چهره هایی که در جستجوی قائم پیروز شدند،
- .۵۰. مجلسی، محمد باقر، مرآه العقول، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۶۳ ش.
- .۵۱. کفعی، ابراهیم بن علی، المصباح، قم، انتشارات رضی، چ ۲، ۱۴۰۵ ق.
- .۵۲. زمردیان، احمد، شرح دعا جامعه کبیره مقام ولایت، نشر فرهنگ اسلامی، تهران، ۱۳۷۸ش، چاپ ششم، ص ۵۲.
- .۵۳. حلی، ابن فهد، عده الداعی، قم، انتشارات وجданی، ۱۳۵۰ش.
- .۵۴. نهادنی، علی اکبر، عقربی الحسان، خلاصه، سید جواد معلم، مشهد، انتشارت منتظران ظهور، چاپ دوم.
- .۵۵. مجلسی، محمد باقر، زاد المعاد، بیروت، اعلمی، ۱۴۲۳ ق.
- .۵۶. محمدی ری شهری، محمد، مراقبات شهر رمضان، قم، دارالحدیث، چ ۲، ۱۳۷۹ش.
- .۵۷. قاضی زاهدی، احمد، شیفتگان حضرت مهدی،
- .۵۸. محمد باقر حیدری کاشانی، روز شمار به سوی ظهور، قم، موسسه امام خمینی، ۱۳۷۸ش.

بسمه تعالیٰ

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ
آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ ه.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سرہ الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسريع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر بنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب نقلین (کتاب الله و اهل البيت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر بنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفاً ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده‌ی نویسنده‌ی آن می‌باشد.

فعالیت‌های موسسه:

۱. چاپ و نشر کتاب، جزو و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه‌های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماكن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی‌های رایانه‌ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ‌گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم‌های حسابداری، رسانه‌ساز، موبایل‌ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ...

۹. برگزاری دوره‌های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره‌های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و ... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه:

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان.

در پایان:

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقليد و همچنین سازمان‌ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱-۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

www

برای داشتن کتابخانه های شخصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی
www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹